

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

GENEL ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ İLE MÜZİK
ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNİN İLİŞKİSİ

YÜKSEK LİSANS

HAZIRLAYAN

Elmas KAYBAL

DANIŞMAN

Doç. Dr. Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE

Nisan, 2016

KIRIKKALE

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

GENEL ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ İLE MÜZİK
ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNİN İLİŞKİSİ

YÜKSEK LİSANS

HAZIRLAYAN

Elmas KAYBAL

DANIŞMAN

Doç. Dr. Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE

Nisan, 2016

KIRIKKALE

KABUL ONAY

Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE danışmanlığında Elmas KAYBAL tarafından hazırlanan "Genel öğretim yöntem ve teknikleri ile müzik öğretim yöntem ve tekniklerinin ilişkisi" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bölümü Müzik Bilimleri Anabilim dalında "Yüksek Lisans Tezi" olarak kabul edilmiştir.

.../.../2016

Adı Soyadı:

İmza:

Başkan: Doç. Dr. Sema SEVİNÇ

Üye: Doç. Dr. Öznur ÖZTOSUN ÇA YDERE (Danışman)

Üye: Yrd. Doç. Dr. Tuğçe KAYNAK

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2016

.....
Enstitü Müdürü

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Genel öğretim yöntem ve teknikleri ile müzik öğretim yöntem ve tekniklerinin ilişkisi” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve faydalandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak faydalanılmış olduğunu beyan ederim.

.../.../2016

Elmas KAYBAL

ÖNSÖZ

“Genel öğretim yöntem ve teknikleri ile müzik öğretim yöntem ve tekniklerinin ilişkisi” adlı çalışmamda genel öğretim yöntemleri ile müzik öğretim yöntem ve tekniklerinin ilişkilendirilerek, teknik açıdan nasıl bir sıralama ya sahip olduğu kolay, anlaşılır ve uygulanabilir bir model olması amacıyla ulusal ve uluslararası kaynaklar taranarak elde edilen bilgiler sunuldu. Genel öğretim yöntem ve teknikleri ile müzik öğretim yöntem ve tekniklerinin eğitim sistemimizde bulunan eksiklikleri tespit edilerek, sorunun çözümüne katkı sağlayacak öneriler sunuldu.

Türkiye de verilen eğitim sistemi içinde müzik öğretim yöntemleri ve genel öğretim yöntemlerinin arasındaki ilişkinin ortaya konulmasıyla ülkemizin eğitim sistemine ve öğretmen adaylarının meslek hayatına başladıklarında karmaşa yaşamamalarına, müzik öğretmeni adaylarına, öğretim elemanlarına katkıda bulunmak, ayrıca bu araştırmanın, Türkiye’de ki öğretim programlarının hazırlanması ve kullanılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Müzik eğitimi alanında uğraşı gösteren herkesin faydalanacağı ve başvuracağı kaynak bir çalışma olacağı düşünülmektedir.

Her konuda desteğini esirgemeyen ve tezimin tüm aşamalarında büyük desteğini gördüğüm değerli hocam ve danışmanım Doç. Dr. Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE’ ye teşekkürlerimi borç bilirim. Genel öğretim ilke ve yöntemleri konusunda desteğini esirgemeyen Hasan Can OKTAYLAR hocama da teşekkür ederim.

Beni her zaman destekleyen ve bana her zaman güvenen aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Elmas KAYBAL

ÖZET

GENEL ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ İLE MÜZİK ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİNİN İLİŞKİSİ

Bu araştırmada; eğitimin bir boyutunu oluşturan müzik dersinin işlenmesi için ğretim yöntem ve teknikleri oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu bağlamda araştırmada, Müzik dersinin anlatım ve uygulanmasında kullanılan genel ğretim yöntem ve teknikleri ile müzik ğretim yöntem ve tekniklerinin ilişkilendirilmesi, ayrıca öğretimde nasıl bir sıralama ya sahip olduğunun saptanması amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmada nitel araştırma türünde betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın tüm alt problemlerinin zmlenmesine yönelik “durum çalışması” modeli, veri toplama tekniklerinden “doküman incelenmesi”, veri analizi için ise “içerik analizi” yöntemi kullanılmıştır.

Genel ğretim yöntem ve teknikleri ile müzik ğretim yöntem ve tekniklerinin ilişkilendirilmesinin; ğretmen adaylarının meslek hayatına başladıklarında karmaşa yaşamalarını önleyeceği, ayrıca müzik ğretim yöntem ve tekniklerinin detaylarını ortaya koyarak müzik öğretmenlerine, müzik ğretmeni adaylarına, ğretim elemanlarına ve ülkemizin eğitim sistemine katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Araştırmanın sonucunda genel ğretim yöntem ve teknikleri ile müzik ğretim yöntem ve teknikleri arasında ortak noktalar bulunduğu gibi birbirine uygun olmayan yönlerinin olduğu da grlmektedir. Genel ğretim yöntemleri kapsamında müzik ğretim yöntemlerinin beraber anlatıldığı her hangi bir kaynağa rastlanmamıştır. Bu durumdaki eksikliğin giderilmesi için çalışmalar yapılması eğitim- ğretim sistemimize büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, müzik ğretim yöntemi, yöntem, teknik

ABSTRACT

THE RELATION OF METHODS AND TECHNIQUES OF MUSIC TEACHING WITH THOSE OF GENERAL TEACHING

In this research, teaching methods and techniques are of great importance to the teaching of music classes which composes a dimension of education. In this context, the research is aimed at associating teaching methods and techniques of music teaching with the methods and techniques of general teaching used in lectures and practice of music classes, as well as defining the gradation that music classes have. For this purpose, descriptive research method of qualitative research type is used in the research. “Case study” model for the analysis of all sub-problems of the research, “document review” as the data collection technique, and “content analysis” method for data analysis are used in the research.

It is stated that associating the methods and techniques of general teaching with that of music teaching will prevent prospective teachers to be confused at the beginning of their career; moreover, by revealing the details of teaching methods and techniques of music, it will contribute music teachers, prospective music teachers, instructors, and our educational system.

In the research result, it is seen that between the teaching methods and techniques of music and those of general teaching, there are mismatching points as well as common grounds. Within the general teaching methods no source has been seen along with music teaching methods. Doing researches to fill the gap in this case are thought to make a great contribution to our educational system.

Key Words: Music education and teaching, music teaching method, method, technique

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
Tablolar ve Şekiller Dizini	ix
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1.Problem Cümlesi.....	3
1.1.1.Alt Problemler.....	3
1.2 Araştırmanın Amacı	4
1.3 Araştırmanın Önemi.....	5
1.4 Sınırlılık.....	5
1.5 Sayıltı	6
BÖLÜM II.....	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1. Eğitim ve Öğretim.....	7
2.1.1. Eğitim Programı, Öğretim Programı ve Ders Programı.....	7
2.1.2. Plan.....	8
2.1.3. Ünitelendirilmiş Yıllık Plan	9
2.1.4. Ders Planı	9
2.1.5. Öğretmen Klavuz Kitabı	9
2.2. Genel Öğretim Yöntemleri Kullanımı ve Özellikleri.....	10
2.2.1. Anlatma Yöntemi	10
2.2.2. Tartışma Yöntemi.....	10
2.2.3. Örnek Olay Yöntemi	11

2.2.4. Gösterip Yaptırma Yöntemi	12
2.2.5. Problem Çözme Yöntemi	13
2.2.6. Bireysel Çalışma Yöntemi	14
2.2.7. Yaratıcı Drama Yöntemi	14
2.3. Genel Öğretim Teknikleri Kullanımı ve Özellikleri	19
2.3.1. Grupla öğretim Teknikleri.....	19
2.3.1.1. Beyin Fırtınası	19
2.3.1.2. Gösteri	20
2.3.1.3. Soru-Cevap.....	21
2.3.1.4. Benzetim.....	23
2.3.1.5. İkili ve Grup Çalışması	24
2.3.1.6. Mikro Öğretim.....	27
2.3.1.7. Eğitsel Oyunlar.....	29
2.3.1.8. Altı Şapkalı Düşünme Tekniği	30
2.3.2. Bireysel Öğretim Teknikleri.....	31
2.3.2.1. Bireyselleştirilmiş Öğretim	31
2.3.2.2. Programlı Öğretim.....	33
2.3.3. Sınıf Dışı Öğretim Teknikleri	34
2.3.3.1. Gezi	35
2.3.3.2. Gözlem	35
2.3.3.3. Görüşme	35
2.3.3.4. Sergi	36
2.3.3.5. Proje	36
2.3.3.6. Ödev	36
2.4. Müzik Öğretim Yöntemleri.....	37
2.4.1. İlköğretim Müzik Eğitimi.....	38
2.4.2. İlköğretimde Müzik Öğretimi	39
2.4.3. Müzik Öğretim Yöntemlerini Adlandırma Kümeleme Sınıflama.....	39

2.4.3.1. Genel Müzik Öğretim Yöntemleri	40
2.4.3.2. Özel Müzik Öğretim Yöntemleri	41
2.4.2.2.1. Temel Oluşturma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri	41
i. Müziksel İşitme/Okuma/Yazma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	41
ii. Müziksel Devinme/Ritimleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	43
iii. Müziksel Toplu Söyleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Kodaly Yöntemi).....	44
iv. Müziksel Devinme/Ritimleme/Söyleme Çalma/ Doğaçlama Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Orff Yöntemi)	45
2.4.2.2.2. Geliştirme İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri.....	46
i. Müziksel Yetenek Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Suzuki Yöntemi).....	46
ii. Müziksel Zekâ Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi.....	49
iii. Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	50
iv. Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi.....	51
2.4.2.2.3. Odaklanma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri	52
2.4.3.3. Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri	52
2.5. Felsefe	53
2.6. Yaklaşım	54
2.7. Yöntem	54
2.8. Teknik	55
2.9. Türk Eğitim Tarihi	55
2.9.1. II. Meşrutiyet ve Eğitim	56
2.9.2. II. Meşrutiyet ve İlköğretim	58
2.9.3. Cumhuriyet Döneminden Günümüze Eğitim Süreci.....	59
2.10. Türkiye’de Müzik Eğitim Tarihi	70
2.10.1. II. Meşrutiyet Dönemi Öncesi ve II. Meşrutiyet Döneminde Müzik Eğitimi	70
2.10.2. II. Meşrutiyet Dönemi Müzik Eğitiminde Kurumlar	73
2.10.2.1. Musiki Mektebi:	73
2.10.2.2. Muzika Mektebi:	73

2.10.2.3. Darülmusik-i Osmani:	73
2.10.2.4. Özel Meşkhaneler.....	74
2.10.2.5. Darülelhan	74
2.10.3. Cumhuriyet'in İlk Yıllarından Günümüze Müzik Eğitimi.....	76
2.10.4. Cumhuriyet Döneminde Müzik Eğitiminde Kurumlar	82
2.10.4.1. Darülelhan	82
2.10.4.2. Musiki Muallim Mektebi	83
2.10.4.3. Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti	85
2.10.4.4. İstanbul Belediye Konservatuarı	85
2.10.4.5. Ankara Devlet Konservatuarı.....	86
2.10.4.6. Milli Musiki ve Temsil Akademisi	87
2.10.4.7. Gazi Orta Muallim Mektebi	88
2.10.4.8. Askeri Mızıka Okulu.....	88
2.10.4.9. Halk Evleri	88
2.10.4.10. Köy Enstitüleri	91
BÖLÜM III	94
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	94
Özel Öğretim Yöntemleri.....	94
Genel Öğretim Yöntemleri.....	99
BÖLÜM IV	100
YÖNTEM.....	100
4.1. Araştırmanın Modeli	100
4.2. Evren ve Örneklem.....	101
4.3. Verilerin Toplanması.....	101
4.4. Verilerin Analizi.....	101

BÖLÜM V	102
BULGULAR VE YORUM.....	102
5.1. Birinci Alt Problem:	102
5.1.1. Birinci Alt Problemin Çözümü:	102
5.2. İkinci Alt Problem:.....	103
5.2.1. İkinci Alt Problemin Çözümü:	103
5.3. Üçüncü Alt Problem:.....	104
5.3.1. Üçüncü Alt Problemin Çözümü:	104
5.4. Dördüncü Alt Problem:	107
5.4.1. Dördüncü Alt Problemin Çözümü:	107
5.5. Beşinci Alt Problem:	110
5.5.1. Beşinci Alt Problemin Çözümü:	110
5.6. Altıncı Alt Problem:	111
5.6.1. Altıncı Problemin Çözümü:	112
5.7. Yedinci Alt Problem:	112
5.7.1. Yedinci Alt Problemin Çözümü:.....	112
5.8. Sekizinci Alt Problem	112
5.8.1. Sekizinci Alt Problemin Çözümü:.....	113
Örnek inceleme	114
BÖLÜM VI	125
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	125
KAYNAKÇA.....	129

Tablolar ve Şekiller Dizini

Tablo 1. Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı s. 77-103	18
Tablo 2. Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı	18
Tablo 3. Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı	18
Tablo 4. Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı s. 126.....	34
Tablo 5. Beş Kaynağa Göre Genel Öğretim Yöntemlerinin Sınıflandırılması	104
Tablo 6. Genel Öğretim Tekniklerinin beş kaynak tarafından sınıflandırılması.....	105
Tablo 7. Aynı isimle hem yöntem hem de teknik olarak kullanılan başlıklar.....	107
Tablo 8. Müzik Öğretim Yöntemlerinin İlköğretimde Müzik Öğretimi Modül 9 kaynak kitabındaki sınıflandırılması.....	108
Tablo 9. Müzik Öğretim Yöntemlerinin, Müzik Öğretimi ve Yöntemleri isimli kaynak kitabındaki sınıflandırılması.....	109
Tablo 10. Müzik Öğretim Yöntemlerinin, İlköğretimde Müzik Öğretimi Birinci Kademe isimli kaynak kitabındaki sınıflandırılması	110
Tablo 11. Genel Öğretim Yöntemlerinin ve Müzik Öğretim Yöntemlerinin sınıflandırılması.....	111

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsan doğduğu andan itibaren bütün duyuları ile hareket ve sesleri algılamaya, çevreyi tanımaya başlar. Başlangıç itibari ile geçen her zaman dilimi gelişmeye yönelik ivme kazanır. Bulunulan ortam ve çevre yapısı, sosyalleşmenin aktifliği gelişmeyi üst basamaklara taşır. Sosyal topluluğun üst basamağı olan aile içindeki görevler gelişim sürecinin ilk basamaklarını oluşturur, yapılan tenkit ve övgüler ise gelişimi tetikleyen faktörlerdir. Bu durumda sosyal yaşantıdaki çeşitlilik gelişmeye önemli katkı sağladığı söylenebilir. Bu evrelerden sonra bireyin yaşantısında plan ve program dâhilinde gelişmesine eğitimin bir aşaması olarak devam edilmektedir.

Bireyin doğumundan ölümüne kadar ilk ihtiyaçlarından başlayarak hayatı tanınması, öğrenmesi ve giderek insanlarla ilişkileri yoluyla eğitilmesi olasıdır. Bu bağlamda eğitim ise; “Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik davranış meydana getirme sürecidir” (Ertürk,1984: 15).

Eğitim, bireyin yaşantısında önceden tasarlanmış bir sürecin olduğunu, eğitimin daha etkili ve verimli bir hale getirilmesi için plan ve program dâhilinde yürütülmesi gerektiğini savunur. Eğitim, öğretim kurumları dışında da yürütülen bir öğrenme süreciyken, öğretim ise “Okullarda gerçekleştirilen öğretme ve öğrenme faaliyetlerinin bütünüdür. Yani öğretim; öğretme ve öğrenmeyi birlikte kapsamaktadır. Başka bir ifadeyle öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenilen davranışların gelişmesi için, uygulanan süreçlerin tümüdür” (Varış, 1988: 16).

Öğrenen, hayat boyu devam eden süreçte devamlı öğrenme arzusunda olan bireydir. Öğrenene kasıtlı olarak istendik davranış kazandırılması için, belirli bir plan ve program dâhilin de bu süreci devam ettirmek gerekmektedir. Eğitimde istendik davranış değişikli meydana getirmek için planlanmış etkinliklerin önemi büyüktür. Bu bağlamda eğitim programı ise; “öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneğidir” (Demirel,1997: 11).

Demirel’e (1997) göre, Eğitim bir bakıma zorunlu kültürlüme yolu olarak görüldüğünden eğitim programlarının planlı-programlı olması gereği bu nedenle kendiliğinden oluşmaktadır. Öğrenen bireylere öğrenme yaşantıları sağlamak eğitim programları aracılığı ile olduğu bilinmektedir. Bu nedenle öğrenme yaşantıları eğitim programının en önemli boyutu olmak durumundadır. Programın bütününe bir düzenek olarak görülmesinde belirtilmek istenen, bu yapı içinde düzenli bir yapılanmanın ve sistematik sürecin olmasından kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda düzenek, eğitim programını bir düzen içinde sunmanın gerekliliğini vurgulandığı bilinmektedir.

Eğitim Programı ile öğretim programı kavramları birlikte, çoğu kez de biri diğerrinin yerine kullanılmaktadır, eğitim programının, bir okul ya da eğitim kurumunda yer alan bütün eğitim etkinliklerini, kurum içi ve kurum dışı eğitim faaliyetlerini de içine aldığı belirtilir. Öğretim programının ise eğitim programı içinde yer aldığı ve öğretme-öğrenme süreçleri ile ilgili tüm etkinlikleri içine aldığı belirtilir (Varış,1994: 14). Demirel’e (1997) göre öğretim programı “Eğitim programının amaçlarına hizmet edecek biçimde, belli bir öğretim kademesinin çeşitli sınıflarında bireye belli bilgi kategorileriyle ilişkili olarak okul içinde ya da dışında ne tür yaşantıların sağlanacağını gösteren düzenektir.”

Okullardaki eğitim faaliyetlerini diğerrlerinden ayıran en belirgin özelliği, programlı bir yapı içermesidir. Ders programı ise; öğretme-öğrenme süreciyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan öğretim programı içinde yer alan, dersle ilgili olan öğretim etkinliklerini sistematik olarak düzenleyen ve bir dersin amaçlarını bireyin davranışa dönüştürmesini sağlayan bir düşüncedir. Başka bir deyişle “herhangi bir dersin amacı, muhtevası, öğretme-öğrenme süreçleri ve değerlendirme işlemlerinden oluşan düzenlemeyi ifade etmektedir” (Yeşil ve Yeşil, 2013/2014: 12).

Eğitim ğretim sürecinde belirli bir düzenin olması, bu sürecin sistemli olarak ilerlemesini sağlar. Birey gelişiminin ilk aylarında müziğe karşı ilgi duymaya başlar, ilerleyen süreçte de müzik eğitimi bireyin bilişsel, sosyal ve bedensel yönden de gelişimine katkı sağladığı bilinmektedir. Müzik eğitiminin günümüzde var olan durumuna bakıldığında bireyin bilişsel yönden gelişimine katkı sağladığı bunun daha çok bilgi aktarımı ve kulaktan şarkı ğretimi ile desteklendiği diğer hedeflerin az gelişmesine neden olmaktadır. Müzik eğitiminde beklenen hedeflere ğretim yöntemleri yoluyla ulaşılması mümkündür.

Genel ğretim yöntemleri ile müzik dersi ğretim yöntem ve tekniklerinin Türkiye de verilen eğitim sistemi içinde literatürde ve Milli Eğitim Bakanlığı ğretim programında olan mevcut durumun ortaya konulması, bunun yanı sıra genel ğretim yöntemleri ile müzik dersi ğretim yöntem ve tekniklerinin ilişkilendirilerek, teknik açıdan nasıl bir sıralama ya sahip olduğu kolay, anlaşılır ve uygulanabilir bir model olması ile başta ülkemizin eğitim sistemine, ğretmen adaylarının meslek hayatına başladıklarında karmaşa yaşamamaları, müzik dersi ğretim yöntem ve tekniklerinin detaylarının ortaya konulması yoluyla, müzik öğretmenlerine ve dolayısıyla eğitim sistemine fayda sağlayacaktır.

1.1.Problem Cümlesi

Bu araştırmada cevap aranan problem cümlesi, “Genel ğretim yöntem ve teknikleri ile müzik ğretim yöntem ve tekniklerinin ilişkisi nasıldır?” biçiminde düzenlenmiştir.

1.1.1.Alt Problemler

1. Felsefe, yaklaşım, yöntem ve teknik kavramlarının ilişkisi nasıldır?
2. Genel ğretim Yöntem ve tekniklerini anlatan beş kaynağa ilişkin genel ğretim yöntemleri incelendiğinde nasıl bir durum mevcuttur? (Beş Kaynak: zcan Demirel, Veysel Sönmez, Leyla Küçükahmet, Savaş Büyükkaragöz ve Cuma ivi, Rüştü Yeşil ve Serdar Yeşil)

3. “Genel öğretim yöntem ve teknikleri” başlık, içerik, yöntem ve teknik ilişkisi açısından incelendiğinde nasıl bir durum mevcuttur?
4. Üç kaynakta “Müzik Öğretim Yöntemleri ve Teknikleri ” nasıl ele alınmıştır? (İlköğretimde Müzik Öğretimi Modül 9: A. Uçan-G. Yıldız- E. Bayraktar, İlköğretimde Müzik Öğretimi: G. Yıldız, Müzik Öğretimi ve Yöntemleri: G. Göğüş)
5. Genel öğretim yöntemlerinin kapsamında yer alan, müzik öğretim yöntemleri mevcut mudur?
6. Müzik Eğitiminde; yaklaşım, felsefe, yöntem ve teknik açısından nasıl bir durum söz konusudur?
7. Müzik öğretiminde mevcut teknikler, genel öğretim yöntemleri açısından nasıl bir yere sahiptir?
8. Ortaokul ve liseye ait kılavuz kitaptaki ortak konuları içeren örnek uygulamalar, genel öğretim yöntemleri-teknikleri ve müzik öğretim yöntem-teknikleri açısından öğretmen kitaplarındaki uygulamalarda nasıl bir ilişki mevcuttur?

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırma da, Öğretim İlke ve Yöntemleri kapsamında, genel öğretim yöntemleri ile müzik dersi öğretim yöntem ve tekniklerinin Türkiye de verilen eğitim sistemi içinde literatürde ve Milli Eğitim Bakanlığı öğretim programında olan mevcut durumun ortaya konulması, bunun yanı sıra genel öğretim yöntemleri ile müzik dersi öğretim yöntem ve tekniklerinin ilişkilendirilerek, teknik açıdan nasıl bir sıralama ya sahip olduğu kolay, anlaşılır ve uygulanabilir bir model olması amaçlanmıştır.

1.3 Araştırmanın Önemi

Genel öğretim yöntemleri ile müzik öğretim yöntem ve tekniklerinin ilişkilendirilerek, ülkemizin eğitim sistemine ve öğretmen adaylarının meslek hayatına başladıklarında karmaşa yaşamamalarına, müzik öğretim yöntem ve tekniklerinin detaylarının ortaya konulması yoluyla müzik öğretmenlerine, müzik öğretmeni adaylarına, öğretim elemanlarına katkıda bulunmak araştırmanın önemini oluşturmaktadır. Ayrıca bu araştırmanın, Türkiye’de ki öğretim programlarının hazırlanması ve kullanılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4 Sınırlılık

Müzik öğretim yöntem ve tekniklerinin incelenmesinde İlköğretim Müzik Öğretimi Modül 9, İlköğretimde Müzik Öğretimi (G. Yıldız), Müzik Öğretimi ve Yöntemleri (G. Göğüş) isimli kaynaklar ve Özcan Demirel, Veysel Sönmez, Leyla Küçükahmet, Savaş Büyükkaragöz ve Cuma Çivi, Rüştü ve Serdar Yeşil “Öğretim İlke ve Yöntemleri” kitabı, örnek uygulamalar hazırlanırken tüm sınıflarda ortak olan “İstiklal Marşı/ Atatürk ve Müzik/ Ritim Kalıbı ile Eşlik” sınırlılık olarak ele alınmıştır.

Müzik dersi ilköğretim programında ortaokul için kullanılan öğretmen kılavuz kitabının etkinlikleri ile sınırlıdır. Ortaöğretim için kullanılan öğretmen kılavuz kitabı bulunmadığı için lise evresi sınırlılık kapsamına alınmamıştır.

Araştırma için seçilen beş kaynak kitap için; yılları ve içerikleri ele alınarak kitaplar belirlenmiştir. Beş kitabın seçilmesinde incelenen kitaplar temel olarak Özcan Demirel’den alıntı olduğu ve içerik olarak birbirlerine benzediği için bu durum dışında kalan kitaplar seçilmeye çalışılmıştır.

1.5 Sayılı

Bu araştırma için yapılan durum çalışması ve literatür taramasıyla elde edilen bilgilerin geçerli ve güvenilir olduğu bilinmektedir.

- Seçilen örneklemin evreni temsil ettiği düşünülmektedir.
- Seçilen araştırma yöntemi, araştırmanın amacına, konusuna ve problem çözümüne uygundur.
- Veri toplama aracı olarak kullanılan doküman incelemesinin, geçerli ve güvenilir olup, araştırma için gerekli bilgilere ulaşmayı sağlayacak niteliktedir.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim ve Öğretim

Eğitim, öğretim ve öğrenme günlük hayatta aynı anlamdaymış gibi kullandığımız fakat birbirinden farklı kavramlardır. Eğitim sadece eğitim kurumlarında olmayan hayat boyu devam eden bir süreçtir. Bu nedenle eğitim kavramının kapsamı geniştir. Bireyin doğumundan ölümüne kadar ilk ihtiyaçlarından başlayarak hayatı tanıması, öğrenmesi ve giderek insanlarla ilişkileri yoluyla eğitilmesi olasıdır. Bu bağlamda eğitim ise; Bireyin davranışında kendi hayatı yoluyla ve amaçlı olarak istendik davranış meydana getirme süreci olarak ifade edilir (Ertürk,1984: 15).

Ertürk' e göre eğitim, bireyin yaşantısında önceden tasarlanmış bir sürecin olduğunu, eğitimin daha etkili ve verimli bir hale getirilmesi için plan ve program dâhilinde yürütülmesi gerektiğini savunur. Eğitim, öğretim kurumları dışında da yürütülen bir öğrenme süreciyken, öğretim ise okullarda gerçekleştirilen öğretme ve öğrenme etkinliklerinin tamamıdır. Yani öğretim; öğretme ve öğrenmeyi beraber düşünmek, başka bir ifadeyle öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde amaç edinilen davranışların gelişmesi için, uygulanan süreçlerin tamamıdır (Varış, 1988: 16).

2.1.1. Eğitim Programı, Öğretim Programı ve Ders Programı

Öğrenen, hayat boyu devam eden süreçte devamlı öğrenme arzusunda olan bireydir. Öğrenene kasıtlı olarak istendik davranış kazandırılması için, belirli bir plan ve program dâhilin de bu süreci devam ettirmek gerekmektedir. Eğitimde istendik davranış değişikli meydana getirmek için planlanmış etkinliklerin önemi büyüktür. Bu bağlamda eğitim

programını ise; “Öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneğidir” (Demirel,1997: 11).

Demirel’e (1997) göre, Eğitim bir bakıma zorunlu kültürlüme yolu olarak görüldüğünden eğitim programlarının planlı-programlı olması gereği bu nedenle kendiliğinden oluşmaktadır. Öğrenen bireylere öğrenme yaşantıları sağlamak eğitim programları aracılığı ile olduğu bilinmektedir. Bu nedenle öğrenme yaşantıları eğitim programının en önemli boyutu olmak durumundadır. Programın bütününe bir düzenek olarak görülmesinde belirtilmek istenen, bu yapı içinde düzenli bir yapılanmanın ve sistematik sürecin olmasından kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda düzenek, eğitim programını bir düzen içinde sunmanın gerekliliğini vurgulandığı bilinmektedir.

Eğitim Programı ile öğretim programı kavramları birlikte, çoğu kez de biri diğersinin yerine kullanılmaktadır, eğitim programının, bir okul ya da eğitim kurumunda yer alan bütün eğitim faaliyetlerini, kurum içi ve kurum dışı eğitim etkinliklerini içine aldığı belirtilir. Öğretim programının ise eğitim programı içinde yer aldığı ve öğretme-öğrenme süreçleri ile ilgili tüm etkinlikleri kapsadığını belirtilir(Varış,1994: 14). Demirel’e göre öğretim programı “Eğitim programının amaçlarına hizmet edecek biçimde, belli bir öğretim kademesinin çeşitli sınıflarında bireye belli bilgi kategorileriyle ilişkili olarak okul içinde ya da dışında ne tür yaşantıların sağlanacağını gösteren düzenektir”

Okullardaki eğitim faaliyetlerini diğerslerinden ayıran en belirgin özelliği, programlı bir yapı içermesidir. Ders programı ise; öğretme-öğrenme süreciyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan öğretim programı içinde yer alan, dersle ilgili olan öğretim faaliyetlerini sistematik olarak düzenleyen ve bir dersin amaçlarını öğrenci davranışına dönüştürülmesini sağlayan bir plandır. Başka bir deyişle, herhangi bir dersin hedefi, içeriği, öğretme-öğrenme süreçleri ve değerlendirme işlemlerinden oluşan sistemi ifade etmektedir (Yeşil ve Yeşil, 2013/2014: 12).

2.1.2. Plan

Plan; Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen eğitimin, amacına ulaşmak için öğretim konusu içinde bulunan etkinliklerden hangilerinin seçileceği, seçilen etkinliklerin öğrencilere niçin ve nasıl yaptırılacağı, yardımcı ve tamamlayıcı olabilecek kaynak ve

araçların kullanılacağı, elde edilen başarının nasıl değerlendirileceği önceden tasarlanıp kağıt üzerinde saptanması olarak tanımlanmıştır (MEB 2003b).

Eğitim-öğretim süreci planlı ve programlı olarak yapılan geliştirici bir çalışmadır. Bu sistematik düzenin olması ve planlamaya gereken önemin verilmesi ile eğitim-öğretimin etkin ve verimli olması sağlamaktadır.

2.1.3. Ünitelendirilmiş Yıllık Plan

Öğretim yılı sürecinde ders vermekle mükellef olunan sınıflarda, program gereğince belli üniteleri ya da konuları hangi aylarda yaklaşık olarak ne kadar zamanda işleyeceklerini gösteren, duruma göre zümre öğretmenler kurulu veya şube öğretmenler kurulu tarafından ortak hazırlanarak ders yılı başında okul yönetimine verilen çalışma plânı olduğu bilinmektedir (MEB 2003b).

2.1.4. Ders Planı

“Bir ders için o dersle ilgili eğitim programlarında yer alan ve birbirleriyle ilişkili öğrenci kazanımlarını bir ya da birkaç ders saatinde işlenecek konu örüntüsünü, konuya ilişkin deney, tartışma soruları, proje ve ödevleri, uygulama çalışmalarını, ders araç-gerecini içine alan birinci derecede sorumlu olduğu, zümre öğretmenleri ile şube öğretmenlerinin ortak katkısıyla ders öğretmenlerince önceden hazırlanan plândır” (MEB 2003b).

2.1.5. Öğretmen Kılavuz Kitabı

Kılavuz kitap, ders plânı yerine kullanılabilen bir kaynaktır. Öğretmenin ihtiyaç duyması hâlinde, okulun imkânlarına göre kılavuz kitaplarda yer alan plânların dışında da öğretim programına uygun ders planı hazırlanıp uygulanabileceği bilinmektedir. Ders defterine uygulanan etkinliğin adı veya etkinliğin ilgili olduğu kazanım yazılmaktadır. Öğretmen kılavuz kitabı bulunmayan dersler için, eğitim-öğretim kurumlarında bir veya birkaç ders saati için sınıf öğretmeni, alan (branş) öğretmeni ve/veya zümre öğretmenleri tarafından ders plânı hazırlanıp ve uygulanabileceği bilinmektedir (MEB 2003b).

2.2. Genel Öğretim Yöntemleri Kullanımı ve Özellikleri

2.2.1. Anlatma Yöntemi

Anlatma yöntemi öğretmenin ya da onun yerinde olan birinin bir konuyla ilgili bilgileri, karşısında pasif bir şekilde oturarak dinleyen bireylere iletmesi biçiminde uygulanan bir öğretim yöntemidir. Bu yöntem eski okullarda uzun yıllar boyunca tek başına kullanılmıştır. Günümüzde ise öğrencilerin pasif olarak oturmalarına neden olduğu, öğrencilere düşüncelerini açıklama ve soru sorma fırsatı vermediği için sıkıcı ve etkisiz bir yöntem olarak kabul edildiği bilinmektedir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1999: 70).

Kullanımı:

- Öğretmen merkezlidir.
- Geleneksel öğretim yöntemidir.
- Sözlü anlatıma dayalıdır.
- Bu yöntemle derse giriş yaparken, konuyu özetlerken ya da bir konu ile ilgili bilgi aktarılırken kullanılır.
- “*Sunuş yoluyla öğretme stratejisinin*” kullanımında ve “*bilgi*” düzeyindeki davranışların kazandırılmasında kullanılır.

Özellikleri:

- Aynı anda çok sayıda kişiye bilgi aktarılır.
- Dinleyiciler konuyla ilgili organize bir görüş kazanır.
- Bireylere kısa zamanda çok bilgi verilir.
- Bireylere dinleme alışkanlığı kazandırır, not alma becerilerini geliştirir (Demirel, 2014: 78-79).

2.2.2. Tartışma Yöntemi

Bir öğretim yöntemi olarak tartışma; bir başkanın yönetimi altında herkesi ilgilendiren bir konu üzerinde, belirli bir düzen içerisinde bir grup insanın düşüncelerini yetkinleştirmek ve geliştirmek amacıyla paylaşımlarını içeren bir süreç olarak ifade edilebilir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1999: 83).

Kullanımı:

- Bir konu üzerinde bireyleri düşünmeye yöneltmek, iyi anlaşılamayan noktaları açıklamak ve verilen bilgileri pekiştirmek amacıyla kullanılır.
- Bir konunun kavranması aşamasında karşılıklı olarak görüşler ortaya koyarken, bir problemin çözüm noktalarını ararken ve değerlendirme çalışmaları yaparken kullanılır.
- “*Buluş yoluyla öğretim stratejisinin*” kullanımında ve “*kavrama*” düzeyindeki davranışların kazandırılmasında kullanılır.

Özellikleri:

- Öğretmen ve öğrenci etkileşimi söz konusudur.
- Öğrencilere geçmiş yaşantılardan örnek vermesi için olanak sağlar.
- Bireylerin bir konu üzerinde kendi düşüncelerini söylemesini ve yorum yapmasını sağlar.
- Bireye, analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarını kazandırır (Demirel, 2014: 79-80).

2.2.3. Örnek Olay Yöntemi

Bir öğretim yöntemi olan örnek olay; gerçek yaşamda karşılaşılabilecek ya da karşılaşılan bir olayın, sınıf ortamına getirilerek öğrencilerle birlikte incelenmesini gerektiren bir öğrenme- öğretim yöntemidir. Bireyin karar verme, seçme ve sonuca ulaşma ile ilgili yaşantı geçirmesini sağlamak, bu yöntemin amacını oluşturmaktadır (Bilen, 2014: 165).

Kullanımı:

- Gerçek hayatta karşılaşılan problemlerin sınıf ortamında çözülmesi yoluyla öğrenmenin sağlanmasıdır.
- Bu yöntemin amacı, bir konuyu ya da bir beceriyi bireye kazandırmak ve o konuda uygulama yaptırmaktır.
- Genelde yazılı olmaktadır, görsel olan olaylara da yer verilebilir.
- “*Buluş yoluyla öğretim*” yaklaşımında ve “*kavrama*” düzeyindeki davranışların kazandırılmasında kullanılır.

Özellikleri:

- Öğrenci merkezlidir.
- Öğrenciler, bildiklerini ve kavradıklarını gerçek bir duruma uygulama şansına sahip olurlar.
- Bireyler, bir problemi çözmeyi, analiz edip sonuca ulaşmayı öğrenirler (Demirel, 2014: 81-82).

2.2.4. Gösterip Yaptırma Yöntemi

“Hiçbir öğrenme-öğretme yöntemi tek başına tüm eğitim durumlarına uygun değildir. Yani bir öğrenme öğretme yöntemi ile öğrencilerin tüm öğrenim gereksinimlerini karşılamak olası değildir. *Uygulama ve daha üst düzeydeki hedef davranışların kazandırılmasında, duyuşsal alanın değer verme, örgütleme kişilik haline getirme, devinişsel alanın tüm basamakları için gösterip yaptırma yöntemi etkili bir biçimde kullanılabilir.* Bir beceriyi kazandırmanın en etkili yolu, onun uygulamasını yapmaktır” (Sönmez, 2008: 246).

Kullanımı:

- Bir işlemin uygulanmasını, bir araç gerecin çalıştırılmasını önce gösterip açıklama; sonra da öğrenciye alıştırmaya ve uygulama yaptırarak öğretme yoludur.
- Bir konuya ilişkin bilgilerin açıklanması ve bu bilgilerin beceriye dönüştürülmesi için gerekli uygulamaların yapılması aşamasında kullanılır.
- Bu yöntem “*uygulama*” düzeyindeki davranışların kazandırılmasında kullanılır.

Özellikleri:

- *Gösteri* öğretmen merkezli, *Yapma* işlemi de öğrenci merkezlidir.
- Öğrencilerin devinişsel (psikomotor) becerileri kazanmalarında etkilidir.
- Öğrenciler becerileri “*yaparak yaşayarak*” öğrenirler (Demirel, 2014: 82-83).

2.2.5. Problem Çözme Yöntemi

Problem çözme metodu, gerçek hayatta karşılaşılabilecek problemlerin araştırılması ve çözümünü etrafında düzenlenmiş ve öğrencilerin hem zihin hem de beceri yönünden aktif katılımlarını gerektiren deneyime dayalı öğrenmeyi temsil eder (Ocak, 2008: 224).

Problem çözme yöntemiyle öğrenme yaklaşımı bilimsel araştırma yöntemini temel almakta, bu yöntemin özü John Dewey'in genel problem çözme yöntemindeki 5 aşamaya dayanmaktadır;

- Problemi tanıma
- Geçici hipotezleri formüle etme
- Veri toplama, organize etme, değerlendirme ve açıklama
- Sonuca ulaşma
- Sonuçları test etme (Küçükahmet, 2014: 69).

Kullanımı:

- İstenilen amaca ulaşabilmek için etkili ve faydalı olan araç ve davranışları türlü imkânlar içinden seçme ve kullanmadır.
- Bilimsel yöntem, eleştirel düşünme, karar verme, sorgulama ve yansıtıcı düşünme gibi terimleri içerir.
- Bir problem çözmeye genelleme ve sentez yapmada kullanılır.
- “*Araştırma yoluyla öğretim yaklaşımı*”nda, bilişsel alanın “*uygulama*” düzeyindeki davranışların kazandırılmasında ve bu alanın *analiz* ve *sentez* özelliklerini geliştirmede kullanıldığı bilinmektedir.

Özellikleri:

- Öğrenci merkezlidir.
- Öğrencide ilgi ve güdülemeyi artırır.
- Daha kalıcı izli öğrenmeleri oluşturur.

- Bilimsel yöntem kullanmayı öğretir ve bilimsel davranış kazandırır (Demirel, 2014: 83-84).

2.2.6. Bireysel Çalışma Yöntemi

Kullanımı:

- Bireyin bir konuyu yaparak, yaşayarak öğrenme gayesidir.
- Bireyin bir konuyu kendi başına öğrenmek istediği ya da kendi başına çalışma yapmak istediği zaman kullanılır.
- “*Araştırma yoluyla ve tam öğrenme yoluyla öğretme yaklaşımlarında, “analiz ve “sentez” düzeylerindeki davranışları kazandırmada kullanılır.*

Özellikleri:

- Öğrenci merkezlidir.
- Birey, yaparak ve yaşayarak öğrenir.
- Her birey öğrenme durumunu kendine göre ayarlar.
- Öğrenme, bireyin ilgi, yetenek ve gereksinimlerine uygun olarak yapılır (Demirel, 2014: 102).

2.2.7. Yaratıcı Drama Yöntemi

Yaratıcı drama; bir ekibi oluşturan üyelerin yaşam tecrübelerinden yola çıkarak, bir hedefin, düşüncenin, doğaçlama, rol oynama (rol alma) vd. tekniklerden yararlanarak canlandırılmasıdır. Bu canlandırma süreçleri tecrübeli bir lider/öğretmen eşliğinde yürütülürken kendiliğindenliğine, şimdi ve burada unsurlarına, -miş gibi yapmaya dayalıdır ve yaratıcı drama, oyunun genel özelliklerinden doğrudan yararlanır (Adıgüzel, 2013: 45).

Bireylerin kültürel ve hassaslık algısı gelişimine yatırım yapan ve bu gelişimleri eğitim ve öğretimin hedefi haline getirebilen toplumlarda bireyler kendi kendilerini geliştirme metotlarını öğrenmiş olurlar. Bireylerin zorluklarla başa çıkabilmeleri,

yaşadıkları toplumu daha iyi seviyelere getirmede itici kuvvet oluşturmaları amaçlanıyorsa, verilen eğitimin bireylerde yaratıcılık, kendine güven, üstünlük alma, bağımsız düşünebilme, özdenetim, sorun çözme potansiyellerini gerektirir. Bu sebeple sosyal ve fiziksel doğal çevrede yaşayarak eğitim tekniklerinden yararlanılabilir. Bu tekniklerden biri drama tekniğidir (Selimhocaoglu, 2004: 3).

Özellikleri;

- Bir ekip etkinliğidir.
- Katılımcıların deneyimlerine dayalıdır ve katılımcıları merkeze alır.
- Canlandırma odaklıdır. Bu odaklanma ise –miş gibi yapmaya, kurguya, spontane, daha çok doğaçlamaya ve rol almaya dayalıdır.
- Yaratıcı drama çalışmaları “şimdi ve burada” olgusu ile gerçekleştirilir.
- Sonuç değil, süreç odaklı bir çalışmadır.
- Yaratıcı drama çalışmaları; alanını bilen, planlayan, uygulayan ve değerlendiren bir eğitmenin yönlendirmesiyle gerçekleştirilir.
- Yaratıcı drama çalışmalarına katılmak isteyen ve alanının gerektirdiği kuralları yerine getiren herkesle yürütülür.
- Disiplinler arası bir alandır, eğitim ve tiyatro, yaratıcı dramanın doğrudan yararlandığı iki önemli temel alanı oluşturur.
- Yaratıcı drama tiyatrodan farklı bir manaya sahiptir. Tiyatro yapmak değil, ancak tiyatrodan beslenen bir alandır.
- Alanın gerektirdiği özelliklere sahip belli mekânlarda yapılır.
- Yaratıcı drama oyunların tüm genel özelliklerinden yararlanır.
- Yaratıcı drama sadece ısınma ve iletişim-etkileşim oyunlarından oluşmaz, içinde mutlaka dramatik kurguya sahip canlandırma süreçleri olmalıdır.
- Yaratıcı dramanın bir metot (araç) ve bir ders (amaç) gibi farklı kullanım biçimi ve boyutları söz konusudur.
- Bir yapılandırmaya göre, birbirine sistematik bir biçimde bağlı olan belirli aşamalara göre yürütülür.
- Psikodrama gibi bir iyileştirme, tedavi amaçlı, katılımcının öznel yaşantısına odaklanan çalışmalar yapmak değildir. Bu tür çalışmaları doğrudan hedef olarak taşımadığı bilinmektedir (Adıgüzel, 2013: 55-66).

“Bilişsel davranışları, duyuşsal özellikleri ve devinişsel becerileri kazandırmada bir öğretim yöntemi, başta duyguların eğitimi olmak üzere bütüncül bir estetik anlayış oluşturmada sanat eğitimi alanı ve yaşanan süreci betimleme, açıklama ve kontrol edebilme olanaklarıyla da bir disiplindir” (Üstündağ, 1996: 19-23).

Demirel’e göre, yaratıcı dramının belirgin özellikleri hedef/davranışlar, içerik, aşamalar, araç ve gereçler ile değerlendirme başlıkları altında ifade edilebilir.

Hedef/davranışlar: Yaratıcı dramının bir metot olarak kullanılmasında hareket durumları veya doğaçlama canlandırmalar derslerin üniteleri ve konularına koşul olarak düzenlenebilir. Bu düzenleme ile öğrencilerin hedef/davranışları etkili bir şekilde öğrenmesine yarar sağlayabilir. Yaratıcı drama ile yapılmış birçok araştırma bulunmaktadır. Yaratıcı dramının etkililiği ile ilgili çeşitli örnekler bu araştırmalarda bulunmaktadır. “Bu örneklerde yaratıcı dramının derslerin ünite ve konularında koşul olarak belirlenen hedef-davranışları kazandırmanın yanı sıra, yaratıcılığı geliştirme, eleştirel düşünme yeteneği kazandırma, birlikte çalışma alışkanlığı oluşturma, kendine güven duyma ve karar verme becerilerini geliştirme, dil ve iletişim becerileri kazandırma, soyut kavramları ya da yaşantıları somutlaştırma gibi temel becerilerin geliştirilmesinde de önemli bir yeri olduğuna yer verilmiştir” (Demirel, 2014: 85).

İçerik: Yaratıcı drama etkinliklerinde içerik öğrenciye kazandırılmak istenen hedeflere ulaşmak için düzenlenebilir. Eğitim programının geliştirilmesinde, dersin öğretimi için yaratıcı drama kullanılarak yapılacak etkinlikler önceden planlanabilir. “Bu etkinlikler tüm insan davranışlarını konu alırken, aile, yoksulluk, yaşlılık gibi toplumsal konulardan, insanlar arasındaki bağlılık, arkadaşlık gibi olgu ve olaylara kadar geniş bir dağılım gösterebilir” (Somers’dan akt. Demirel, 2014: 86).

Aşamalar: Yaratıcı drama çalışmalarında genellikle beş aşama yer almaktadır; ısınma ve rahatlama çalışmaları, oynama, doğaçlama, oluşumlar ve değerlendirme aşamaları olduğu bilinmektedir (San, 1991’den akt. Demirel, 2014: 86)

- **Isınma ve Rahatlama Çalışmaları:** Farklı metotlarla beş duyuyu kullanma, gözlem yetisini geliştirme, bedensel ve dokunsal çalışmaların yapılması, tanışma, etkileşim kurma, güven ve uyum sağlama gibi özellikleri katılımcıya kazandıran, grup liderinin yöneticiliğinde yapılan etkinliklerdir.
- **Oyunlar:** Önceden planlanmış kurallar içinde özgürce oyun ve bu oyunları geliştirme çalışmalarından oluşmaktadır. Bazı zamanlarda bilinen çocuk oyunlarından faydalanılabilir. Yaratıcılık ve izlenim boyutları için içine girebilir.
- **Doğaçlama:** Belirlenen bir hedefe doğru belirli aşamalarla yol alınır. Bireysel ve grup çalışmalarının yaratıcılığının ön plana çıktığı etkinliklerdir.
- **Oluşum:** Bu süreçte bazen önceden belirlenmemiş bir konudan, kimi zaman da nesne, resim, fotoğraf, heykel vd. iletişim kurma ile başlar. Sürecin nasıl gelişeceği belirsizdir.
- **Değerlendirme:** Bu aşamaların her birinin ya da bir kaçının ardından tartışma açılması “Ne yaşadınız? Neler hissettiniz? Nerede güçlük çektiniz?” gibi soruların tartışılması ve katılımcılarca yansıtılması drama çalışmalarının önemli aşamalarındandır (Demirel, 2014: 86-88).

Tablo 1. Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı s. 77-103

	Anlatma Yöntemi	Tartışma Yöntemi	Örnek Olay Yöntemi	Gösterip Yaptırma Yöntemi	Problem Çözme Yöntemi	Yaratıcı Drama Yöntemi	Bireysel Çalışma Yöntemi
Öğretmen merkezli	+	+		+			
Öğrenci merkezli		+	+	+	+	+	+

Tablo 2. Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı

	Anlatma Yöntemi	Tartışma Yöntemi	Örnek Olay Yöntemi	Gösterip Yaptırma Yöntemi	Problem Çözme Yöntemi	Yaratıcı Drama Yöntemi	Bireysel Çalışma Yöntemi
Bilgi	+						
Kavrama		+	+				
Uygulama				+		+	
Analiz					+	+	+
Sentez					+	+	+

Tablo 3. Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı

	Anlatma Yöntemi	Tartışma Yöntemi	Örnek Olay Yöntemi	Gösterip Yaptırma Yöntemi	Problem Çözme Yöntemi	Yaratıcı Drama Yöntemi	Bireysel Çalışma Yöntemi
Sunuş yoluyla	+			+			
Buluş yoluyla		+	+	+			
Araştırma yoluyla					+	+	+

2.3. Genel Öğretim Teknikleri Kullanımı ve Özellikleri

2.3.1. Grupla öğretim Teknikleri

2.3.1.1. Beyin Fırtınası

“Katılımcıların hayal güçlerini kullanmalarını sağlayan ve yaratıcılıklarını yöreklendirici bir sorun çözme yöntemidir. Yaratıcı düşünme, “daha önce aralarında ilişki kurulmuş nesnelere ya da düşünceler arasında ilişki kurulması” (Rawlinson, 1995: 20, akt Gözütok, 2007: 246) olarak tanımlanabilir.

“Beyin fırtınası tartışma becerilerini ön plana çıkararak sorun çözme becerilerini geliştirmeye yönelik olarak, çok sayıda fikri, bir grup insandan kısa bir zaman süreci içinde elde etmek için kullanılan, öğrenenlerin bir problemle ilgili yaratıcı fikirlerini eleştirme olmadan açıkladıkları bir uygulamadır” (Erginer, 2000: 228).

Kullanımı:

- Bir konuya çözüm getirmek, karar vermek ve hayal yoluyla düşünce ve fikir üretmek için kullanılan yaratıcı bir tekniktir. Buna ‘Buluş Fırtınası’ da denilmektedir.

Temel İlkeleri:

- Bir problem çözmekle görevlendirilen bir grubun üyeleri mümkün olduğu kadar çok fikir ileri sürerler. Dile getirilen her çözüm teklifi diğer grup üyelerini daha yeni ve iyi buluşları ortaya çıkarmaya yöneltir. Yöneltilen fikirlerin açıklanması veya savunması istenilmez. Fikirlerin hızlı bir şekilde ifade edilmesi, yazıya geçirilmesi ve sonra sessizce değerlendirilmesi istenir.

Özellikleri:

- Toplantının amacı ya da sorunun ne olduğu belirtilmeli,
- Beyin fırtınası tekniği 10-15 kişilik küçük gruplarla uygulanmalı,
- Zaman sınırı belirlenmeli, bu süre içinde herkesin katkı getirmesi istenmeli, ancak eleştiriler için zaman ayrılması istenmeli,
- Tartışma süresi bitince söylenenlerin analiz edilmesi, değerlendirilmesi ve yeniden örgütlenmesi yapılmalı,

- Toplantı sonunda tartışmalara devam edilip edilmeyeceğine karar verilmelidir.

Beyin fırtınası tekniği ile problem çözmede istenilen düşünme yöntemleri farklılık göstermektedir. Bu yöntemde yararlanılan çözüm yolları;

- Benzerinden Yararlanma
- Fikir Bağlantıları Kurma
- Zarardan Yarar Çıkarma (Demirel, 2014: 105-106).

2.3.1.2. Gösteri

“Gösteri, daha çok psiko-motor davranışların öğretiminde kullanılmakla birlikte görgü kurallarının öğretimi inşalar arası ilişkiler, açıklanması güç olan bazı etkinliklerin gösterilerek örneklendirilmesinde başarıyla uygulanabilir. Demonstrasyon sınıf içinde, laboratuvar ve atölyelerde yapılabildiği gibi okul dışında da uygulanabilir...” (Bilen, 2014: 157).

Kullanımı:

- İzleyici grubun önünde bir işin nasıl yapılacağını göstermek ya da genel ilkeleri açıklamak için başvuru bir tekniktir.
- Sınıf içinde genellikle öğretmen ya da varsa kaynak kişilerce yapılır.
- Gerektiğinde öğrencilerden yararlanır.

Gösteri tekniğinin sınıf içinde etkili bir şekilde uygulanabilmesi için aşağıdaki hazırlık aşamalarına dikkat edilmelidir;

- Bu ders ile ilgili gösterinin hedefleri nelerdir? Öğrencilere öğretmek istenilen bir beceri mi yoksa ek bir bilgi midir?
- Gösteri için gerekli araç ve gereç var mıdır? Gösteride gerçek araç kullanılabilirdiği gibi modeller kullanılarak da yapılabilir. Yapılan hazırlıkta bu araçlardan hangilerine ihtiyaç olduğu kararlaştırılmalıdır.
- Gösteri için yeterli zaman ayrılmış mıdır?
- En önemli hususlardan biri öğrencilere hedeflerin detayları ile aktarılması ve aynı zamanda ilgilerini çekebilmek için hedefler açık olarak ifade edilmelidir. Önemi ve niçin öğrendikleri de anlamlandırılmalıdır.

Öğrencileri hazırlamada şu sorulara da cevap aranmalıdır;

- Hangi hedeflere ulaşılabilecektir, bu hedeflere ulaşmada öğrenciler hangi rolü oynayacaktır ve bu gösteri için öğrencilerin ilgisini çekecek hususlar nasıl sağlanmalıdır?
- Gösteri sırasında, öğrenciler olaya nasıl katılacaktır ve öğrencilere hangi sorular sorulacaktır?
- Gösteri sırasında öğrenciler not alabilecekler mi yoksa bazı önemli noktalar çoğaltılarak öğrencilere verilecek mi?
- Yapılan hazırlıklar tamamsa gösteriye başlanabilir. Tüm gösterilerde ana amaç, öğrenmeyi sağlamak olmalıdır.

Gösteri sırasında dikkat edilecek hususlar;

- Tüm öğrenciler rahat duyabiliyor ve görebiliyor mu? Gösteri ilerledikçe öğrencilerin düşünmesine yol göstermek ve daha iyi anlaşılması için bir taslak oluşturuluyor mu?
- Bilinmeyen yeni terimlere dikkat ediliyor mu?
- Bazı sorularla öğrenci de merak uyandırılıyor mu ve öğrencilerin, öğretmenle birlikte tahmin yürütmesi sağlanıyor mu?
- Öğrencilerin soru sormaları sağlanıyor mu ve öğrencilerden yardım isteniyor mu?

Gösteri tamamlandığında, öğrenciler ne öğrendi ve öğrendiklerini uygulayabildiler mi şeklinde öğretmen bu soruları sormalıdır.

Tüm gösterilerin öğretmen tarafından yapılma zorunluluğu yoktur. Gerektiğinde öğrenciler kendi aralarında da gösteri hazırlayabilirler. Bu sayede kendi yeteneklerini geliştirme ve başkalarıyla iletişim kurma olanağı sağlanmış olur (Demirel, 2014: 106-108).

2.3.1.3. Soru-Cevap

“İnsanlarda var olan merak duygusu ve öğrenme ihtiyacı, soru sormalarını beraberinde getirmektedir. İnsanların en önemli bilgi edinme yollarından bir, soru sormaktır” (Moore, 1999, akt: Yeşil ve Yeşil, 2013/2014: 139).

“Düşünce üretme ve bilgiyi anlamlandırmanın temel yollarından biri soru sormak ya da soru üzerine düşünmektir. Organizeli düşünmeyi ve anlamlı öğrenmeyi beraberinde getirir” (Binbaşoğlu, 1988, akt: Yeşil ve Yeşil, 2013/2014: 139).

Kullanımı:

- Öğrencilere düşünme ve konuşma alışkanlıkları kazandırma bakımından önemli ve her dersin öğretiminde kullanılır.
- Sokrates yöntemi olarak da bilinmektedir. Önceden düzenlenmiş birtakım sorularla karşıdaki kişinin zihninde saklı bulunan doğruları açığa çıkarma ve bu şekilde ona gerçeği buldurma temeline dayalı bir tekniktir.

Soru sorulurken dikkat edilecek durumlar;

- Bütün sınıfı ilgilendiren sorular seçilmeli ve tüm sınıfa sorulmalıdır. Öğrenciler cevabı bulmak için düşündürülmeli ve soruyu cevaplandırarak kişi öncelikle gönüllü öğrencilerden belirlenmelidir. Soruların sınıftaki tüm öğrencilere eşit bir şekilde yönetilmesi sağlanmalıdır.
- Doğru cevaplar anında pekiştirilmeli ve yanlış cevaplarda doğrusu tekrar edilerek düzeltilmelidir. Öğrencilerin doğru cevaba yönlendirmek için ipucu verilmelidir.
- Sorular bir sınıfa değil de öğrencilere tek tek soruluyorsa dikkatin çekilmesi ve ilginin dağılmaması için belli bir sıraya göre değil, karışı bir şekilde sorular yöneltilmelidir.

Soruları öğretmen sorabileceği gibi öğrencilerin öğretmenine ya da öğrencilerin birbirlerine soru sormalarına da olanak sağlanmalıdır.

Soruların öğrenciler tarafından cevaplandırılmasında dikkat edilmesi gereken hususlar;

- Sorular sorulduktan sonra düşünmek için zaman verilmelidir.
- Öğrencilerin sorulara kendi kelimeleri ile cevap vermeleri sağlanmalıdır.

- Konuşma güçlüğü olan öğrencileri sabırla dinlemeli ve diğer öğrencilerinde aynı özveriyi göstermeleri sağlanmalıdır.
- Yanlı cevap veren ya da cevap vermede güçlük çeken öğrenci ile alay etmekten, onu azarlamaktan ya da küçük düşürücü bir davranışta bulunmaktan kaçınmalıyız.
- Sorulara cevap vermek isteyen öğrencilere ismi ile hitap edilmelidir. Böyle bir yaklaşımla soru-cevap tekniği sınıf içinde başarı ile uygulanacaktır (Demirel, 2014: 108-109).

2.3.1.4. Benzetim

Kullanımı:

- Sınıf içinde öğrencilerin bir olayı gerçekmiş gibi ele alıp üzerinde eğitici çalışma yapmalarına olanak sağlayan bir öğretim tekniğidir.
- Gerçek durumların önemli boyutları ya bir modelde özel olarak ya da diyagram halinde resimler ve diğer sembolik yollarla belirlenmektedir.
- Uygulamada zaman ve mekân genel olarak sınırlanmakta ve yaratılmak istenen gerçek durumun anlamlı yönleri seçilmektedir.
- Bu teknik uygulanırken, öğretmen öğrencilere rolleri dağıtır, olayı tanıtır ve bir kontrolör olarak olayların dışında kalır. Problem çözme ve karar verme sürecine katılmaz.
- Benzetim tekniğinin uygulamasında öğrencilerin iş görüleri gerçektir ancak ortaya konulan durum ya da olay yapaydır, gerçek değildir.
- Öğrenciye hemen dönüt verilmelidir. Bu teknik öğrencilerin derse katılımlarını ve güdülenmelerini artırmakta, öğrenmeyi somutlaştırıp, yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlamaktadır (Demirel, 2014: 110).

Benzetim tekniği bir düşünce değil, bir hareket, bir olaydır. Kişiler bu olaya katılırlar ve ona şekil verirler ve kişilerin rolleri, işlevleri, görev ve sorumlulukları vardır. Problem çözme ve karar verme durumundadırlar. Bu açıdan bu teknikle birlikte kişiler, analiz, sentez ve değerlendirme yapmaktadırlar (Küçükahmet, 1983).

Benzetim tekniği uygulamasına hazırlanırken;

- Sınıf içinde uygulanan benzetim olayında öğretmenin kendisi de rol almalıdır.
- Benzetim tekniğinin genel noktaları kısaca anlatılmalı ve öğrencilerin anlamadığı kısımlar açıklanmalıdır.
- Roller genel de yansız bir şekilde verilmelidir.
- Teknik aşama aşama ilerleyecekse, olayı kontrol edecek kişi her aşamada küçük bir açıklama yapmalıdır.
- Uygulamaya başlamadan önce teknikle ilgili bütün evraklar hazır olmalıdır.

Benzetim tekniği ile bireyler,

- İlerde alacakları rollere daha iyi hazırlanabilmekte,
- Öğrendikleri ilkeleri hayata geçirebilme bellekleri gelişmekte,
- Öğrenmeye daha çok güdülenmekte,
- Analiz ve sentez yapabilme yetileri gelişmekte,
- Diğer kişilerle daha iyi iletişim kurabilmektedirler (Demirel, 2014: 111).

2.3.1.5. İkili ve Grup Çalışması

Kullanımı:

- Sınıftaki öğrenci sayısına göre en az iki ve en çok sekiz ile on kişinin bir araya gelerek aynı konu üzerinde ortak amaçlarla yaptıkları çalışmadır.

Sınıf içi etkinliklerde ikili çalışma grupları oluşturulurken ve çalışmalarını yönlendirilirken dikkat edilecek hususlar;

- Yapılacak olan etkinlikler için öğretmen tarafından öğrencilere ön bilgi verilmeli ve öğrencinin belli bir etkinliğe yönelmesi sağlanmalıdır. Öğrenciler konuyu okumalı ve konuyu ne kadar anladıkları kontrol edildikten sonra çalışmaya başlanmalıdır.
- Öğrenciler karşılıklı oturmalı ve konu ile ilgili ellerinde olan evrakları görmemelidirler.
- Eşler sürekli değiştirilerek diğer kişilerle iletişim sağlanmalıdır.
- Bu etkinliklerin uzunluğu 5 ile 20 dakikayı geçmemelidir. Bu etkinliğin ne kadar süreceği öğretmen ve öğrencinin isteğine bağlı olmalıdır.

- Bu etkinlik esnasında öğretmen dışardan etkinliği izlemeli ve gördüğü hataları dersi bitirdikten sonra tartışmalıdır.
- Bu etkinlik daha sonra gönüllü bir çift tarafından sunulmalı ve izleyicilerin bu etkinlik hakkındaki görüşleri alınmalıdır.
- Öğrenciler eşleştiğinde bir yakınlaşma olması amacı ile birbirlerine özel sorular yönlendirebilir fakat cevap verme zorunluklarının olmadığı ile bilgilendirilmelidirler (Demirel, 2014: 112).

Sınıf içerisinde ikili çalışma gruplarının yanı sıra daha büyük grup çalışmaları da yapılabilir. Bu etkinlikteki temel amaç, kişilerin birlikte düşünmelerini, karşılıklı fikir alıverişi içinde olmalarına ve rahat bir ortamda çalışmalarında olanak sağlamaktadır (Demirel, 2014: 113).

Kalabalık sınıflarda yapılacak olan grup çalışmasında, grup üyelerinin beş ya da altı kişiden oluşması ideal görünmektedir. Sınıf mevcudu istenilen sayıya bölünerek, bu gruplarda kaç kişinin olması gerektiğini belirler. Gruplara yapılan çalışmanın niteliğini belirlemek için aynı konu verilmelidir. Kişiler, ğretmen tarafından rastgele oluşturulmalı; ancak iyi öğrencilerin aynı grupta yer almamalarına dikkat edilmelidir. Her grubun bir lideri olmalı ğretmen tarafından seçilebileceği gibi grup yeleri tarafından da belirlenebilir. Öğretmen grup çalışmalarını yakından izlemeli, çalışmaları kontrol etmeli ve grup üyelerine yardımcı olmalıdır (a.g.e.).

Bu etkinliğin sınıf içerisinde uygulanırken grupların tartışma yapabilmesi için on ya da on beş dakika gibi belli bir srenin ayrılması sağlanmalı, grup sözcüsünün konuyu sunması, sözcü grubun görüşünü açıkladıktan sonra diğer öğrencilerin onlara sorularının yöneltilmesi istenmeli ve sınıfta tartışmaya yer verilmesi ile bu çalışmanın diğer gruplar için de tekrarlanması gerekir (Demirel, 2014: 114).

Grup çalışmalarının yanı sıra sınıflarda münazara (savlı tartışma), panel, açık oturum, forum, sempozyum (sunulu tartışma) ve kolokyum gibi grupla tartışma etkinliklerine de yer verilebilir.

Münazara, bir konu üzerinde belli kural ve yöntemlere uyularak yapılan tartışmadır. Tartışma yapılacak bir konu ele alınır, bir grup lehte, bir grup aleyhte görüş bildirir. Bu tartışma türü karşıt görüşlerin karşılıklı olarak sunulmasıdır. Dili etkili kullanmayı, neden-sonuç ilişkileri kurmayı geliştirir.

Panel, dinleyiciler önünde, seçilmiş bir konuşmacı grubunun bir konuyu çeşitli yönleriyle ele aldığı konuşmalardır. Ele alınan konu tartışılmaz, çeşitli yönleriyle açıklığa kavuşturulur. Bir başkan ve panel üyelerinden oluşur. Belirli bir konuda üyeler sırasıyla görüşlerini ortaya koyar ve başkanın yönlendirmesi ile üyeler arasında tartışma başlatılır. Panel üyeleri konuşmalarını bitirdikten sonra aynı konuya ilişkin dinleyicilerin sorularını yanıtlayıp tartışma bu aşamada toplu görüşmeye dönüşür. Öğrencilerin etkin katılımını sağladığı için sınıf içi uygulamalarda bu tekniğe yer verilir.

Açık Oturum, güncel sorunların, herkesin izleyebileceği biçimde açık olarak tartışıldığı bir toplantıdır. Konu sınıfça belirlenir ve tüm öğrencilerin katılımı ile tartışma gerçekleşir. Tüm öğrencilerin görüşlerini ifade etmeleri sağlandığı takdirde etkili bir teknik olarak kullanılabilir.

Forum, değişik görüşlere sahip öğrencilerin herhangi bir konudaki sorunları tartıştıkları bir tekniktir. Forumlar, önceden hazırlanmış bir metne bağlı konuşmalar değildir. Kişilerin birikimlerine bağlı olarak konunun akışına göre yöneltilen sorulara yanıt verme ya da görüş bildirimi ile şekillenir. Dinleyici olan kişilerinde söz alabildiği bir toplantı olması nedeniyle açık oturum gibi sınıf içi uygulamalarında etkin bir şekilde kullanılabilir.

Sempozyum, bir konuşmacı grubun, dinleyici grubun karşısında bilimsel olan belirli bir konuyu değişik yönleriyle tartıştıkları bir tekniktir. İleri sınıflarda etkili bir şekilde kullanılır. Öğrencilerden kendi düşüncelerini açıklamaları ve yorum yapmaları istendiğinde bu tekniğin sınıf içi çalışmalarda bilimsel bir hava içinde gerçekleşeceği söylenebilir.

Kolokyum, bilimsel bir sorunu incelemek ya da siyasal ekonomik ve diplomatik sorunları tartışmak için yapılan akademik nitelikteki toplantılardır. Konuların özelliklerine göre ve sınıfın düzeyine göre kolokyumdan bir öğretim tekniği olarak yararlanabilir (Demirel, 2014: 114-115).

2.3.1.6. Mikro Öğretim

“Mikro öğretim ilk kez 1960 yılında ABD’de Stanford Üniversitesinde öğretmenin eğitiminin niteliğini artırmak amacıyla, bir grup eğitmen tarafından, deneysel programın bir parçası olarak geliştirilmiştir” (Küçükahmet, 2014: 128).

“Mikro öğretim küçülmüş öğretim dilimini videoya kaydedilmesi, yapılan çekimin öğretim ilkeleri doğrultusunda tartışılmasıdır” (Gözütok, 2007: 286).

Kullanımı:

- Bu teknik, nasıl öğretileceği konusunda aday öğretmen yetiştiren kurumlarda, özel sektör ve kamu kurumlarında hizmetiçi eğitim çalışmalarında kullanılmaktadır.
- Yüz yüze eğitimin gerçekleştirilmesi için sınıf içinde uygulanan bir tekniktir.
- Bu teknikte dersler kısa tutulur (5-20 dakika arası). Öğrenci sayısının az olmasına dikkat edilir (1-5 öğrenci). Ders verilirken zamanın ayarlanması çok önemlidir.
- Mikro öğretimde çoğunlukla “öğret-yeniden öğret” çevrimi adı verilen bir sınama-yanılma durumu olarak saptanır.

“Öğren- yeniden öğret” çevrimi altı basamaktan oluşur;

- Verilen görevin gereklerine uygun bir mikro ders hazırlanır.
- Belirlenen mikro ders uygulanır.
- Öğretme işleminin ne kadar başarıyla yerine getirildiğine dair sözlü, yazılı ya da teyple dönüt alınır.
- Alınan dönüt ışığında mikro ders yeniden düzenlenir.
- Mikro ders yeniden öğretilir.
- Bu defa öğretme işleminde gerçekleştirilen ya da gerçekleştirilemeyen ilgili sözlü, yazılı ya da teyple dönüt alınır (Demirel, 2014: 116).

Bu teknik uygulanırken, öğretmen adaylarında diğer görevlerin yanında, özel öğretim stratejilerini kısa derslerle birleştirilmeleri istenir. Her bir öğretmen adayı, bu derslerde hem öğrenci hem de öğretmen rolündedir. Mikro öğretim tekniği şu aşamalar şeklinde sırlanabilir; gözleme, betimleme, değerlendirme, yazılı, sözlü veya teyple dönüt sağlama (Demirel, 2014: 117).

Mikro öğretim tekniği öğretmen davranışları üzerinde yoğunlaşır. Bir öğretmenin başarılı olmasında bilgi ve becerilerini uygulayabilmesi çok önemlidir. Öğretmen adaylarının kazandıkları bilgi ve becerileri uygulamaya dönüştürmeleri, yani kuram ve hayata geçirme arasında köprü kurmalarına yönelik bir çalışmadır. Bu teknikle öğretmen adayının normal sınıf ortamına göre daha kontrollü bir öğretim ortamı sunularak hizmet öncesi deneyim kazanılması sağlanır... Öğretmen adayı için amaç, bir konuyu öğretmekten çok, bir tekniği uygulamak, hayata geçirmektir. (Küçükahmet, 2014: 128)

“Ancak bu tekniğin ortaya çıkıp öğretim yapmak olmadığı, uygulamada ise aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır” (Gürkan, 1991).

- Uygulamak için belli bir davranışı seçiniz.
- Seçilmiş davranışı dikkatli bir şekilde tanımlayınız.
- Amaç ya da amaçlarınızı özenle belirleyiniz.
- İçeriğe karar veriniz.
- Belirlenen beceri, süreç ya da davranışları değerlendirmede kullanılacak ölçütler oluşturunuz.
- Kullanacağınız materyal ve araçları hazırlayınız.
- Ders planı biçimine karar veriniz. Ders planı hazırlayınız.
- Dersi saptanan süre içerisinde bitiriniz.
- Performansı değerlendirecek özel değerlendirme formları geliştiriniz ve bunları kullanınız.
- Öğretim yapmadığınız zamanlar grupta öğrenci rolü oynayınız ya da araçları kullanınız.
- Gruptaki diğer öğrencilerin yazılı eleştirisini yapınız.
- Her grubu, her mikro öğretim oturumundan sonra sözlü eleştiriniz,
- Kendi dersinizi tekrar kayıtlardan izleyip, kendinizi eleştiriniz. Dersi tekrar öğretiniz.

- Her tekrarda zamanın elverdiği ölçüde yeni teknikleri denetleyiniz (Demirel, 2014: 117-118).

2.3.1.7. Eğitsel Oyunlar

Kullanımı:

- Öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesini ve daha rahat bir ortamda tekrar edilmesini sağlayan bir öğretim tekniğidir.
- Eğitsel oyunlar, öncelikle öğrenmeye yönelik olmalı ve bir amaç için sınıf içinde uygulanmalıdır.
- Derste konular, ilgi çekici duruma getirilebilir ve en pasif öğrencilerin bile derse katılımları sağlanabilir (Demirel, 2014: 118).

Oyunların seçimi ve öğretmenin rolü;

- Öğretmen bu etkinlikten sağlıklı bir şekilde yararlanabilmek için dikkatli ve titiz bir hazırlık yapmalıdır.
- Oyunlar, tüm öğrencilerin rahatça anlayıp etkin bir şekilde katılımlarının sağlayacak düzeyde basit ve ilgi çekici olmalıdır. Bu nedenle oyunlar öğrencilerin farklı düzey ve yeteneklerine uygulanabilecek bir esneklikte olmalıdır.
- Öğretmen oyun sürecinde devamlı kontrol etmeli ve ilgi göstermelidir.
- Her oyuna bir ders saatinin beş ya da on dakikasını ayırmalı ve bu etkinliklere dersin ortasında veya sonunda yer vermelidir.
- En önemli durumlardan birisi de pasif olan öğrencilerin hata yaptığı zamanlarda üzerinde durulmamalı ve herkesin etkin olarak oyuna katılımı sağlanmalıdır (Demirel, 2014: 118-119).

“... Oyun tekniği yardımıyla konular ilgi çekici nitelik kazanır. Yeni kelimelerin öğretilmesi, hatalı çalışma alışkanlığının düzeltilmesi, akılda tutulma oranının ve süresinin uzatılması sağlanabilir. Bu tekniğin uygulanışı diğer tekniklere oranla daha çok dikkat, yaratıcılık, hayal gücü, espri yeteneği ve sentez gücü gerektirir” (Bilen, 2014: 186).

2.3.1.8. Altı Şapkalı Düşünme Tekniği

“Edward de Bono’nun geliştirdiği, öğrencilerde yaratıcılığı ve empati yeteneğini geliştirmeyi amaçlayan bir tekniktir” (Tan, 2006: 131).

Herhangi bir konu üzerinde görüşme yapılırken ya da o konu hakkında tartışırken zaman zaman farklı fikirlerin oluştuğu görülür. Konuya farklı perspektiflerden bakılması süre açısından sıkıntı yaratacağı için bu tekniğe sık sık başvurulur. Altı Şapkalı Düşünme, düşünce ve önerilerin belli bir düzen içinde sunulması ve sistematikleştirilmesi için kullanılan bir tekniktir (Erginer, 2004: 286).

“Bu teknik özellikle, öğrencilerin; çok yönlü ve farklı düşünme, yaratıcı düşünme, sistematik düşünme ve karar verme becerilerini geliştirir. Öğrencilere yeni fikirler üretme ve yaratıcı düşünme yolları öğretilmeye çalışılmaktadır” (Yeşil ve Yeşil, 2013/2014: 173).

Kullanımı:

- Bu teknikleri kullanmadaki amacımız öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmektir. Özellikle yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek çok önemlidir. Bu teknikle birlikte, öğrencilerin yeni fikirler üretmeleri ve yaratıcı düşünmenin yolları öğretilmeye çalışılmaktadır.
- Düşünce ve önerilerin belli bir düzen içerisinde sunulması ve sistematikleşmesi için kullanılır (Demirel, 2014: 119).

Özellikleri:

- Şapkalar düşüncelerin ayrımının sağlanması için kullanılan bir semboldür.
- Altı şapka için altı değişik renk kullanılmakta ve her rengin simgelediği bir düşünme sistemi bulunmaktadır (a.g.e.).

Buna göre;

- **Beyaz Şapka (Tarafsız Şapka):** Tarafsız bir biçimde, bilgiyi merkeze alarak olaylara bakış açısı getirmeyi amaçlar. Bilgiyi temel alır.
- **Kırmızı Şapka (Duygusal Şapka):** Önsözlerle dayalı olarak, olaylara duygusal yönden bir bakış açısı getirmeyi amaçlar. Duygusal tepki vermeyi temel alır.

- **Siyah Şapka (Karamsar Şapka):** Olaylara eleştirel ve karamsar yönden bir bakış açısı getirmeyi amaçlar. Eleştirel yargıyı temel alır.
- **Sarı Şapka (İyimser Şapka):** Olayların olumlu yönlerine odaklanarak iyimser ve yapıcı yönden bir bakış açısı getirmeyi amaçlar. Yapıcı düşünmeyi temel alır.
- **Yeşil Şapka (Yaratıcı Şapka):** Olaylara yeni ve farklı çözüm yolları bulmak için yaratıcı ve yenilikçi bir bakış açısı getirmeyi amaçlar. Yeni fikirler, yeni algılama biçimleri üretmeyi temele alır.
- **Mavi Şapka (Değerlendiren Şapka):** Olayları tüm olası yönleriyle gören ve değişkenleri kontrol altında tutan bir bakış açısı getirmeyi amaçlar. Durumu analiz edip sonuç çıkarmayı temele alır (Demirel, 2014: 120).

2.3.2. Bireysel Öğretim Teknikleri

2.3.2.1. Bireyselleştirilmiş Öğretim

Bir sınıfta bulunan öğrenciler arasında bireysel farklılıklar vardır, bu durum öğrencilerin öğrenme hızlarındaki farklılığı da ortaya koymaktadır. Öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkların giderilmesi, her öğrencinin öğrenme hızına uygun bir öğretimin yapılması ve öğretimin bireyselleştirilmesi ile mümkün görülmektedir (Demirel, 2014: 121).

Kullanımı:

- Öğretim öğrenci merkezli olmalıdır. Öğretmenin görevi etkinlikleri yönetmek ve düzenlemektir.
- Öğretmen sınıfın tümüne değil 3-4 kişiden oluşan küçük gruplara açıklama yapmak durumundadır.
- Öğrenciler de, öğretim uygulamalarında aktif olarak katılmalı, nasıl öğreneceklerini kararlaştırmalı ve sınav tarihlerini saptama gibi bir çok sorumlulukları üstlenmektedirler (a.g.e.).

Grup çalışmaları, okuma parçaları ile ilgili tartışmalı soruların cevaplandırılmasına, kompozisyon yazmaya ya da kısa konuşmalar hazırlamaya yönelik olmalıdır. Öğretmen, öğretme etkinliklerinin hedef ve davranışları belirler ve öğrencilerin bunları kazanıp

kazanmadıklarını belirlemek için izleme testleri uygularlar. Bu testler aracılığıyla öğrencilerin öğrenme güçlükleri ve başarı durumları değerlendirilmiş olur (Demirel, 2014: 122).

Bireysel gereksinimlere yönelik grup çalışmalarında farklı uygulamalara yer verilerek öğrencilerin farklı etkinlikler yapmaları sağlanabilir. Bunun için;

- ***Dönüşümlü Günlük Çalışmalar:*** Bu çalışmalarda her öğrenci kendi yetersiz bulunduğu konularda daha iyi yetiştirmek için düzenlenen sınıf-içi öğrenim etkinliklerine katılır. Sınıfta farklı etkinlikler için gruplar oluşturulur ve her grupta bir konu üzerine çalışmalar yapılabilir, konuyu iyi öğrenmiş öğrenci grup lideri olarak belirlenir ve öğretmen tarafından hazırlanan araç-gereçlerle çalışmalar desteklenerek etkili bir çalışma yapılması sağlanır.
- ***Beceri Geliştirme Çalışmaları:*** Sınıf içinde beş küme oluşturulur. Bu kümelerden dördü dil öğretiminde temel beceriler olarak bilinen dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirme amacına, beşinci küme de öğrencileri yönlendirmeye dönük olarak çalışır.
- ***Planlı Grup Çalışmaları:*** Öğrencilerin bir dönemde ya da ara tatilde kazanması gereken becerileri belli bir plan dahilinde grup çalışmalarına katılarak tamamlar. Bu plan öğrencilerin kendi gereksinimlerine göre düzenlenir. Böylece öğretimin bireyselleştirilmesine önem verilmiş olur.
- ***Düzey Geliştirme Çalışmaları:*** Öğrencilerin öğretimde hazırbulunuşluk düzeylerini belirlemek için ve uygun programlara yönlendirmek için gereksinim duyulan beceri ile ilgili yeterlilik testi uygulanır. Bu testteki başarı durumlarına göre sınıflandırılan öğrencilerin uygun programlardan başlaması sağlanır, yabancı dil öğreniminde bulunan seviye grupları örnek verilebilir (Demirel, 2014: 122-123).

2.3.2.2. Programlı Öğretim

Programlı öğretim önceden belirlenmiş hedef davranışlara ulaşmak için titizce düzenlenmiş, sıralanmış, kontrollü öğrenme yaşantılarından meydana gelen bir süreçtir. Bilginin özel parçalara ayrılarak belirli bir sıraya göre düzenlenip, ferdi esasa göre öğrenebileceği hipoteze dayanmaktadır. Temelinde öğretimin bireyselleştirilmesi var olduğu bilinmektedir (Yeşil ve Yeşil, 2013/2014: 170).

Kullanımı:

- Temelde öğretimin ferdileştirilmesi ve hatanın en aza indirilmesi gibi öğretim etkinliklerine iki önemli yenilik getirmektedir.
- Bireyin öğrenme sürecine etkin katılmasını, bireysel öğrenme hızına göre ilerleme kaydetmesini ve öğrenme sonucunun anında kontrol edilmesini sağlar (Demirel, 2014: 124).

Programlı öğretim, ünlü psikolog Skinner'ın pekiştirme ilkeleri esas alınarak uygulanan bir tekniktir. Bu pekiştirme ilkeleri;

- **Küçük Adımlar İlkesi:** Bilgi üniteleri, öğrenciyi adım adım ilerlemeye yöneltecek bir şekilde düzenlemeleridir. Bu etaplar bir ünitenin öğrenilecek en küçük birimini oluşturmaktadır.
- **Etkin Katılım İlkesi:** Her bilgi birimi bir ilerleme aşaması göstermektedir. Bu aşamada bir alıştırma ya da bir soru bulunmaktadır. Soru, verilen bilginin öğrenilip öğrenilmediğini ölçer, başka bilgiyi edinmede ve özümlemede de bir araç olmaktadır. Öğrenme öğrenci tarafından yapılmaktadır ve etkin olarak katılımı sağlamaktadır.
- **Başarı İlkesi:** öğrenciler hep başarmak zorundadırlar. Sorular öğrencilerin başarabileceği zorluk düzeyinde olmalı çünkü bir sonraki öğrenmeler için gerekli olan güdüyü oluşturmaktadır.
- **Anında Düzeltme İlkesi:** Öğrenci soruyu cevapladıktan hemen sonra doğru cevapla karşılaşmakta, böylece kendini kontrol etmekte ve düzeltme de hemen yapılmış olmaktadır. Anında kontrol pekiştirmenin temel ögesi olduğu bilinmektedir.

- **Dereceli (Kademeli) İlerleme İlkesi:** İlerleme, aşamalı ve mantıklı olmalıdır. Yapılacak işlemlerin düzeyi basitten karmaşığa, bilinenen bilinmeyene, kolaydan zora doğru olmalıdır.
- **Bireysel Hız İlkesi:** Öğrenci, zamanı kendisine göre ayarlamaktadır. Başarısızlık veya sınıfta kalma söz konusu değildir. Böylece sınıf ortamında öğrenciler arasında seviye farklılığının yarattığı olumsuzlukları ortadan kaldırması istenmektedir (a.g.e. : 124-125).

Programlı öğretim tekniğinde, öğrenci belirlenen hedef davranışlara kendi algı hızıyla bireysel bir çalışma sonucunda ulaşmaktadır. Programlı öğretim araç-gereç ve yöntemleri, bu programa göre hazırlanmış kitaplar ile programlı öğretim cihazları ve bilgisayar destekli eğitim araç ve yöntemlerini kapsamaktadır. Programlı öğretim kitapları ve programlarını bizim ülkemizde uygulanması da sınırlıdır (Demirel, 2014: 125).

Tablo 4. Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı s. 126

Hedef-Strateji-Yöntem-Teknik İlişkisi

Hedef Bilişsel Alan	Strateji	Yöntem	Teknik
Bilgi	SUNUŞ	Anlatma Bireysel Çalışma	Soru-Yanıt Eğitsel Oyunlar
Kavrama	BULUŞ	Tartışma Örnek Olay	Gösteri Bireyselleştirilmiş Öğretim Altı Şapkalı Düşünme Tekniği
Uygulama Analiz Sentez Değerlendirme	ARAŞTIRMA	Gösterip Yaptırma Problem Çözme Yaratıcı Drama	Beyin Fırtınası Benzetim İkili Grup Çalışmaları Mikro Öğretim Programlı Öğretim Sınıf Dışı Teknikler

2.3.3. Sınıf Dışı Öğretim Teknikleri

Modern anlamda eğitim programı kavramı ele alındığında öğrenene, okulda ve okul dışında planlanan faaliyetler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği olduğu dile getirilmiştir (Demirel, 1999: 126).

2.3.3.1. Gezi

Okul ve sınıf içinde yapılan eğitsel çalışmaları tamamlamak ve gerçek hayatla bütünleştirmek amacıyla yapılan düzenli ziyaretlerdir. Durumları gerçek görünüşleriyle tanıma ve bilgilerini ilk kaynaktan elde edilmesi bu tekniğin kullanılması etkilidir. Bir ünitenin öğrenildikten sonra hayatla bağlantı kurulması açısından önemlidir. Geziye çıkılmadan önce, öğretmen denetiminde öğrencilerle birlikte gezi planının düzenlenmesi önemli olduğu bilinmektedir (Demirel, 2014: 126).

“Bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanla ilgili hedef davranışları kazandırmada kullanılan bir tekniktir” (Sönmez, 2008: 250).

2.3.3.2. Gözlem

Bir nesnenin veya olayın, nitel özelliklerini öğrenmek gayesiyle dikkatli ve düzenli olarak ele alınıp izlenmesine olanak sağlayan bir tekniktir ve bu durumlarla ilgili bilgi edinmek istenildiğinde kullanılır. Okul dışı etkinliklerle doğa bilinci kazandırmak amacıyla etkili bir şekilde kullanılabilir. Gözlemin sistematik olması ve belirli bir gözlem formuna göre yapılması, öğrencilere bilimsel bir tutum kazandırılması açısından da önemlidir (Demirel, 2014: 127).

“Sistematik olarak doğal ya da toplumsal olguları inceleme; verileri kaydedip bir yargıya varma süreci olarak betimlenebilir” (Sönmez, 2008: 249).

2.3.3.3. Görüşme

“Bir konu veya bir sorunla ilgili bir kişinin ya da bir uzmanın görüşlerini alma işidir. Sınıf dışı etkinliklerle öğrenciler, çeşitli konularda uzman kişiler gidip bilgi alarak bu teknikten faydalanabilir. Bu tekniğin uygulanmasında öğrenciler bilgilendirilmelidir ve güdümlü görüşme yolları öğretilmelidir. Bu görüşmede sorular önceden hazırlanmalı, görüşmeden sonra rapor hazırlanmalı ve sınıfta sunulması istenmelidir” (Demirel, 2014: 127).

2.3.3.4. Sergi

Öğrencilerin gezip görmesi, tanınması için uygun bir şekilde yerleştirilmiş objelerin ve sanat eserlerinin tümüdür. Eğitim açısından sergi, bir konunun tanıtılması veya bir öğretim tekniğinin başka bireylere duyurulması amacıyla planlanan ve görme duyumuzla öğrenmeyi sağlayan bir öğretim tekniğidir. Okullarda genellikle yılsonu sergileri, sınıf sergileri bu tekniğin uygulanmasına somut bir örnek olduğu bilinmektedir (a.g.e.).

“Doğal, toplumsal, kültürel ürünlerin; bilgi ve beceri elde etmek için kişilere sunulduğu etkinliklerden biridir” (Sönmez, 2008: 251).

2.3.3.5. Proje

“Öğrencilere yaratıcılık ve bilimsel çalışma alışkanlığı kazandıran bir öğretim tekniğidir. Bireysel veya grup çalışmalarıyla birlikte yürütülür. Öğrencileri düşünmeye, incelemeye, araştırma yapmaya yönlendirir” (Demirel, 2014: 127) .

“Bu teknik bilimsel yöntemin basamaklarına göre düzenlenmelidir. Her öğrenci ilgi duyduğu alanda bir proje alabileceği gibi, bir grup da olabilir. Eğer gruba veriliyorsa, herkesin görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmelidir. Bu teknik bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanın en üst derecedeki bilişsel süreçlerini kazandırabilir” (Sönmez, 2008: 314).

2.3.3.6. Ödev

Öğrenciler tarafından yapılması, yerine getirilmesi gerekli olan iş veya davranıştır. Eğitim açısından değerlendirildiğinde, öğrencilerin eğitim kurumları dışında yapmaları istenilen etkinlikler bütünüdür ve ev ödevleri olarak verilmektedir. Öğrencilerin derste öğrendikleri bilgileri tekrar etmesini sağlar. Ev ödevi verilirken öğrencilerin ne yapacağı açık bir şekilde belirtilmeli ve yapamayacağı etkinlikler ödev olarak verilmemelidir (Demirel, 2014: 128).

2.4. Müzik Öğretim Yöntemleri

Bilindiği gibi, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreçlerin başında eğitim gelir. Müziği de bir eğitim alanı olarak nitelendirdiğimizde sessel ve işitsel nitelikli bir sanat eğitimi olarak değerlendirebiliriz. Uçan'a (2005: 14) göre müzik eğitimi ise; "temelde bir müziksel davranış kazandırma veya bir müziksel davranış oluşturma sürecidir. Bu süreçte daha çok eğitim gören bireyin/çocuğun/öğrencinin kendi müziksel yaşantısı temel alınır. Bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla birey ile çevresi özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişimin ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir"

"Müzik eğitim kısaca 'bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak müzikle ilgili istendik değişme oluşturma süreci' olarak da tanımlanabilir. Bireyin davranışında oluşturulmak istenen müzikle ilgili değişiklikler önceden tasarlanıp planlanır ve bu plana göre yapılan uygulamayla gerçekleştirmeye çalışılır. Öyleyse, müzik eğitim programı; müzik eğitim sürecinin önceden tasarlanan planı ve bu planın uygulamadaki görünümüdür" (Uçan, 2005: 14).

"Müzik alan bilgisine ve becerisine yeterli düzeyde sahip olmak kadar, bu bilgi ve becerileri öğrencilere etkili bir şekilde aktarmak, kazandırmak da o kadar önemlidir. İyi bir müziksel öğrenme ya da müziksel öğretmenin gerçekleşmesi ancak doğru seçilmiş ve uygulanmış bir müzik öğretim yöntemiyle mümkündür" (Yıldız, 2006: 51).

"Müzik öğretim yöntemi, müzik öğretimi sürecinde veya müziksel öğretme-öğrenme etkinliklerinde amaca ulaşmak ya da hedefe erişmek için bilinçli ve mantıklı olarak seçilen ve izlenen düzenli yoldur" (Uçan, Yıldız, Bayraktar, 1999: 31).

"Müzik öğretim yöntemleri, bir yandan müzik öğretimi yaklaşımlarıyla, diğer yandan müzik öğretim teknikleri, müziksel öğretme-öğrenme stratejileri ve taktikleriyle sıkı sıkıya ilişkilidir" (Uçan ve diğerleri, 1999: 31).

2.4.1. İlköğretim Müzik Eğitimi

“Müziğin ilköğretim çağı çocuğunun yaşamındaki vazgeçilmez yeri ve önemi nedeniyle ki müzik; ilköğretimde hem sağlam bir eğitimin temeli, hem anlamlı bir eğitim boyutu, hem kullanışlı bir eğitim aracı, hem etkili bir eğitim yöntemi, hem de önemli bir eğitim alanıdır” (Uçan ve diğerleri, 1999: 4).

“Müzik eğitimi bir bütün olmakla birlikte genel, özengen (amatör) ve mesleksi (profesyonel) olmak üzere üç ana kitleye ve amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleşir. Bu üç ana kitle ve amaçtan daha çok hangisine yönelik ise ona göre bir nitelik taşır” (a.g.e.).

Genel müzik eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm ve program türü ne olursa olsun ayırım gözetmeksizin her aşamada, her yaş grubuna yönelik olup gerekli müziksel davranış değişiklikleri kazandırmayı ve genel müzik kültürü oluşturmayı amaçlar (Uçan, 2005: 33).

Özengen müzik eğitimi, müziğe veya müziğin bir dalına ilgili, istekli olanlara yönelik olup müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve olabildiğince kendini bu dalda geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Herkes için zorunlu olmayan bir eğitim olup istekli olan bireylerin kendini geliştirebileceği fırsat ve olanaklara bağlıdır (a.g.e. : 33-34).

“Mesleki müzik eğitimi ise; müziğin bütünü, bir kolunu veya dalını bir iş veya mesleksi bir uğraş alanı olarak seçen veya seçmek isteyenlere yöneliktir. Seçilen veya seçilmek istenen müziksel mesleğin gerektirdiği davranış değişiklikleri oluşturmayı ve ‘mesleksi müzik kültürü’ kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 1999: 4).

İlköğretim de müzik eğitimi; bu müzik eğitimi türlerinden daha çok genel müzik eğitiminin içinde yer alır. Bunların yanı sıra, bireyin müziksel gelişimine, müziksel eğitime ve geleceğe yönelik olarak müziksel beklentilerine bağlı olarak özengen ve mesleksi müzik eğitime ilişkin uygulamalara da yer verir (a.g.e.).

2.4.2. İlköğretimde Müzik Öğretimi

“Müzik öğretimi içsel bir süreç ve ürün olan müziksel öğrenmeleri destekleyen ve sağlayan dışsal olayların planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi sürecidir. Etkili ve verimli bir müzik eğitiminin gerçekleşebilmesi için müzik öğretiminin, belli hedeflere dönük müziksel öğrenmeleri oluşturmak üzere planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. İlköğretimde müzik eğitiminin en önemli boyutunu müzik öğretimi oluşturur. İlköğretimde müzik eğitime ilişkin tasarımlar, düzenlemeler ve uygulamalar daha çok müzik öğretimi üzerinde odaklanır” (Yıldız, 2006: 15).

“Müzik öğretimi tanımında yer aldığı gibi, müzik öğretim sürecinin üç aşaması bulunmaktadır;

- Müzik Öğretiminin Planlanması
- Müzik Öğretiminin Uygulanması
- Müzik Öğretiminin Değerlendirilmesidir (a.g.e.)

2.4.3. Müzik Öğretim Yöntemlerini Adlandırma Kümeleme Sınıflama

Müzik eğitiminde geçmişten günümüze doğru çeşitli müzik öğretim yöntemleri kullanılmıştır. Bu yöntemlerden bazıları eğitimin genelinden ya da diğer eğitim alanlarından müzik eğitim alanına uyarlanmakta, bazıları ise direkt olarak müzik eğitimi alanı içerisinde düzenlenmekte ve geliştirilmektedir (Uçan ve diğerleri, 1999: 31).

“... Yöntemleri öznelştirmeksizin, kişiye özgülemeksizin veya kişileştirmeksizin, daha çok yol yordam ve süreç yönlerini öne çıkaran ve yansıtan biçimde adlandırmak, onları hem açık ve belirgin, hem de herkes tarafından kolayca ve aynı biçimde anlaşılır kılar” (a.g.e.).

Uçan ve diğerlerine (1999) göre, müzik öğretim yöntemlerinin ana türlerini genel, özel ve özgül olmak üzere üç ana türe ayırmaktadırlar.

“Müzik öğretiminde genel, özel ve özgül yöntemler; belirli yönleriyle birbirlerinden farklı olmakla birlikte, birbirlerinden tamamen ayrı, kopuk ve bağımsız değildir. Bu

nedenledir ki, nu yöntemler ayrı ayrı kullanıldığı gibi birlikte ve iç içe de kullanılmaktadır” (Uçan ve diğerleri, 1999: 33).

2.4.3.1. Genel Müzik Öğretim Yöntemleri

“Genel müzik öğretim yöntemleri, öz ve biçim olarak eğitim alanlarının tümüne genel veya tümü için geçerli öğretim yöntemlerinin müzik eğitimine aktarılmış, uygulanmış, uyarlanmış biçimleridir. Bu bakımdan bu yöntemler, asıl öz yapıları (karakterleri) itibariyle müzik eğitiminin yanı sıra eğitim alanlarının tümüne genel veya tümü içinde geçerli nitelik taşırlar. Ancak; bu yöntemler müzik eğitimine alınıp/aktarılıp müziksel bir amaç, kapsam ve içerikle uygulandıklarında ve uyarlandıklarında müzik öğretim yöntemi niteliği kazanırlar. Çünkü bu durumda genel öz ve biçimlerinin yanı sıra müziksel bir öz ve biçimde kazanmış olurlar” (Uçan ve diğerleri, 1999: 33).

Müzik eğitiminde kullanılan genel müzik öğretim yöntemleri;

- Anlatma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Tartışma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Sorma/Yanıtlama (Yanıt alma) Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Karşılıklı Konuşma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Karşılıklı Müzik Öğretim Yöntemi)
- Görüşme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Araştırma/İnceleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Sunma/Alma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Bulma/Keşfetme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Yaratma/Üretme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Oyunlama/Oyunlaştırma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Rol Yapma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Örnek Olay İnceleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Yaşam Öyküleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- İşbirliği Yapma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,

- Paylaşma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Sorun Çözme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Gösterme/Yaptırma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Çalışma/Çalıştırma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Yapma/Yaşama Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Tasarlama/Gerçekleştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Öğrenmeyi Öğretme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi,
- Öğrenme Yaklaşımları Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Uçan ve diğerleri, 1999: 33-34).

2.4.3.2. Özel Müzik Öğretim Yöntemleri

“Özel müzik öğretim yöntemleri öz ve biçim olarak müziksel bir nitelik taşır. Bu nedenle bu tür yöntemler daha çok ilişkin oldukları müziksel eylem ve etkinlik türlerine göre adlandırılırlar. Özel müzik öğretim yöntemleri, ilişkin oldukları müziksel eylem veya etkinlik türlerinin ötesinde, müzik eğitimindeki işlev türleri ve düzeyleri bakımında farklı biçimde kümelenir ve sınıflandırılırlar” (a.g.e. : 34).

2.4.2.2.1. Temel Oluşturma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri

i. Müziksel İşitme/Okuma/Yazma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi

Tanımı:

Müziksel temel oluşturmaya ilişkin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezışsel davranışları müziksel işitme, okuma ve yazma etkinliklerinde bulunarak müziksel temel oluşturucu davranışlar kazandırılırken müzik seslerini, müzik yazısını ve bu yazıda kullanılan genel soyut notalamayı somutlaştırmaya, böylece temel müzik eğitimi öğretimi öğretme yoludur (Uçan ve diğerleri, 1999: 37).

Özellikleri:

Bu yöntem, müzik öğretim yöntemlerinin en temelini oluşturur. İlköğretim okullarında genel müzik öğretiminde önemlidir (a.g.e.).

Kullanımı:

Müziğin temel gereci olan sesler, bu sesler ile yapılan kolay ezgiler, şarkılar ve türküler, bunlardan oluşan temel müzik dağarcığı ile temel beceri ve bilgiler üzerinde yoğunlaşan bir yaklaşımla uygulanır. Çoğu kez şarkı öğretimi, çalgı öğretimi ve kuramsal bilgi öğretimi ile iç içe uygulanır. Genellikle en temel müziksel davranışları kazandırmaya, pekiştirmeye ve geliştirmeye yönelik düzenlenirler (Uçan ve diğerleri, 1999: 37-38).

Uçan ve diğerleri 'ne (1999) göre, Müzik eğitiminde uygulanan müziksel işitme/okuma/yazma yoluyla müzik öğretim yönteminde çok çeşitli alt yöntemler bulunmaktadır. Esas olarak melodilerin iniş-çıkışlarını gösterme hatırlanmasını ve anlamlandırılmasını kolaylaştırma temeline dayanan müzik öğretim yönteminin alt yöntemleri aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır.

- Hecelemeli Müzik Öğretim Yöntemi
- Rakamlamalı Müzik Öğretim Yöntemi
- Harflemeli Müzik Öğretim Yöntemi (*Tonik Sol-Fa Yöntemi*)
- Karmalı Müzik Öğretim Yöntemi (*Tonika=Do Yöntemi*)
- Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi
- Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi
- Aralıklamalı Müzik Öğretim Yöntemi
- Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi
- Ses Sözcüklemeli Müzik Öğretim Yöntemi
- Alacamalı Müzik Öğretim Yöntemi (*Kromatiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi*)
- Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi
- Tüneklelemeli Müzik Öğretim Yöntemi
- Mimiklelemeli Müzik Öğretim Yöntemi (*Ses ve Ritim Müzik Öğretim Yöntemi*)
- Harfle Süre Değerlemeli Müzik Öğretim Yöntemi
- Farklı Nota Biçimlemeli Müzik Öğretim Yöntemi
- Notalamalı Müzik Öğretim Yöntemi (*Genel Notalamalı, Grafik Notalamalı, Karma Notalamalı Müzik Öğretim Yöntemi*)

ii. Müziksel Devinme/Ritimleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi

Tanımı:

Bu yöntem, müziksel işitme, okuma, yazma ve söyleme davranışlarını, duyulan müzikleri ve alınan belirli müziksel etkileri bedensel ritmik devinimlerle ifade ederek öğretme alınan belirli müziksel etkileri bedensel ritmik devinimlerle ifade ederek öğretme yoludur.

“Bu yöntem; müziksel devinmeyi ritmik biçim ve yapıya dayandırılması ve dönüştürmesi nedeniyle kısaca; ritmik yöntem olarak da adlandırılır. Yöntem, ilgili çevrelerde ve literatürde, daha çok, oluşturucusu ünlü müzik eğitimcisi Emile Jaques-Dalcroze (1865-1950)’nin soyadıyla adlandırılır ve Dalcroze yöntemi olarak bilinir, anılır” (Uçan ve diğerleri, 1999: 65).

“Dalcroze Eurhythmics”, müzikte temel elemanın ritim olduğu ve müziksel ritmin tüm kaynağının, insan vücudunun doğal ritimlerinde bulunabileceği düşüncesine dayalı bir müzik öğretim yaklaşımıdır” Ritim, solfej ve doğaçlama olmak üzere birbirini tamamlayan üç kısımdan oluşur (Göğüş, 2009: 54).

Özellikleri:

“Bu yöntemle belirli müziksel öğeler, ayaklar, eller ve kollarla, kısacası bütün bedenle anlatılmaktadır. Müziksel öğelerden hız, gürlük, ölçü, vuruş, ritim ve nüanslar bedensel devinimlerle ifade edilir. Ancak, bu yöntemin amacı, yalnızca bedeni eğitmek değildir” Amaç müziğin etkisi altında, ritimsel duygu ve düşünceyi birlikte kullanarak bunun sonucunda etkili ve kalıcı bir müzik eğitimi gerçekleştirmektir (Yıldız, 2006: 63).

Kullanımı:

“Dalcroze yönteminde öğrencinin yalnız ritmik duygusu değil genel müzik kalitesi de sistemli bir şekilde eğitilmiş olur. Çocuklara ritmik karakterde eserler çalınır ya da dinletilir. Çocuklar müziğe uyarak serbest ritmik hareketler yapar, müziğe göre yürür, oynar, atlar, zıplar, el çırpırlar. Böylece bedensel hareketlerle kendilerini ifade etme fırsatını bulurlar ve bundan son derece zevk duyarlar” (Yıldız, 2006: 63).

“Ritmik devinimlerle öğrencide geliştirilmesi düşünülen ritim duygusunun ve duygudan başlayarak yapılan müzik eğitiminin en önemli araçlarından biri yürüyüşlerdir. Bu yöntemin uygulanmasında, öğretmenin çalacağı veya dinleteceği eserlerdeki ritim ve nüanslara uygun olarak öğrenciler kol ve beden devinimlerinin uyumu içerisinde yürürler. Böylece ritim, ölçü ve ayrıntı çalışmaları ile müziksel işitmenin geliştirilmesi amaçlanır. Örneğin, yürürken güçlü ve zayıf zamanlar belirlenir. Önde her bir adımda dörtlük değerler kullanılır. Sekizlik değerler ise bir adımlık sürede iki küçük adım atılarak yansıtılır. Onaltılık değerler ise bir adımı kapsayacak biçimde dört küçük adım atılarak uygulanır. Noktalı sekizlik ya da noktalı onaltılıklar sıçramalar yapılarak gösterilir” (a.g.e.).

iii. Müziksel Toplu Söyleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Kodaly Yöntemi)

Tanımı:

Birlikte toplu şarkı söyleyerek öğretme yolu olarak da ifade edilebilir. Yöntem geliştiricisi olarak kabul edilen Zoltan Kodaly (1882-1967)'nin adıyla adlandırılarak Kodaly yöntemi olarak da bilinir (Uçan ve diğerleri, 1999: 68).

Özellikleri:

“Kodaly yönteminin temel amacı; bir müzik okur-yazarlığı becerisini kazandırmaktır. Bu amaçla yapılan eğitim sırasında müziksel öğrenme, müziksel deneyimlerle gerçekleştirilir. Çocuk şarkıları, halk şarkıları, evrensel sanat müziğinden şarkılar ile aynı türün enstrümantal eserlerinden temalar ve benzeri zengin bir materyal, müziksel kavramlara dikkat çekilerek betimleme ve müziksel becerileri uygulama yoluyla kullanılır. Öğrenilen müziksel kavram ve beceriler daha karmaşık müzikler içinde uygulanarak daha karmaşık kavramlar ve ileri beceriler kazandırılır. Bu, tüm insanlarda var olan müzisyenliği bütünsel bir yaklaşımla ele alarak geliştirmeyi amaçlayan helezonik bir öğretim sürecidir” (Göğüş, 2009: 109).

“Kodaly bu süreci; önce iyi tasarlanmış bireysel şarkı söyleme ve müzik dinleme deneyimleriyle kulağın gelişiminin sağlanması, bunun sonucunda da işitilen müziği notasına bakar gibi anlayabilmeye, hatta notasını yazabilmeye ulaştıran bir öğrenme serisi olarak ortaya koymuştur. Ona göre, nasıl bir insan dil öğrenerek düşüncelerini aktarabiliyorsa, müzik dilini öğrenerek ruhunun dışı aktarımını sağlar” (Choksy, 2001: 102 akt: Göğüş, 2009: 109).

Kullanımı:

Müziksel toplu söylemeli müzik öğretim yöntemi, ilköğretimde müzik eğitimi ve öğretimi uygulamalarında ilk devreden itibaren her dönemde etkin ve etkili bir şekilde kullanılabilir (Uçan ve diğerleri, 1999: 69).

iv. Müziksel Devinme/Ritimleme/Söyleme Çalma/ Doğaçlama Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Orff Yöntemi)

Tanımı:

Müziksel temel oluşturmaya ilişkin davranışları, duyulan müzikleri ve alına belirli müziksel etkileri ritmik biçimli bedensel devinimlerle ifade ederek ve doğaçlamanın hâkim olduğu bir öğretim yöntemidir. “Bu yöntem, ilgili çevrelerde ve literatürde, daha çok oluşturucu- geliştirici ünlü müzik eğitimcisi Carl Orff (1895-1982)’un soyadıyla anlandırılır ve Orff yöntemi olarak da bilinir, anılır” (Uçan ve diğerleri, 1999: 71-72).

Özellikleri:

“Orff yönteminin amacı çocukların ritim ve devinimlerle anlatım dilini oluşturup onların yaşantılar yoluyla müzik yapmalarını sağlamaktır. Çocukların kendi becerileri oranına müzik yapmalarına olanak veren orff yöntemi, aynı zamanda küme içerisinde çocuğun bireysel sorumluluk almasını sağlar” (Yıldız, 2006: 64).

Yöntem devinme, ritimleme, konuşma, söyleme-çalma ve doğaçlama yoluyla müzik eğitimi yaklaşımdan yararlanır. Orff yönteminin temelinde özdevinme ve özmüzikleme yatar çünkü; çocuğa özgü kendini anlatma biçiminin iki ana ögesini oluşturur. Çocukta özdevinme ve özmüzikleme daha çok doğaçlama eksenlidir. Doğumla birlikte kendini belli etmeye başlayan devinimsel ve sessel üretme bireyin doğal bir davranışsal özelliğidir. Çocuğun bu doğal özelliği kısa bir süre sonra müziksel üretme davranışına dönüşür (Uçan ve diğerleri, 1999: 70).

Çocukların öz devinimleri genel olarak salınma, sallanma, yürüme, koşma, adımlama, atlama, sıçrama, zıplama davranışları üzerinedir. Çocuklar müziksel ses üretme

de ve yapmada kendi vücutlarını, ses üretme organlarını ve çalgılarını kullanırlar. Küçük yaş gruplarındaki çocuklar çalgıları vurma davranışıyla çalar. Bu yüzden vurmali çalgılar en kolay ve yaygın şekilde kullandıklarıdır. “Çocukların kullandıkları vurmali çalgılar vurmali ritim çalgıları, vurmali ezgi çalgıları ve vurmali tını/rek çalgıları olmak üzere üç ana kümeye ayrılır” (a.g.e.).

Bu yöntem ile çocuklar eğlenerek, yaparak, yaşayarak ve yaratıcı etkinliklerde bulunurlar.

Kullanımı:

“Bu yöntem öğrenci merkezli bir yöntemdir, bu nedenle öğrenci merkezli müzik eğitimi ve öğretimi yaklaşımına çok uygundur. Çocukları öğrenmeye hazırlama, onlara ipuçları verme ve yol gösterme, onları yönlendirme ve kılavuzlama bu yöntemde öğretmene düşen doğal görevlerdir. Bu özellikleriyle etkin ve etkili müziksel öğretim ve öğrenme durumlarının oluşturulmasında, etkin ve etkili müziksel öğretim öğrenme etkinliklerinin düzenlenmesinde ve gerçekleştirilmesinde çok kullanışlıdır” (Uçan ve diğerleri, 1999: 71).

2.4.2.2.2. Geliştirme İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri

i. Müziksel Yetenek Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Suzuki Yöntemi)

Tanımı:

Müziksel gelişmeye ilişkin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezışsel davranışları, müzik yeteneğini geliştirerek ‘müziksel yetenek’ geliştirme yöntemi olarak ifade edilebilir. “Yöntem; ilgili çevrelerde ve literatürde daha çok oluşturucusu ünlü müzik eğitimcisi Shnichi Suzuki (1898-1988)’nin soyadıyla adlandırılır ve Suzuki yöntemi olarak bilinir, anılır” (Uçan ve diğerleri, 1999: 72).

Özellikleri:

“... Bu yöntem ‘anadil yöntemi’nden veya ‘ana dilini öğrenme yöntemi’nden yola çıkılarak, ona benzer biçimde bir “(çalgısal) müzik dilini öğrenme yöntemi” oluşturma çabasıyla ortaya çıkar. Bu yöntemde; yöntemin oluşturucusu ve geliştiricisinin keman eğitimcisi olması nedeniyle çalgı olarak keman kullanılır. Ancak, yöntem ortaya çıkışından bir süre sonra viyola, viyolonsel, piyano ve flüte de uygulanmıştır” (Uçan ve diğerleri, 1999: 72).

“Yöntem dinleme, ezberleme, taklit etme, gözleme, yineleme davranışları üzerine kurulur” (a.g.e.).

“Doğal yetenek eğitimle ortaya çıkar. İnsan, yaşam gücü tarafından yönetilir. Yaşama arzusuyla yaşayan ruh, çevresine adapte olmakla büyük bir güç sergiler. İnsanın yaşam gücü, çevresini görerek ve hissederek, kendisini eğitir ve yeteneğini geliştirir. Bu yetenek daha kararlı bir eğitimle birçok zorlukların üstesinden gelerek, yüksek dereceli bir yeteneğe dönüşür” (Suzuki, 2010:14, akt: Kara ve Pirgon, 2013: 5).

Suzuki Metodu'nun Amaçları;

“Suzuki metodunun ana amacı, çocukların müzik yoluyla bir bütün olarak yetiştirilmesidir. Dr. Suzuki bütün hayatı boyunca çocukların müzikal algılama yolu ile güzelliğin farkına varmalarını ve onların insanlara saygı duymalarını sağlamayı hedeflemiştir. Suzuki'nin felsefesine göre, çocuklar gelişim süreci içerisinde kendine güvenen, inanan, zor şeyleri denemeye kararlı, disiplinli, konsantre olabilen, müzikten her zaman hoşlanan, yetenekli ve müziğe karşı duyarlı bireyler olabileceklerdir. Ancak, bu hedeflerin yanı sıra pek çok Suzuki öğrencisi verilen eğitim sonucunda çok iyi düzeyde profesyonel müzisyenler olmuşlardır” (Kasap, 2005).

Suzuki metodunun amaçları genel olarak şöyle özetlenebilir:

1. Çocuklara 3 veya 4 yaşlarında başlamak üzere çalgı eğitimi vermek,
2. Sürekli olarak, mümkünse doğumdan itibaren çocuklara müzik dinletmek,
3. Çalgı eğitimine başladıktan sonra nota eğitimine geçmek,

4. Verilen aktiviteleri her gün sürekli olarak tekrarlatmak (Suzuki çocuklara “sadece yemek yediğiniz günler çalışın” diye tavsiyede bulunmuştur),
5. Doğal bir yolla başkaları ile ve başkalarının önünde müzik yapmak,
6. Diğer öğrencilerin derslerini izlemek ve haftada bir kez grup dersi yapmak,
7. Aile işbirliğini sağlamak,
8. Pozitif bir öğrenme ortamı hazırlamak,
9. Çocukların, evlerde küçük, konser salonlarında ise büyük boyutlarda konserler vermelerine olanak sağlamak,
10. Eğitilmiş öğretmenlerin vereceği yüksek standartlarda eğitim sağlamak,
11. Dünyanın dört bir tarafındaki Suzuki öğrencileri ile müzik dili aracılığı ile sosyal bir iletişim kurabilmek (a.g.e.).

Kullanımı:

Bu yöntemde yetenek eğitimine bebeklik döneminde keman müziği dinletilmesiyle başlanılır. İleride çalacağı eserler dinletilir ve hafızaya alınır. Dinletilen eserler bireyin yaşamının bir parçası haline gelir. Doğduğu andan itibaren dinletilen müziklerle iki buçuk, üç yaşına geldiğinde belleğinde zengin bir keman müziği dağarcığı oluşturulmuştur. Keman eğitimi almaya başladığında daha önceden dinletilen eserlerin çalınışlarını izlemeye, çalınırken nasıl bir düzen izlendiğini anlamaya ve kısa bir süre sonra kendisi kemanında ezberden çalmaya başlar (Uçan ve diğerleri, 1999: 72).

Bu eğitime başladığında çocuğun yanında annede eğitime katılır. Çocuğun güven duygusu içinde olmasını sağlar ve bireye çalışmalarında yardımcı olur. Bu ezber yöntemiyle eğitimi iki-üç yıl devam eder ve sonrasında eserlerin notalarını okuyarak keman eğitimi aşamasına devam edilir. Bu aşamada teknik gelişim için gerekli etkinlikler ezber yoluyla yapılır. Çalışılan eserler kolaydan zora, yalından karmaşıklığa bir sıra izler ve devam eder (Uçan ve diğerleri, 1999: 73).

Derslerde öğrenciler birbirlerini izleyen, dinleyen, gözlemleyen bir durum içerisinde. Bu durum öğrencilerin birbirleri ile yardımlaşma sağlaması içindir. Çalışmalarda somut ve işlevsel materyal kullanılması tercih edilmelidir (a.g.e.).

Müzik yetenek geliştirme yöntemi; Suzuki tarafından takip edilen yaklaşıma sıkı sıkıya bağlı kalınması durumunda, öğrenmeye başlama yaşı, öğrenme süreci, öğrenme aşamaları ve öğrenme süreci bakımından kemana eşdeğer diğer çalgılar üzerinde de uygulanabilir olduğu söylenebilir. Böyle bir uygulamanın viyola, viyolonsel, piyano ve yan flütle de yapılmış olduğu bilinmektedir (Uçan ve diğerleri, 1999: 73).

ii. Müziksel Zekâ Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi

Tanımı:

“Müziksel gelişmeye ilişkin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezici davranışları, müziksel zekâyı geliştirerek öğretme yoludur” (Uçan ve diğerleri, 1999: 74).

Özellikleri:

Bu yöntem çoklu zekâ kuramını temele alır ve ondan yararlanır. Bu kurama göre çoklu zekâ kuramı birbirlerinden farklı sekiz zekâ türünün birleşiminden oluştuğu bilinir. Müziksel zekâ ise çoklu zekâ kuramı içerisinde yer alan türlerinden biridir. Çoklu zekâ kuramında yer alan zeka türleri şu şekilde sıralanır;

- I. Sözel-Dilsel Zekâ
- II. Mantıksal-Matematiksel Zekâ
- III. Müziksel Zekâ
- IV. Uzamsal-Uzaysal (Mekânsal) Zekâ
- V. Bedensel-Devinduyumsal (Devinimsel) Zekâ
- VI. Kişisel-İçsel/Özsel Zekâ
- VII. Kişilerarası Zekâ
- VIII. Doğasal Zekâ (Uçan ve diğerleri, 1999: 74)

Normal zekâ seviyesine sahip bütün çocuklar bu sekiz zekâ türünün tümüne sahiptir, her birini işleme geçirme gücüne sahiptir, fakat hepsini aynı anda eşit olarak geliştiremez. Her bireyin zekâ yapısı farklı şekilde şekillenir ve gelişir. Her birey kendi zekâ birleşimine göre yönlendirilir ve geliştirilir (a.g.e.).

Gardner'ın genel zekâ tanımından yola çıkılarak söylenebilir ki müziksel zekâ; gerçek müziksel problemleri ya da zorlukları (güçlükleri) çözebilmeyi, müziksel sorunları bulma-keşfetme ya da yaratma yoluyla yeni müziksel bilgi(ler) için bir temel oluşturabilmeyi (ortaya koymayı) mümkün kılan yeteneklerin kendine özgü bir bütünüdür, bütünlüğüdür şeklinde ifade edilmiştir (Uçan ve diğerleri, 1999: 75).

Kullanımı:

Müziksel zekâ geliştirme yoluyla müzik öğretim yöntemini temelini oluşturan Çoklu Zekâ Kuramı 1983 yılında Howard Gardner tarafından oluşturulmuş ve 1996 yılında yeni yapılan eklemeler ile geliştirilmiştir. Henüz yeni bir kuram olarak eğitim sisteminde yerini almış ve müzik eğitimi-öğretiminde de yerini almıştır. İlköğretim okullarında müzik eğitimi ve öğretiminde etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Bu yöntem ile farklı modeller, çalışmalar yapılabilir (Uçan ve diğerleri, 1999: 75-76).

iii. Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi

Tanımı:

“Müziksel gelişmeye ilişkin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezışsel davranışları, müziksel dili geliştirerek öğretim yoludur” (Uçan ve diğerleri, 1999: 76).

Özellikleri:

Müziksel dil geliştirme yoluyla müzik öğretim yöntemi, eskiden bu yana kendine ait bir dili olduğu benimsenmektedir. İlköğretim programlarında da müzik dersinin kendine ait bir anlatım dersi olarak nitelendirilmesi de müziğin bir dili olduğunu ve kendisine ait bir türü olduğu bu görüşlerden kaynaklanmaktadır. Son zamanlarda müziğin dili ‘müzikçe’ olarak ifade edilmektedir.

Çocuğun hayatında doğduğu andan itibaren oluşmaya ve yer almaya başladığı bilinen müziksel dil'in çocuğun gelişmesinde çok önemli bir yeri vardır. Bireyin gelişmesindeki bu öncelik müziksel dilin ilköğretim okullarındaki müzik eğitimi daha da gelişmesi geliştirilmesi beklenir. Bu beklentinin gerçekleşmesi ise buna önem ve öncelik veren bir öğretim yöntemiyle olanaklıdır şeklinde ifade edilir (Uçan ve diğerleri, 1999: 76-77).

Kullanımı:

Bu yöntem, açık ve belirgin bir şekilde yeniden düzenlenmiş bir yöntem olarak müzik eğitiminde eskiden şimdiye örtülü bir şekilde kullanılagelmiştir. Uçan ve diğerleri'ne (1999) göre, bu yöntemin geleceğin en etkili müzik öğretim yöntemlerinden biri olmaya aday olacağı yönünde bir beklentide oldukları söylenebilir

iv. Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi**Tanımı:**

Bu yöntem ile Müziksel gelişmeye ilişkin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezışsel davranışları, sanal müzik yapmayı geliştirerek öğretim yolu şeklinde ifade edebiliriz (Uçan ve diğerleri, 1999: 77-78).

Özellikleri:

Bilgiye ulaşmada, bilgiyi kullanmada, bilgiyle iç içe yaşamada sanal ortamın gelişmesiyle birlikte yeni öğrenme-öğretim olanakları sunmakta ve olanak sağlamaktadır. Teknolojik gelişmeler bu yeni eğitim yönelimleri konusunda toplumsal yaşamın her alanında değişime neden olmakta ve özellikle eğitim kurumlarının yapı ve işlevlerini de etkilemektedir. Bu bağlamda sanal müzik ortamının insan yaşamında daha çok yer edinerek müzik eğitiminde gelişen bir öğretim yöntemi olduğu söylenebilir.

Kullanımı:

Uçan ve diğerleri'ne (1999) göre, Sanal müzik öğretim yöntemi; ülkemiz müzik eğitiminde henüz çok yeni bir kavramdır, yeni oluşmaktadır. Müzik öğretiminde bilgisayarın ve internet ağının belirli işlevler görmeye ve kazanmaya başlamasıyla birlikte bu kavram giderek belirginleşeceği ve sanal müzik öğretim yönteminin 21. yüzyılın müzik eğitiminin gözde yöntemlerinden biri olacağı düşünülmektedir.

Günümüze gelindiğinde ise teknolojinin ilerlemesi ile birlikte sanal müzik öğretim yöntemin etkin bir şekilde kullanıldığı görülmektedir.

2.4.2.2.3. Odaklanma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri

- Devlenme-Dans etme Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi
- Doğaçlama-Besteleme Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi
- Seslendirme-Yorumlama Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi
- Dinleme-Özümseme Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi
- Çevirme-Dönüştürme Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi
- Bilgilenme-Bilgileştirme Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi
- Düşünme-Yansıtma Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi (Uçan ve diğerleri, 1999: 35).

2.4.3.3. Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri

“Müzik eğitiminde kullanılan özgül müzik öğretim yöntemleri duyuşal, konusal, becerişel ve eylemsel veya alışımsal/çalışımsal bir nitelik taşır. Bu nedenle bu tür yöntemler daha çok ilişkin olduğu duyu, konu, beceri ve eylem veya alışm/çalışım türüne göre adlandırılır” (Uçan ve diğerleri, 1999: 36).

Özgül müzik öğretim yöntemleri şunlardır;

- İşitsel Müzik Öğretim Yöntemi (Kulaktan Öğretim Yöntemi)
- Görsel/İşitsel Müzik Öğretim Yöntemi (Gözden/Kulaktan Öğretim Yöntemi)
- Görsel/Okusal/Yazsal Müzik Öğretim Yöntemi (Yazıdan/Notadan Öğretim Yöntemi)
- Devinsel/Oynasal Müzik Öğretim Yöntemi (Devinimden/Oyundan Öğretim Yöntemi)
- Eyleşel/Söyleşel/Çalsal Müzik Öğretim Yöntemi (Meşkten Öğretim Yöntemi/Meşksel Öğretim Yöntemi)

Müzik eğitiminde konu türüyle ilgili veya konu türüne ilişkin başlıca özgül müzik öğretim yöntemleri ise şunlardır;

- Ezgi Öğretim Yöntemi
- Şarkı Öğretim Yöntemi

- Çalgı Öğretim Yöntemi
- Müzik Yazısı Öğretim Yöntemi
- Müzik Bilgisi Öğretim Yöntemi
- Müzik Dili (Müzikçe) Öğretim Yöntemi

Yukarıdaki özgül müzik öğretim yöntemleri başka bir açıdan ele alınarak aşağıdaki özgül müzik öğretim yöntemlerine dönüştürülebilir;

- Ezgi Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi
- Şarkı Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi
- Çalgı Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi
- Müzik Yazısı Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi
- Müzik Bilgisi Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi
- Müzik Dili (Müzikçe) Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi

2.5. Felsefe

Felsefe düşünsel bir bilim alanıdır. İnsanoğlunun olgu, olay ve nesnelerin anlam ve özünü bilme yönündeki, tüm düşünsel etkinliklerini kapsayan ve eleştirel bir yaklaşım araştırılmasına yarayan etkinlikler bütünüdür. Bu bağlamda felsefe ise; Doğruya ulaşmak, var olanı bilmek için düşüncenin sistemli çabası olarak ya da gerçeği tümüyle ele alıp inceleyen ve bunun sonucunda ulaşılan bilgileri yorumlayan ve düzenleştiren bir uğraş alanı olarak tanımlanabilir olduğu söylenebilir (Ereş,2007: 86).

Ereş'e göre felsefe, gerçek ve doğru bilgiye belirli bir yol izleyerek ulaşım, ulaşılan bilgileri yorumlayan, bilgileri kendi içerisinde düzene koyan, felsefenin düşünsel etkinlikler olduğunu savunur. Felsefe kendi başına bir bilim alanı olduğu gibi disiplinler arası çalışma alanı olarak düşünüldüğünde de diğer bilim alanlarıyla bağlantı kurduğu söylenebilir. Bu durumda, belirli bir olay ya da olguyu açıklayıcı bir kavramsal düzen olan kuramın, eğitim bilimleri içinde de önemli bir yere sahip olduğunu söyleyebiliriz. Eğitim felsefesi ise; "Eğitime yön veren, amaçları şekillendiren ve eğitim uygulamalarında yol gösteren bir disiplin veya sistemli fikir ve kavramlar bütünüdür" (Demirel, 2013; 74).

2.6. Yaklaşım

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre “yaklaşım” bir sorunu ele alış, ona bakış biçimi olarak tanımlanmaktadır (TDK,1998: 2003 ve 2371). Başka bir deyişle yaklaşım, çocuğun öğrenmesi ya da öğretimde çıktıların denetlenmesi için alınması gereken tüm önlemleri kapsamaktadır (Varış, 1991: 13). Sosyal Bilimler sözlüğüne göre “yaklaşım” ise “bir olayı, bir problemi veya konuyu, benzerlerinden temel noktalarda farklılıklar gösteren; ancak kendi içinde tutarlılık arz eden ele alış, değerlendiriliş, anlamlandırılış ve yorumlayış biçimidir” (Acar, Demir, 2005: 429-430).

Öğrenme-öğretme yaşantılarının önemli bir parçası olan yaklaşım en geniş anlamıyla “kazanımlara ya da hedef-davranışlara ulaşmak için öğrenme etkinliklerini gerçekleştirmede izlenen genel yol” olarak tanımlanabilir. “Yaklaşım kavramının “yol” sözcüğünü içermesi, çoğu zaman yaklaşımla birlikte kullanılan yöntem kavramını da gündeme getirmektedir. Yöntemle benzer anlama gelmesine karşın yaklaşım kavramının, yöntemi de içeren daha genel bir yol olduğu söylenebilir” (Sağlam, 2005: 56).

2.7. Yöntem

Bir problemi çözmek, bir deneyi neticelendirmek, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi hedeflere ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen sistemli yoldur (Oğuzkan, 1993: 166). Demirel’e (2014: 77) göre yöntem kavramı; hedefe ulaşmak için önceden belirlenmiş ya da izlenecek en kısa yoldur. Jacobsen ve diğerlerine (1985) göre yöntem, “Öğretim çalışmalarını, hedeflerine ekonomik şekilde ulaştıran yol olarak tanımlanan yöntem, sürecin başarıyla sonuçlanması üzerine en etkili unsurlardan biridir” (Yeşil, 2013/2014: 133).

Bu tanımlardan yola çıkarak, öğrenme-öğretme sürecinde bireye kazandırılmak istenen yeni davranışları, hangi metodu kullanarak, en kısa zamanda, nasıl gerçekleşeceği konusunda öğretmenin kendine çizdiği yol ve planlar olarak tanımlayabiliriz.

Gagne ve diğerleri’ ne (1992) göre, öğretimin farklı öğrenme tarzlarına göre uyarlanabilmesinin en iyi yolu, farklı yöntemleri bir arada kullanmaktır. Kauchak ve Eggen’ e (1998) göre, etkin öğrenme, öğrencinin öğretim sürecinde zihinsel, fiziksel ve

duygusal olarak katılımını esas alır. Arends'e (1997) göre, öğretmenler, öğrencinin öğrenme miktarını ve hızını artırmak için, farklı duyu organına hitap eden yöntemleri tercih etmelidir (Akt: Yeşil, 2013/2014: 133).

Bireylere kazandırılmak istenen yeni davranışlar için; mümkün olduğu kadar farklı yöntemler bir arada kullanılmalı, öğrenciyi etkin kılacak yöntemler seçilmeli ve farklı duyu organlarına hitap eden yöntemler tercih edilmelidir.

2.8. Teknik

Dersin içerisinde işlenen konunun, bireyin davranışlarını kontrol ve pekişmesini sağlayan etkinlikler bütünüdür (Sünbül, 2011: 279). Gözütok'a (2007) göre teknik, öğretme yöntemini uygulamaya koyma biçimi olarak tanımlamıştır. Demirel (2004) ise tekniği, bir öğretme yöntemini uygulamaya koyma biçimi ya da sınıf içinde yapılan işlemlerin bütünü olarak tanımlamıştır.

Bu tanımlar ışığında teknik kavramını, genel bir nitelik taşıyan yöntemin özel kullanım biçimi ve işlemleri ya da seçilen yöntemin uygulamaya dönüştürmede kullanılan araç ve gereçleri olarak ifade edebiliriz.

2.9. Türk Eğitim Tarihi

Eğitimin tarihsel serüveni insanlığın başlangıcı kadar eski bir döneme gitse de bilimsel anlamda gelişiminin çok yakın bir zamana ait olduğu söylenebilir. "Türk Eğitim Tarihi ise; Türkler ve Türklerin kurulduğu farklı devletlerin yaşam tarzı ve sosyal yapısıyla yakından ilişkilidir." Türk toplumlarının tarihsel süreç içerisinde önemli değişimler gösterdiği, Türk eğitim tarihinin de bu değişimler içerisinde bulunduğu koşullar sayesinde oluşan yapı içerisindeki farklı etkileşimler sonucu geniş bir yelpazeye yayıldığı söylenebilir. "Tarih içerisinde Anadolu Türkleri planlı eğitsel etkinlikler açısından askeri eğitim, dini eğitim ve akademik eğitimin farklı süreçlerinden geçmiştir. Osmanlı döneminde farklı bir yörüngeye oturan eğitim, Cumhuriyet döneminden başlayarak ve günümüze kadar varlığını modern çizgilerle sürdürmüştür" (Güven, 2014: 1).

Eğitimin temelinde öğrenme etkinliği vardır. Eğitimin gerçekleşmesi öğrenmenin gerçekleşmesine bağlıdır. Bireyde davranış değişikliğinin meydana gelebilmesi için önce öğrenmenin gerçekleşmesi gerekir. Öğrenmeden söz edebilmek için;

- Davranışlarda bir değişikliğin olması,
- Bu değişikliğin yaşantılar sonucu meydana gelmesi
- Bu değişikliğin uzun süreli olması gerekir (Kızılloluk, 2002: 10).

Eğitim sadece eğitim kurumlarında olmayan, hayat boyu devam eden bir süreçtir. Bu nedenle eğitim kavramının kapsamı geniştir. Bireyin doğumundan ölümüne kadar ilk ihtiyaçlarından başlayarak hayatı tanıması, öğrenmesi ve giderek insanlarla ilişkileri yoluyla eğitilmesi olasıdır. Bu bağlamda eğitim ise; “Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik davranış meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1984: 15).

2.9.1. II. Meşrutiyet ve Eğitim

Cumhuriyet’in ilk yıllarında bir fiil olan ulusalcı eğitim anlayışının temellerinin atıldığı dönem olması nedeniyle II. Meşrutiyet dönemi, yeni kurulacak Türkiye Cumhuriyeti tarihi açısından büyük önem taşıdığı bilinmektedir. Bu dönemde oluşan eğitim ortamı -yetiştirilmek istenen birey ve bunların üzerindeki bilgi-iktidar ilişkileri ile- dikkati çeken uygulama ve gelişmelere sahiptir. “Fransız Devrimi(1789) ile başlayan ulus-devlet anlayışının yayılması ile özellikle askeri alanlardaki yenilgilerden sonra gittikçe zayıflayan Osmanlı İmparatorluğu’nda devlet eliyle planlı gerçekleştirilen yenilik girişimleriyle beslenen eğitim paradigmaları önemli bir yere sahiptir. Kendine has özelliklere sahip olan II. Meşrutiyet döneminin -sosyal yapısı, yenilik girişimleri, o dönemde etkili olan siyasi/düşünsel akımları ile- İmparatorluk tarihi için olduğu kadar sonrasında kurulacak olan yeni Türkiye Cumhuriyeti için de etkileri çok belirgin olan bir dönem olmuştur. Keza bu dönemin eğitim anlayışı, eğitim hareketleri, insan yetiştirme anlayışı ve iktidarın tüm bu algılar üzerindeki etkisi, –uzun zamandır süregelen eğitim alanındaki yenileşme çabalarının da birikimiyle- hem ülke içindeki hem de Dünya’daki hareketlilik ve gelişmeler karşısında Cumhuriyeti kuracak olan devrimci kesimin güçlü etkilerini de yansıtmaları açısından çok değerlidir. Bu dönemde eğitim

çalışmalarında sadece örgün/resmi eğitim çalışmaları değil, paramiliter gençlik organizasyonları da dönemin ihtiyaç duyduğu birey tipinin oluşturulmasında önemli ve etkin bir rol üstlenmişlerdir. Bu dönemin analizi Cumhuriyetimizin ilk yıllarına ışık tutacağı gibi; global ve ulusal gelişmelerin eğitim üzerindeki etkilerinin eleştirisi ile günümüz iktidar-eğitim ilişkilerini irdelemeye de katkı sunacaktır” (Çelebi ve Asan, 2014: 263).

Meclisli siyasal nizama dönüş için Anayasanın tekrar yürürlüğe konulduğu 23 Temmuz 1908’ den 30 Ekim 1918 Mondros Ateşkesine kadar geçen süreye ve Türk tarihinin dönüm noktalarından biri olan döneme II. Meşrutiyet dönemi denir. “31 Mart” (13 Nisan 1909) günü İstanbul’da patlak veren bir olay, yeni açılan Parlamento dağıtmayı ve Meşrutiyeti kaldırmayı hedeflemiştir. Bu olay ordu tarafından durdurulmuş ve bundan sonra Abdülhamit tahtan indirilerek yerine Mehmet Reşat (1909-1918) getirilmiş olduğu bilinmektedir (Akyüz, 2006: 265).

Meşrutî dönem 1876 Kanun-i Esasi ile başlayan 1908’ de İkinci Meşrutiyet olarak bilinen tarihsel süreçle birlikte Cumhuriyet öncesinin tüm zamanlarını içine alan tabirdir. Bu dönemde Maarif-i Umumiye Nizamnamesi’nin yol açtığı çığırda eğitimde bürokratik yapılanma gerçekleşerek Türk eğitim yönteminin bugüne erişen çatısı kurulmuştur. Üniversite (Dar’ul-Fünun) deneyimi bu sürecin erken döneminde ortaya çıkmış 1900 yılında ise fiilen düzen içindeki yerini almıştır (Doğan, 2010: 341).

Tekin’e (2007: 4-5) göre bu dönemde eğitimin ilkeleri şu şekildedir; “İlk resmî anaokulları bu dönemde açılmış, okul öncesi eğitimde ilk ciddî adımlar atılmıştır. Eğitimde drama ilk kez bu dönemde kullanılmaya başlanmıştır. Medreselerin ıslahı için fikirler ve teşebbüsler yaygınlaşmıştır. Öğretmen yetiştirilmesinde yenilikler yapılmış, önemli adımlar atılmıştır. Öğretmenler ilk kez bu dönemde meslekî örgütler kurmuşlardır. Eğitimde niceliğe, yani okul, öğrenci ve öğretmenleri sayıca artırmaya öncelik verilmiş, niteliğin önemi konusunda bazı görüşler ve uygulamalar görülse bile, nitelik hemen her zaman ikinci plânda kalmıştır. Programlara sosyal, siyasal muhtevalı, hayata dönük bazı dersler girmiştir. Eğitimin bilim olarak işlenmesinde ciddî gelişmeler sağlanmış, Batının önemli eğitimcilerinin fikir ve yöntemleri çok daha iyi tanınmaya başlamıştır. Pedagoji ve eğitim, eğitimcilerde ve toplumda gittikçe saygı ve ilgi uyandıran bilimler olarak görülmüştür... Eğitimde yeterli girişim ve atılımlar yapılamamışsa da, eğitim ve öğretmen sorunları meslekî dergiler ve genel basında ilk kez geniş ölçüde tartışılmış, yeni ve orijinal

görüşler ortaya çıkmıştır. Bunlardan bazıları, Cumhuriyet dönemindeki uygulamaların tohumunu teşkil etmiştir (Köy Enstitüleri, vs.). Böylece, Meşrutiyet dönemi, eğitimde ve başka alanlarda, kısmen, gerekli bir laboratuvar dönemi olarak değerlendirilebilir. I. Dünya Savaşları ve bunların yol açtığı felâketler, Meşrutiyet dönemi eğitiminin gelişmesini önleyici temel nedenler arasında yer almıştır”

İkinci Meşrutiyet Dönemi yenileşme hareketlerinin, Cumhuriyet Dönemi modernleşmesinde büyük bir rol oynadığı söylenebilir. Bu dönemde sosyal, siyasi, idari ve iktisadi alanda oluşturulmaya çalışılan değişimler, Cumhuriyet Dönemi’nde yapılan inkılap hareketlerinin temelini oluşturduğu söylenebilir (Aslan, 2008: 367).

2.9.2. II. Meşrutiyet ve İlköğretim

İkinci Meşrutiyet çağı, Türk eğitim sürecinde ilköğretim problemlerinin kendisini iyice hissettirdiği, halka ve Devlete kendini kabul ettirdiği bir devirdi. Bu devrede Bakanlık ilköğretimle ilgilenmeye zorlanmış, öğretmen yetiştirme, kanunlar ve bina sorunları çözümlenmeye çalışılmış olduğu bilinmektedir. İlk kurulduklarında orta öğretime dâhil olan “rüşdiye” okulları da bu devirde tamamen ilköğretim içinde yer almış, hatta ilkokullarla birleştirilmiş olduğu bilinmektedir (Ergün, 1996: 194).

İkinci Meşrutiyet döneminde ilköğretimin büyük problemlerinden biri de öğretmen bulma konusunda olmuştur ve Bakanlık bütçesinden ilköğretim için de bir ödenek ayrılmasına ilk defa bu dönemde karar alınıp, başlanmış, İlköğretim hakkındaki yasa çalışmaları da İkinci Meşrutiyetin ilk dönemlerinde girişimde bulunulduğunu söyleyebiliriz (a.g.e.).

“Bu dönemde en çok gelişen okullar, ilköğretim okulları idi. 1913 yılında “Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-ı Muvakkati” (Geçici İlköğretim Yasası) çıktı.” İlköğretim kız, erkek öğrencilere zorunlu hale getirilerek üç yıllık ilkokullar ve rüştiyeler birleştirilerek, altı yıllık bir eğitim dönemi kabul edilmiştir. Bu kurumlarda kendi içerisinde ikişer yıllık üç devreye ayrılmıştır: “Devre-i İptidaiye, Devre-i Mutavvasıta, Devre-i Aliye gibi ilk, orta ve yüksek olarak derecelendirilmiştir” (Binbaşoğlu, 2014: 270).

“1913’de Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-i Muvakkati (İlköğretim geçici kanunu) çıkarılmış ve bu kanun, “geçici” başlığına rağmen Cumhuriyet yıllarında da birçok maddeleri yürürlükte kalmıştır” (Akyüz, 2006: 268). 1913 tarihli kanunun, ilköğretime olan katkıları şu şekilde tespit edilmiştir:

Bu kanun ile ilköğretimin zorunlu hale getirilmesi ve devlet okullarının parasız olduğu kararı alınarak, parasız öğretim ilk kez bu kanunla kabul edilmiştir.

Bu kanun ile ilkokul programı şu derslerden oluşmuştur:

“Kıraat, Hat, Lisan-ı Osmani, Hesap, Hendese, Coğrafya (bilhassa Osmanlı Coğrafyası), Tarih (bilhassa Osmanlı Tarihi, Dürus-i Eşya, Malumat-ı Tabiiye ve Tatbikatı, Hıfzısıhha, Malumat-ı Medenniyye ve Ahlakiye ve İktisadiye, El İşleri ve Resim, Terbiye-i Bedeniye ve Mektep oyunları, Talim-i askeri (erkek çocuklara), İdare-i beytiye ve dikiş (kız çocuklara)” (Akyüz, 2006: 269).

2.9.3. Cumhuriyet Döneminden Günümüze Eğitim Süreci

Cumhuriyet’ in kurulmasıyla başlayan toplumsal değişim sürecinin amacı, geleneksel toplum yapısına modern bir yön vermek, çağdaş yurttaşlık bilincini kazandırmak ve toplumsal yapıyı, eğitim yoluyla oluşturmaktır. Cumhuriyet devri diğer tüm alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da ilklerin ve yeniliklerin olduğu bir devir olmuştur. Cumhuriyet döneminde eğitimin temel hedefi, okullarda bireylere cumhuriyetçi ve demokratik eğitim vermek olmuş, eğitim politika ve stratejileri ise Atatürk ilkelerine bağlı millî, demokratik, lâik ve yenilikçi eğitim-öğretim esaslarına dayandığını söyleyebiliriz (Fer, 2005: 2).

Cumhuriyetin ilanından sonra Türkiye de, tamamıyla yeni bir eğitim sistemi kabul edilmiş, okullara yeni bir yön çizilmiş, okul teşkilatı ve programlar değişmiştir. Türk milletine ait yeni bir eğitim-öğretim sistemi ortaya çıkarılmıştır. Bu değişimdeki temel ilkeleri şu şekilde ifade edebiliriz: Cumhuriyet eğitimi laik, ulusal, halkçı, ekonomik, eşitlikçi ve devrimcidir (Binbaşoğlu, 2014: 372).

1921 yılında, Ankara da 1. Maarif Kongresi yapılmıştır. Bu kongre eğitim tarihimiz açısından önemli bir yere sahiptir. Yapılan bu kongre de, okul ve öğrenci durumunu gözden geçirmek, yapılması gereken çalışmaları belirlemek ve eğitimimize Milli bir yön vermek amacıyla toplanmıştır. “Mustafa Kemal ise cepheden gelerek kongreyi açmış ve Millî Maarif Teşkilatının kurulmasını istemiştir. Şura’da; Halkı eğitmenin devletin en önemli ve en verimli görevinin olduğu, Köy öğretmenlerinin yetiştirilmesi, İlkokul ve orta öğretim programlarının düzenlenmesi, kararları alınmıştır” (Çetin ve Gülseren, 2003).

“3 Mart 1924’te 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkarılmıştır. ‘Öğretimlerin birleştirilmesi’ anlamına gelen bu kanunla şu düzenlemeler getirilmiştir:

Madde 1. *Ülkedeki tüm bilim ve öğretim kurumları Maarif Vekâletine bağlanmıştır.*

Madde 2. *Şer’iye ve Evkaf Vekâleti ya da özel vakıflarınca idare edilen tüm medrese ve mektepler Maarif Vekâletine bağlanmıştır.*

Madde 3. *Şer’iye ve Evkaf Vekâleti bütçesinde mekteplere ve medreselere ayrılan para, Maarif bütçesine geçirilecektir.*

Madde 4. *Maarif Vekâleti yüksek din uzmanları yetiştirmek için Darülfünunda bir İlahiyat Fakültesi, imam ve hatip yetiştirmek içinde ayrı mektepler açacaktır” (Akyüz, 2006: 330).*

1924 Anayasasında İlköğretimin zorunluluğu ve Devlet okullarının parasız oluşu tekrar madde halinde belirtilmiştir.

2 Mart 1926 yılında Maarif Teşkilatı hakkındaki kanun kabul edilmiştir. Bu kanunla laik eğitime uygun, ilk ve ortaöğretim programları belirlenmiştir. Eğitim ve öğretimde sağlanan bu birlik ve laiklikten sonra 1930 yılından itibaren kültürün ve dilin uluslaşması yolunda çalışmalarına büyük önem verildi. 1928 yılında Latin Alfabesinin kabul edilmesinden sonra hem yeni harfleri öğretmek hem de okuryazar oranını artırmak amacıyla ‘Millet Mektepleri’ açılmıştır (Güven, 2014: 242).

“1926 tarihli İlkokulların öğretim programlarının yayımlanması, Gazi Eğitim Enstitüsünün kurulması, 1928’ de yeni harflerin kabul edilmesiyle, Atatürk’e Millet Mektepleri’nin başöğretmeni ünvanı verilmiştir” (Binbaşoğlu, 2014: 380-382).

Türkçenin kullanılmasında yabancı dillerin etkisinden kurtarılması, bilimsel anlamda geliştirilmesi ve yanlış ifade edilmiş önüne geçilmesi amacıyla 1931 yılına “Türk Tarih Kurumu” ve 1932 yılında da “Türk Dil Kurumu” kurulmuştur. Mevcut bulunan ders kitapları, sözlükler, tüm basılı resmi yayımlar yeniden hazırlanmıştır. Günlük dilde olduğu gibi, bilimsel terimlerde de çok geniş bir Türkçeleştirme faaliyetine girilmiş, okullarda öğretim bu yeni terimlerle yapılmıştır (Çetin ve Gülseren, 2003).

Halk okullarının açılması, kütüphanelerin artırılması, halkevlerinin oluşturulması çalışmalarıyla kültürel hayata getirilen olumlu katkıların yanında Cumhuriyet eğitimi ve öğretim faaliyetleri ile okullarda yaptığı yenilikler dikkate değerdir (a.g.m.).

“Eğitimin yaygınlaştırılması ve niteliğinin artırılması sürecinde Köy Enstitüleri önemli bir rol oynamıştır. Kırsal kesime yönelik eğitim uygulamasında uygun koşulların oluşmasını sağlamak amacıyla, 1936 yılında “Köy Eğitmeni Projesi” başlatılmıştır” (Çetin ve Gülseren, 2003).

Köy Enstitülerinin hareket noktası üç ilke olmuştur, bunlar;

- Öğretimde Etkinlik ya da iş ilkesi
- Demokratik eğitim ya da kendi kendine eğitim ve yönetim ilkesi
- Halk eğitimi ya da Toplum kalkınma ilkesi

Bunları, grupla çalışma, proje uygulamaları gibi yeni eğitim ve öğretim yöntemleri izlemiş ve bu çalışmalar ilk eğitmen kursları ile başlamıştır (Binbaşıoğlu, 2014: 553).

1936 yılında Eskişehir'de dört aylık bir kurs açmış ve bu kursları tamamlayarak Ankara köylerinde görevlendirilen ilk 84 eğitmen son derece başarılı olmuş. Eğitmen kursları kısa süre içinde ülkenin başka yerlerinde de açılarak çoğaltılmıştır. Öğretmen adayları, açılacak Köy Enstitülerinin ilk binalarını da yapmışlardır. Kendi köyelerine giden öğretmenler, öğrencileri üç yıl okutup mezun ederek yeni öğrencileri almak, köyde çıkan sağlık sorunlarını kaymakamlığa iletmek, köylüye modern tarım tekniklerini öğretmek, akşam okulları ile yetişkinlere okuma-yazma, hesap ve vatandaşlık öğretmekle de yükümlü olduklarını söyleyebiliriz (Aysal, 2005: 271-272).

Köy eğitim kursları ve köy öğretmen okullarının başarılı olması, artık eğitimde nasıl bir yöntem izlenmesi gerektiğini net bir şekilde ortaya çıkarmıştı. Köy Enstitülerinin kuruluş aşamasında Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk, uzun zamandır yaşadığı hastalığa yenik düşmüş ve 10 Kasım 1938'de vefat etmişti. Bu büyük kayıp sonrasında silah ve dava arkadaşları, Cumhuriyetin ikinci adamı İsmet İnönü'yü Cumhurbaşkanı seçmişlerdi. İsmet İnönü de Atatürk'ün başlattığı eğitim seferberliğinin devam edeceğini ve köylerde eğitimin aksamayacağı çeşitli konuşmalarında dile getirdiğini söyleyebiliriz (Aysal, 2005: 272).

“17-29 Temmuz 1939 Birinci Maarif (Eğitim) Şûrası'nda ele alınan bu konu her yönüyle tartışılmaya açılmıştır. Ancak köylünün eğitiminde yalnızca köylüye okuma-yazma öğreten bir öğretmenin yeterli olmayacağı, köy öğretmeni yetiştirecek kurumların çok yönlü eleman yetiştirmesi gerektiğine karar verilerek, yeni açılacak kurumlara "*Köy Enstitüsü*" adının verilmesi uygun bulunmuştur” (Aysal, 2005: 273).

Bu seferberlik çerçevesinde, nüfusun büyük bölümünü oluşturan köy cemiyeti üzerine yoğunlaşmış, köy okulları için eğitim ve öğretmen yetiştirme ve görevlendirme konusu her zaman ön planda yer almıştır. Köye muallim yetiştirme uygulamaları içinde en ilgi çekici olanı 1940 yılında ‘Köy Enstitüleri’nin açılmasıdır. Köy enstitüleri ile köy okullarına muallim yetiştirme ve köy cemiyetini aydınlatma hedeflenmiştir (Güven, 2014: 259).

Köy eğitim ve öğretmenlerine okuldaki görevlerinin yanı sıra, halkı eğitmek yetiştirmek görevi de verilmiş, köyü, köy kökenli önderlerin öncülüğünde kalkındırmaya yönelik Köy Enstitüleri, halk eğitimi alanında da etkili olduğu söylenebilir.

Cumhuriyetin kurulduğu ilk zamanlar da, cumhuriyetin izlediği yol doğrultusunda insan yetiştirme hedefi ön plana çıkmış, eğitimin bilime ve laik anlayışa dayanması temel alınmıştır. Bu bağlamda, “ilköğretimin beş yıl olması, karma eğitim yapılması ve 1924 Anayasası’nın 87. Maddesinde belirtildiği gibi zorunlu ve devlet okullarında parasız olması kabul edilmiştir. Zorunlu eğitimin beş yıl olarak öngörülmesine karşın, 1939 yılında kadar köylerdeki eğitim üç yıl olarak devam etmiştir. 1939 yılında toplanan I. Milli Eğitim Şûrası’nda tüm köy okulları beş yıla çıkarılmıştır. 1960’lı yılların başında, planlı kalkınma politikaları ile yeni bir döneme giren Türkiye, 1961 yılında kabul ettiği Anayasa ve 222

sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile ilköğretimin zorunlu ve devlet okullarında parasız olması hükmüne yer vermiş ve zorunlu eğitim süresini beş yıl olarak belirlemiştir. 1973 yılında çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, Türk eğitim sistemini bir bütünlük içinde düzenlemekte ve ilköğretimi de kapsamaktadır. Yasaya göre, ilköğretimin süresi 7-14 yaşları arasındaki çocuklar için 8 yıl olarak düzenlenmiştir” (MEB, Türkiye’de İlköğretim).

Türkiye’de sekiz yıllık temel eğitim ilk kez bu kanunda yer almış. Ancak, bu kararın uygulanması Kanunun geçici 2. Maddesiyle ortaokulların yurt yüzeyine yaygınlaşması şartına bağlanmıştır. “222 ve 1739 sayılı yasaların 1983 yılında 2917 sayılı ve 2842 sayılı yasa ile değiştirilmesi sonucunda zorunlu eğitim çağının başlangıcı 6 yaşına çekilmiştir. Türkiye’de ilköğretim ile ilgili düzenlemeler ve uygulamalar gerekçesini Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’ndan alır. Türkiye’de ilköğretim, 1961 Anayasası’nın 50. maddesinde olduğu gibi 1982 yılında kabul edilen T.C. Anayasasının 42. Maddesi gereğince, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.” Türkiye de hala yürürlükte olan ilköğretimle ilgili diğer yasal düzenlemeler şunlardır:

“222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu (1961), ilköğretimi düzenleyen temel yasadır. Yasada ilköğretimle ilgili genel hükümler, örgütlenme, ilköğretim görevlileri, okulların açılma, kapanma ve öğretime ara verme zamanları, kayıt ve kabul, okula devam, okulların arsa işleri, ilköğretimin gelir ve giderleri vb. konular yer almaktadır” (Güven, 2014: 259-260).

“Milli Eğitim Temel Kanunu 1973 tarih ve 1739 sayılı bu yasa Türk eğitim sistemini bir bütünlük içinde düzenleyen yasadır. Yasada ilköğretimin zorunlu ve devlet okullarında ücretsiz olması, ilköğretimin amaç ve görevleri ve ilköğretim kurumlarına yer verilmektedir (Milli Eğitim Temel Kanunu Madde 22-24). 3797 Milli Eğitim Bakanlığı’nın Teşkilat ve görevleri Hakkında Kanun (1992) Milli Eğitim Bakanlığı’nın her düzeyindeki örgütlenmesini ve birimlerin görevlerini düzenleyen yasadır” (Güven, 2014: 260).

1950’li yıllara gelindiğinde Türkiye hem siyasal, hem sosyal, hem de ekonomik değişmeye görüntü olmuştur. Tek partili siyasi sistemden çok partili politik yaşama geçilmiş, ulaşım olanakları rahatlamış, traktör sayısı artarak makinalı ziraat yaygınlaşmış, barajların yapılması, nüfus artışı, toprak-insan dengesinin bozulması, kitle iletişim

araçlarının yaygınlaşması, eğitim olanaklarının artması ve köyden kente göçün hızlanması gibi değişimler, Türkiye'nin tamamında önemli sosyal, ekonomik, politik ve kültürel değişmelere sebep olduğu bilinmektedir (Doğramacı, 1993: 11).

“Aynı yıllarda Türkiye'deki eğitim sistemine baktığımızda; Çok amaçlı okul deneyimleri, rehberlik ve araştırma merkezlerinin açılması ile orta öğretimi tek kanatlı hâle getirme çabaları, dönemin eğitim alanındaki yenilikleri arasında sayılabilir” (Akgül Barış ve Ece, 2007: 114).

1970'li yıllardan sonra ilköğretime özellikle bölgeler arasındaki eşitsizliğin arttığı bu durumdan en fazla kız öğrencilerin olumsuz etkilendiği bilinmektedir. İlköğretiminin niteliğinin istenen düzeye çıkmadığı, yatırımların var olan sorunları çözmekten uzak kaldığı görülmüştür. Okul sayıları öğretmen ve öğrenci oralarının yetersiz kaldığı görülmüştür. Bu yıllarda özellikle öğretmen açığını gidermek amacıyla uzaktan eğitim yetiştirme (mektupla eğitim) uygulaması ilköğretimin niteliğinin iyice düşmesine neden olduğu bilinmektedir. Hızlı nüfus artışı ile birlikte kalabalık sınıflarının oranı artmış diplomasız olarak okulu terk edenlerin sayısı hızla artmıştır. İlköğretim düzeyinde kazandırılmak istenen yeterlilikler ise ansiklopedik bilginin ötesine geçememiştir (Güven, 2014: 260).

1980'li yılların sonrasında göç olaylarının hızlanması sonucunda öğretmen-öğrenci oranları düzensizleşmiş ve bu durumla birlikte ilköğretimin niteliğinin bozulmasına, bölgeler arası eşitsizliklerin giderek büyümesine neden olmuştur. Bu eşitsizliğin çözümlenememesi ikili öğretim ve köylerde birleştirilmiş sınıf uygulamalarının devamına yol açmıştır. Eğitimcilerin bu konularda yeterli eğitim almamış olmaları da öğretimin niteliğinin olumsuz yönde etkilenmesine sebep olmuştur. “1980'li yılların ilköğretimde yaşanan en önemli sorunları, eğitim programlarının düzenlenmesi ve geliştirilmesinde sorunlar yaşanması, ders kitap ve araç-gereçlerinin yetersizliği ile bölgeler arası eşitsizlik biçiminde özetlenebilir. Yasada 8 yıl olarak belirlenmiş olmasına karşılık, zorunlu eğitim süresi 5 yıl olarak kalmıştır, sınıf tekrarı fazladır. Öğretmen yetiştirmede sorunların sürmesi nedeniyle, farklı alanlarda öğrenim görmüş kişiler, niteliksiz öğretmenlik sertifikası programları ile ilköğretimde öğretmen olarak atanmıştır” (a.g.e).

1940 yılından günümüze ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarındaki yenilikler ve değişiklikler kronolojik sıraya göre verilmeye çalışılmıştır.

- 1939 yılında I. eğitim şurasında tüm köy okulları 5 yıla çıkarılmış ve eğitimde Türklük ruhu vurgulanmıştır.
- 1940 yılında Köy Enstitüleri kuruldu.
- 1943 yılında Hasanoğlan Köy Enstitüsü açıldı ve 1946 yılında kapatıldı.
- 1943 yılında II. Milli Eğitim şurasında okullarda ahlak eğitiminin geliştirilmesi, bütün okullarda anadil çalışmalarının artırılması, Türklük eğitiminde tarih öğretiminin metot ve vasıtalar yönünden incelenmesi gibi kararlar alınmıştır (Sakaoğlu, 2003' den akt: Sazak, Barış, Çaydere, Sevinç, 2014: 36).
- 1946 yılında esas alınan yasa ile “bilimsellik” ilkesinin öğrencilere kazandırmada amaç edinilmesi ve bugün bile üniversitelerde bulunmayan, özerkliğe önem verilmesi Türk Eğitim Tarihinin önemli dönüm noktalarından biridir (Güneş ve Güneş, 2003: 68).
- 1946 yılında III. Milli Eğitim Şurasında her okulda bir Okul Aile Birliği kurulması kararı alınmıştır.
- 1947 yılında Bütçe görüşmelerinde öğretmenlerin maaşları özel idarelerden alınarak, Milli Eğitim teşkilatına verilmiştir.
- 1948 yılında “Yayınlanan ilkokul programında ilkeler bölümünde ilkokulların amacı yeniden belirlenmiştir. Millet hayatı ve geleceği için gerekli gördüğü bütün değerleri ve ülkeleri yurttaşlara aşlamayı her şeyden önce ilkokullardan bekler. İlkokullar çocuklara ulusal kültürü aşlamak mecburiyetindedirler. İçinde yetişen bütün vatandaşlara aynı ülküleri, aynı ulusal amaçları vermek için gereken bütün bilgileri, alışkanlıkları, ilgileri hizmet arzusunu verimli bir şekilde kazandırmak ilkokulların görevidir”
- 1949 yılında ilk kez resmi olarak kur-an kursları açılmış ve din dersleri okullara yeniden konulmuş, İmam hatip okulları açılmıştır.
- 1949 yılında İlk kez kapsamlı bir ortaöğretim programı oluşturulmuş ve o yıllara kadar konu başlıklarını kapsayan program, 49 programı ile dersin genel, özel amaçları, hedefleri, öğretim stratejisini kapsayan bir şekilde dönüştürülmüştür.

- 1949 yılında “IV. Milli Eğitim Şurası kararları ile liseler 3 yıldan 4 yıla çıkarılmıştır. İlk defa bu şurada Demokratik Eğitim kavramı tartışılmış, okul içerisinde her öğrencinin yeteneğine ve gücüne göre başarılı olmasının gözetilmesi ve uygun gelişme olanaklarının sağlanması, okul dışında da okul öncesi eğitimin halk eğitiminin yine demokratik eğitim ilkeleri çerçevesinde algılanması üzerinde durulmuştur”
- 1954 yılında “Köy Enstitüleri 27 Ocak 1954 tarihli ve 6234 sayılı yasa ile birer öğretmen okuluna dönüştürüldü” (Sakaoğlu, 2003’den akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 37).
- 1957 yılında Genel Sanat Okulları genel ortaokullara dönüştürülmüştür (Güneş ve Güneş, 2003: 73).
- “1960’lı yıllarda planlı döneme geçilince eğitime önem verildiği her vesileyle vurgulanmıştır. Ama eğitimin uzun bir süreç olduğu, kuşaktan kuşağa geliştirilerek sürmesi gerekliliği, yetkililerin bir kaygısı ve amacı olamamıştır. Birinci ve ikinci beş yıllık kalkınma planlarında ‘Kalkınmanın gerektirdiği sayı ve yeterlilikte insan gücü eğitime önem verileceği’, Üçüncü planda ‘Eğitim sürecinin kalkınma sürecinin bir parçası olduğu’, Beşincide ‘en değerli milli varlığımız ve beceri kaynağımız olan çocuklarla gençlerin kalkınmanın sürükleyici unsurları oldukları’ yinelenmişse de eğitimde beklenen hedeflere ulaşılmadığı söylenebilir” (Sakaoğlu, 2003’den akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 37).
- 1973 yılında “kabul edilen Milli Eğitim Temel Kanunu’nda ‘nüfusu az ve dağınık olan Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli görülen yerlerde, ortaöğretimin genel, mesleki ve teknik öğretim programlarını bir yönetim altında uygulayan çok programlı liseler kurulabileceği’ yer aldı” (İnan, 1983’den akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 38).
- 1973 yılında 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile öğretmen yetiştirme tümü ile yükseköğretim kapsamına alınmış olup bu yasa ile ilköğretmen okulları öğretmen liselerine dönüştürülerek kaldırılmış ve yerine 1974 yılında yapılandırılmasıyla iki yıllık eğitim enstitüleri açılmıştır (Uçan, 2010: 152).
- 1955 yılından itibaren Kolej isminde birçok dersin yabancı dil ile okutulduğu liseler kurulmuş ve 1975 yılından itibaren de bu liseler Anadolu Liseleri ismini

almıştır. Bu liselerin bir yıl hazırlık, üç yıl lise kısmı bulunmaktadır (Akyüz, 2006: 356).

Dönemin Eğitim Adına Önemli Bakanlar Kurulu Kararları

“Mart 1970 tarihli bakanlar kurulunda, ‘*Mektupla öğretim metodu ile okullar arası seviye farklılığı giderilmeye çalışılacaktır*’ kararı alınmıştır (Aydın, 1997: 69).

Nisan 1973 tarihli bakanlar kurulunda, ‘*İlkokulların sekiz yıla çıkarılması çalışması çalışmalarına devam edilecek ve bu okulların yurt ölçüsünde yayılmasına çalışacaktır*’ kararı alınacaktır (a.g.e: 73).

Kasım 1974 tarihli bakanlar kurulunda, ‘*Öğretimin her kademesinde, kitaba ve ezbere dayanan öğretim yerine deney, gözleme, milletlerarası seviyede araştırma yapmaya metod ve teknik maharet kazanmaya kişisel inisiyatifin geliştirilmesine, işe ve üretime yönelmiş bir eğitime ağırlık verilecektir.*’ Kararı alınmıştır” (Aydın, 1997: 75).

- 1980 yılına gelindiğinde, “yaşanan uzun ve korkutucu yangının, bu anarşiye kurban verilen yüzlerce öğretmenin acı anıları bir yana, Türkçe’nin eğitim ve öğretiminin evrensel bir bilici uyandıracak düzeye ulaştırılmaması, okul ortamlarının yeterli donanımdan yoksunluğu ve giderek çekiciliğini yitirmesi, spor ve kültür faaliyetlerinin çok geri ve göstermelik düzeylerde kalması, programların çağdaş ilkelere göre yenilenmemesi, okul kitaplarının, öğretmenlerin, okulların sürekli eleştiriye, öğretmenliğin giderek nitelik kaybına uğraması, okuma yasakları söz konusudur” (Sakaoğlu, 2003, akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 39).
- 12 Eylül 1980 yılında ülke bütünlüğünü korumak, birlik ve beraberliği sağlamak, oluşabilecek bir iç savaşı önlemek, devletin gücünü yeniden kazanmasını ve demokratik düzenin işlemesine engel olan sebepleri ortadan kaldırmak için Türk Silahları Kuvvetleri yönetimi el koymuştur. Yeni yönetim yetkilileri eğitim ve öğretmenlerle ilgili görüşler ileri sürmüş ve bazı ilkelere uymasını istemişlerdi; Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda ülkenin ve milletin bütünlüğünü sağlayacak tedbirler alarak bu düşüncenin yurdun her yerinde yaygınlaştırmak. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve orta öğretimde zorunlu hale getirilmiş ve

Türkçeden başka hiçbir dil Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz (Akyüz, 2006: 413-414).

- 1982 yılında çıkarılan 41 sayılı kanun hükmünde kararname ile öğretmen yetiştiren tüm yükseköğretim kurumları üniversite çatısı altında birleşmiş, önlisans öğrenimli öğretmen yetiştiren eğitim yüksek okulları ve lisans öğrenimli öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerine dönüştürerek yeniden yapılandırmışlardır (Uçan, 2010: 152-153).
- 1983 yılında “Maddi olanaklardan yoksun bulunan öğrencilere Milli Eğitim bakanlığına bağlı ilkokul, ortaokul, lise ve dengi okullarda öğrencilerin parasız yatılı ve burslu okumalarına olanak tanınması sağlandı” (Anonymoous, 1997, akt: Güneş ve Güneş, 2003: 110).
- 1991 yılında “Liselerde ders geçme ve kredili sisteme geçirilmesi kararlaştırıldı. 1995’te bu sisteme son verildi (Sakaoğlu, 2003, akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 39).
- 1992 yılında “ 3837 sayılı kanunla dört yıllık Eğitim Yüksekokulları eğitim fakültesi adını almış ve buna göre yapılandırılmıştır. Bu yapılandırmada yuva-anaokulu-anasınıfı ve ilkokul basamaklarına öğretmen yetiştiren kurumlar-programlar da lisans düzeyine getirilmiştir” (Uçan, 2010: 153).
- 1997-1998 Eğitim öğretim yılında ilköğretim kesintisiz sekiz yıla çıkarılmıştır (Güneş ve Güneş, 2003: 114).
- 2003 yılında taşınmalı eğitim tüm yurttta yaygınlaşmıştır.
- 2003-2004 öğretim yılından itibaren MEB İlköğretim öğrencilerine ders kitaplarını ücretsiz olarak dağıtılmaya başlanmıştır.
- 2005-2006 öğretim yılında “Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim programlarında yeniliklere gitmiştir. Bunlardan en önemli birisi, “ses temelli cümle okuma yöntemi” ve “yazının eğik el yazısı harflerle öğretimidir. Bu yeni okuma

yönteminde, anlamlı bir bütün oluşturacak birkaç ses verildikten sonra seslerden hecelere, kelimelere, cümlelere ve metinlere geçilmektedir” Bu dönemde öğrenci merkezli bir sistem olan yapılandırmacı yaklaşımla eğitim-öğretim dönemine geçilmiştir (Akyüz, 2006: 352).

- 2006 yılında 17. MEB Şura toplantısında alınan önemli kararlardan bazıları; “İlköğretim 8. Sınıfta yapılan OKS kaldırılmalı; bunun yerine öğrenci başarısını, zihinsel ve sosyal gelişimlerinin izlenmesine yönelik rehberlik hizmetlerine, öğretmenler kurulu ile ailelerin kararına dayalı bir yöneltmeye ağırlık verilmelidir. Ölçme ve değerlendirme; öğrencilerin öğrenme eksikliklerinin saptanması, öğrenme başarılarının artırılması ve öğretim hizmetlerinin geliştirilmesi amacıyla kullanılmalıdır. Sınıf öğretmenliği 1,2 ve 3. Sınıflara kadar olmalı, 4 ve 5. Sınıflarda dersler branş öğretmenleri tarafından verilmelidir” (MEB 2006).
- 2010 yılında 18. MEB Şura toplantısında alınan önemli kararlardan bazıları; “Eğitim- öğretim yılı başında ve sonunda yapılan mesleki çalışmalar iyi bir planlama ile etkin bir şekilde değerlendirilmeli, öğretmenlerin eğitim teknolojilerini kullanarak internet üzerinden interaktif yöntemlerle hizmet içi eğitim almaları sağlanmalı ve öğretmenlerin kendi gelişimlerinde sorumlu olacakları okul temelli bir sistem geliştirilmelidir (MEB 2011).
- 2012 yılında “4+4+4 olarak bilinen ve zorunlu eğitimi, kademeli olarak 12 yıla çıkaran kanun teklifi, TBMM Genel kurulunda kabul edildi. Kanuna göre, ilköğretim 4 yıllık zorunlu ilkokul ve 4 yıllık zorunlu ortaokuldan oluşacaktı. Ortaokullarda, lise eğitimini destekleyici şekilde öğrencilerin yetenek, gelişim ve tercihlerine göre seçmeli dersler yer alacaktı. Ayrıca kanundaki “8 yıllık kesintisiz ilköğretim” ibaresi, “ilköğretim ve ortaöğretim” şeklinde değiştirilmiştir. İlkokullara başlama yaşı ise 66 aya kadar çekilmiştir. Sisteme göre, 36 ayını tamamlamış çocuklar ise okul öncesi eğitime alınabilecekti. Yeni sistem 16 Eylül 2012 tarihinden itibaren uygulamaya konmuştur” (Sazak ve diğerleri, 2014: 41).

2.10. Türkiye’de Müzik Eğitim Tarihi

2.10.1. II. Meşrutiyet Dönemi Öncesi ve II. Meşrutiyet Döneminde Müzik Eğitimi

1826 yılında II. Mahmut tarafından Giuseppe Donizetti İstanbul’a çağrılarak kendisinden saray bandosu kurulması istenilmiş ve “Mızık-a-i Hümayun” mehterhanenin yerine kurulmuştur. İlk yıllarda saray bandosu kimliği ile kurulan kuruma sanatçı ve öğretmen yetiştirmek amacıyla 1831 yılında “Mızık-a-i Hümayun Mektebi” eklenmiştir (Ergin, 1999: 12).

Başlangıcında yabancı kişilerin önderliğinde olan Mızık-a-i Hümayun kadrosu Abdülhamid döneminde yetişen öğretmen ve sanatçılarla desteklenerek Türklerin çoğunlukta olduğu bir kurum haline dönüşmüştür (Ergin, 1999: 15).

“Mızık-a-i Hümayun” da ilk önce bando ve sonradan orkestra bölümleri kurulmasının ardından Fasil Heyeti ve Müezzinan bölükleri eklenerek Türk Müziği bölümü oluşturulmuştur. Daha sonra fasıl heyeti, Faslı Atik ve Faslı Cedit olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Abdülhamit döneminde Opera-Operet bölümleri de eklenmiştir” (Sazak ve diğerleri, 2014: 10-11).

Faslı Atik: Geleneksel fasıl heyeti anlayışında olup Klasik Türk Musikisi örnekleri seslendirmektedirler ve Klasik Türk Musikisi sazlarından tambur, ud, ney ve kemençe gibi enstrümanlar kullanılmaktadırlar. Önemli Türk müziği bestecileri, hanendeleri ve saz üstadları bu ekipte görev yapmışlar ve bazıları da burada yetişmişlerdir. Bestecileri Batı müziği etkisinde eserler vermiş, bazen de çok sesli çalışmalar yapmışlardır (Ergin, 1999: 17).

Faslı Cedit: Batı Müziği ile Türk Müziği arasında köprü vazifesi görmüş ve bu sayede halka Batı müziğini sevdirmeye çalışmışlardır. Bu ekipte Türk müziği sazları ve Batı müziği sazları bir arada kullanılmıştır. Sanat açısından önemi olmadığı düşünülen çoksesli çalışmalar bu ekip tarafından yapılmıştır. Mızık-a-i Hümayun’un ekipleri padişahın isteğiyle saraydaki eğlence, düğün ve törenler gibi etkinliklerde konserler verirlerdi (a.g.e. : 17-18).

Müezzinan Bölüğü: Saraydaki dinsel törenlerde, özellikle Cuma ve bayram selamlıklarında, kandillerinde görev alırlardı ayrıca beş vakit namazlarda nöbet tutarlardı. Mızıka-i Hümayuna seçilerek alınırlar, ses güzelliği ile makam ve usul bilgisine sahip olmaları da aranan özellikleridir. Müezzinler fasıl grubunda, hanende ve şeflik yaparlardı (a.g.e. :18).

Opera-Operet Grubu: Yıldız Sarayı Tiyatrosuna bağlı bir kol ve usulen Mızıka-i Hümayun bünyesinde yer almıştır. Saray hayatını canlandırmak amacıyla Abdülhamit tarafından kurulmuştur. Bu ekip ramazan ayı dışında hemen her gece temsil verirdi. Operanın korusu ise Mızıka-i Hümayundaki genç sanatçılardan oluşmaktadırlar (a.g.e. : 18-19).

Saray Orkestrası: Miralay Saffet Bey (1858-1939) 1863 yılında Mızıka-i Hümayun'a girmiş ve Miralay rütbesini aldıktan sonra Meşrutiyet'le birlikte Mızıka-i Hümayun kumandanlığına getirilmiş, mızıka ve bando da orkestra şefliği yapmıştır. Saray bandosunu batıdaki örneklere göre yeniden şekillendirilmiş ve 70 kişilik topluluk haline getirilmiştir. Daha sonra yabancı öğretmenler tarafından yetiştirilen yaylı çalgı çalanlar ve bandonun üflemeli çalgı icra eden ekiple bir araya getirilerek sarayda ilk senfoni orkestrasını kurmuş ve bu orkestranın repertuarını oluşturmuştur (Ergin, 1999: 19-20).

1850'den itibaren İstanbul'da pek çok müzik mağazası açılmış ve Batı müziği çalgıları getirilmiş. 6000'ne yakın yaprak ve defter şeklinde nota yayınlanmıştır (Oransoy, 1984, Akt. Paçacı, 1999: 11).

1913 yılında kurulan ve Batı müziği ve Türk Müziği bölümleri olan Darülbedayi I. Dünya savaşının güç koşullarından dolayı gelişemeyince yerine 1917 yılında benzer bir müessese olan Darülelhan kurulmuştur. Sonradan İstanbul Belediye konservatuarına dönüştürülen bu kurumda yine hem Batı müziği hem Türk müziği eğitimi devam etmiş, bir taraftan piyano, orkestra çalgıları ve ses eğitimi verilirken, bir yandan da ud, kanun gibi çalgıların eğitimi verilmiştir (Budak, 2000: 96).

19. yüzyılın sonlarına doğru nota yayıncılığının başlaması ile Batı müziği notasının yaygınlaşması, geleneksel müziğimizin de yazılma ve kaydedilmesinde yeni bir sürece girmesine araç olmuştur (Haşim Bey, 1269, Akt: Paçacı, 1999: 12).

Ülkemizde müzik dersi ilk kez, "İstanbul Muallim Mektebi"nin Rüştüye ve Sıpyan sınıflarında 1870 yılında okutulmaya başlanmıştır. Oysa Muallim Mektebi 1846 (Başka

kaynaklarda 1848) yılında açılmıştır. Aradan geçen uzun bir süre sonra müzik dersleri diğer okullarımıza Tevfik Fikret'in müdürlüğünü yaptığı Galatasaray Lisesinde okutulmaya başlamasıyla yaygın hale gelmiştir" (1908-1909).

"Tevfik Fikret'in kendi okulunda başlattığı müzik derslerinin ardından, diğer liselerin dört yıllık ikinci dönemlerine de "Gına" dersi adı altında müzik eğitimi başlatılmıştır (1913-1914). Bu dönemlerde müzik eğitiminde kullanılacak ders kitapları olmadığı gibi, şarkı dağarları da yok denecek kadar azdı. Dersler GTSM (Geleneksel Türk Sanat Müziği) ve dinsel türler olan ilahilerle yürütülmeye çalışılmıştır. 1870 yılından itibaren azda olsa basılmaya başlayan müzik teori ve solfej eğitimine yönelik kitaplar ise, ders kitabı olma özelliği sahip olmamakla beraber, ülkemizde yayınlanan ilk müzik kitapları olması dolayısıyla büyük önem taşımaktadırlar" (Atalay, 2009).

Atalay (2009) Ülkemizdeki ilk müzik kitapları şöyle sıralanmıştır:

1876 yılında Ahmet Rıfat Bey "Mıftah'ı Nota" adlı kitabı,

1875 yılında Hüseyin Remzi Bey "Fransız A. Garaud'un "Principes Elémentaires Musigue" adlı müzik teorisi kitabının çevirisini "Usul-u Nota" adlı kitabı

1890 yılında Saffet Atabinen'in "Solfej Kitabı"

1894 yılında Muallim Kazım Uz'un "Musiki İstilihatı"

1897 yılında Muallim Kazım Uz'un "Musiki İstilihatı" adlı müzik sözlüğü

1914 yılında Muallim Kazım Uz, Makamsal okul şarkılarını içerisine alan Notalı Mektep Şarkıları kitabı

1919 yılında Muallim Kazım Uz, Musiki Nazariyatı adlı kitabı

1897 yılında İsmail Hakkı Bey'in "Mahsen-i Esrar-i Musiki" veya "Teganniyat-i Osman-i"

"Bu kitapları yayınlanmasından kısa bir süre sonra Zati Arca'nın okul müziği alanında büyük bir boşluğu dolduran "Kütüphane-i Musiki" serisinin ilk kitapları yayınlanmaya başladı (1899). Zati Arca'nın bu kitapları sayesinde, Türk okul müzik eğitiminde yeni bir dönem açılmaya başlanmış ve okul şarkı dağarları, ilk kez Batı Müziği türünde, değişik konulu çocuk şarkılarına kavuşmuştur"

Zati Arca, (1899), Kütüphane-i Musiki serisi altında; Nazariyat-ı Musiki

Zati Arca, (1990), Kütüphane-i Musiki serisi altında Talim-i Kıraat-i Musiki

Zati Arca, (1913), Kütüphane-i Musiki serisi altında Tedrisat-i Musiki yıllarında yayınlayan Zati Arca.

2.10.2. II. Meşrutiyet Dönemi Müzik Eğitiminde Kurumlar

2.10.2.1. Musiki Mektebi:

“1909 yılı ortalarında Topkapı Sarayı’ndaki Fatih Eczanesinde açılmıştı. Enderun okulundaki efendilerden müziğe yetenekli olanlar bu okula seçilerek eğitime başlanmıştır¹. Daha sonrası için bilgi alınamamıştır (Ergün, 1996: 254).

2.10.2.2. Muzika Mektebi:

“1910 yılında İstanbul belediyesi “Müessesat-ı Hayriye-i Sıhhiye İdaresi” Mızıka-i Hümayun muallimlerinden Zati Bey tarafından açılmıştı. Esas kaynağı “Darülaceze’deki çocuklar olmak üzere, dışardan da öksüz ve kimsesiz çocuklar alınıp eğitiliyordu. 1915 yılında kapatılıncaya kadar “Şehir Bandosu”nun eğitim merkezi olmuştur” (Ergin, 1977, Akt: Ergün, 1996: 255).

2.10.2.3. Darülmusik-i Osmani:

II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Koska'da Ragıp Paşa Kütüphanesi karşısındaki bir binada eğitime başlamıştır. O dönemin meşhur musiki üstatlarının ders verdiği birçok müzisyenin yetişmesinde rol oynayan bu okul, ayrıca öğretmen ve öğrencilerin yer aldığı Darülmüsiki-i Osmani Heyeti adlı topluluğun verdiği konserlerle de büyük ilgi topladığı bilinmektedir.

“Doğrudan Türk musikisi eğitim ve öğretiminin amaçlandığı Darülmüsiki-i Osman bir müddet sonra Muzika-i Hümayun hocalarından bestekâr Muallim İsmail Hakkı Bey

¹ “Musiki Mektebi”, Tanin, 1 Haziran 1909.

başkanlığında. Musiki-i Osmani adıyla Şehzadebaşı'ndaki Fevziye Kıraathanesi'nin üzerinde faaliyetine devam etmiştir” (TDV İslam Ansiklopedisi, 1988: 553).

“Musiki-i Osmani, I. Dünya Savaşı'nın çıkması üzerine bir süre kapanmasına rağmen daha sonra İsmail Hakkı Bey tarafından yeniden açıldı. 1914 yılında faaliyetlerini Çemberlitaş'ta sürdürmeye başladı (Budak,2000: 95). Konser faaliyetleri İsmail Hakkı Bey'in idaresindeki dönemde de Musiki-i Osmani Heyeti ve Musiki-i Osmani Mektebi Heyeti adlarıyla devam etti. İstanbul'un dışına da taşan ve 150 kişiye varan bir heyetle verilen konserlerin ilanlarında zaman zaman Darülmusiki-i Osmani Heyeti adı da kullanılmıştır. Musiki -i Osmani Mektebi, eğitim öğretim ve konser faaliyetlerinin yanı sıra fasıl defteri ve yaprak biçimindeki nota yayımı ile de dikkati çekmiştir” (a.g.e. : 553)

2.10.2.4. Özel Meşkhaneler

“Tek ya da toplu olarak, özel musiki meşki yapılan hoca evleri, cemiyetler veya öğrenci korolarıdır. Osmanlı imparatorluğunda musiki hocalarının evde ders verme geleneği, saray cariyelerinin evlerine derse gönderildiği hocalarla başlamıştır. Gerek erkek, gerek kız çocuklarının musiki eğitimi için Enderun'da öbür konularda olduğu gibi sadece saraydan değil, dışardan hocalarda görevlendirilmiştir” (İhsanoğlu,1999, Akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 14).

2.10.2.5. Darülelhan

“II. Meşrutiyette (1908) saray teşkilatı çok küçüldü ve ‘‘Muzıka-i Hümayun’’da bu arada merkezi askeri bandosu ve saray orkestrası durumuna düştü. Boşluğu doldurmak için doğrudan doğruya Batı konservatuarları tarzında bir müesseseye ihtiyaç duyuldu” (Ak, 1999: 37).

“Sanatçı yetiştirmede müzik eğitimi bakımından gözlenen önemli gelişme, konservatuar niteliğinde Darülelhan'ın kurulmasıdır. Darülelhan, 1914 yılında başlanan hazırlıklar belirli bir aşamaya gelindikten sonra Maarif Nezaretine bağlı olarak ve “*geleneksel Türk sanat müziği eğitimi*” yapılmak amacıyla 1917 yılında kurulmuştur. II. Meşrutiyet'te saray teşkilatının küçültülmesine koşut olarak Muzıka-i Hümayun da merkezi askeri

bandosu ve saray orkestrası durumuna düşmüştür. Ortaya çıkan bu boşluğu doldurmak için doğrudan doğruya Batı konservatuarları tarzında bir kuruma ihtiyaç duyulduğundan²⁶, 1913'te hem tiyatro hem de müzik eğitimi veren "Darülbedayi" kurulmuşsa da Darülbedayi I. Dünya Savaşı'nın getirdiği olumsuz koşullardan etkilendiği için uzun ömürlü olmamış ve 1916'da kapanmıştır. Ancak bu kuruluşun kapanmasıyla birlikte 1917 yılında müzikle ilgili yeni bir okul kurulmuştur ki, bu okul Darülelhan/Nağme Evi/ Şarkı Evi'dir" (Şahin ve Duman, 2008: 265-266).

1914 de Maarif Nezareti "Darülelhan" adıyla devlet konservatuarını açtı. Eski maarif nazırlarından bestekâr Vezir Ziya Paşa bu kurumun başına getirildi. Kurum tiyatro ve musiki olarak iki kısımdan oluşmakta, Musiki kısmı da Türk ve Batı olarak ikiye ayrılıyordu. Türk musikisi kısmında teorik ve pratik dersler öğretiliyordu. Tiyatro kısmına ise "Darülbedayi" denilirdi. Devrinin değerli hocaları toplanmıştı mesela musiki tarihi ve nazariyatını Rauf Yekta Bey okutuyordu. Nuri Duyguer, Mustafa Sunar, Sedat Öztoprak, Santuri Ziya Bey, Refik Fersan, Fahire Fersan, Ruşen Ferit Kam, Hafız Ahmet Irsoy, İsmail Hakkı Bey gibi önemli üstatlar burada eğitim veriyordu (Kaçar, 2009: 8).

Darülelhan yayınlara ve araştırma çalışmalarına önem verdi. 1924 yılından başlayarak "Darülelhan Mecmuası" adında bir dergi yayınlamaya başladı ve eski musiki eserlerinin derlenmesine önem verildi. Halk musikimizle ilgili derleme çalışmaları da yapılmıştır. Batı musikisi bölümü konserlere ağırlık verip bilimsel alanda bir çalışmaya ağırlık vermemiştir (Ak, 2009: 37).

"Bu olumlu çalışmalar devam ederken anlaşılmas bir nedenle Milli Eğitim Bakanlığının denetiminde bulunan bu okulda, bütün özel musiki okullarıyla beraber 9 Aralık 1927 tarihinde Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati'nin bir emri ile Türk Musikisinin öğrenim ve öğretimi yasaklandı. 22 Ocak 1927 de "İstanbul Belediye Konservatuarı" adı altında ve yeni bir yönetmeliğe bağlı olarak açıldı ise de artık Türk Musikisi öğrenimine yer verilmedi. Rauf Yekta Bey başkanlığında sadece "Alaturka Musiki Tasnif ve Tespit Heyeti" adı altında üç kişilik bir "Türk Musiki Bölümü" bırakıldı" (Ak, 2009: 38).

Türk Musikisi bölümünün kurulması ile ilk defa bu sanatın, çağdaş ilim ve sanat seviyesine uygun şekilde öğretilmesine başlandı. Türk Filarmoni Derneği kuruldu. Türk ve Batı müziğinin yayılması için bütün imkânları kullanmıştır.

"Darülelhan'dan başka İstanbul'da pek çok özel Türk Musikisi Okulu açılmış, o dönemin musikişinasları bu okullarda öğretim yapmışlardır" (a.g.e.)

2.10.3. Cumhuriyet'in İlk Yıllarından Günümüze Müzik Eğitimi

“Çeşitli eğitim sorunlarını tartışmak ve gerekli kararları almak üzere 15 Temmuz-15 Ağustos 1923'te Ankara'da toplanan Birinci Bilim Kurulu (Birinci Heyet-i İlmiye)'nun gündeminde “milli hars (kültür)”, “milli müzik”, “ilkokul programlarında değişiklikler”, kız ve erkek öğretmen okulları tüzük ve programları” gibi, müzik eğitimiyle doğrudan veya dolaylı ilgili konulara da yer verilmiştir. Kurul'un aldığı kararların büyük bir bölümü uygulamaya dönüştürülmüştür (Özalp- Ataünel, 1977, Akt: Uçan, 2005: 44).

Bu dönemde müzik ve müzik eğitimi alanındaki gelişmeler aşağıda maddeler halinde verilmiştir:

- Mehmet Akif Ersoy'un yazmış olduğu şiir, 12 Mart 1921 de Büyük Millet Meclisince kabul edilmiş olup İstiklal Marşı şiirinin bestelenmesi için Ankara Hükümetinin emriyle İstanbul Maarif Müdürlüğü tarafından 12 Şubat 1923 yılında bir yarışma düzenlenmesi istenmiş ve bu yarışma sonucunda da Ali Rıfat Bey'in Acemaşiran Bestesi seçilerek Ankara'ya bildirilmiştir.
- “Diğer bestekârlar da kendi İstiklal Marşı bestelerini bastırarak çevrelerine yaymışlar ve yurdun çeşitli bölgelerinde farklı besteler okunmaya başlamıştır. (İzmir'de İsmail Zühtü Bey'in, Edirne'de Ahmet Yekta Bey'in, İstanbul Rumeli Yakası'nda Zati Bey'in, Asya yakasında ve bazı illerinde Ali Rıfat Bey'in, Ankara'da ise Osman Zeki Bey'in marşları) (Nalbantoğlu, 1963, akt: Paçacı, 1999: 14).
- 1924 yılında Makam-ı Hilafet mızıkasının İstanbul'dan Ankara'ya getirilerek “Riyaset-i Cumhur Heyeti” adı altında yeni bir kuruma dönüştürülmesi (Sazak ve diğerleri, 2014: 20).
- 1924 yılında Ankara'da Musiki Muallim Mektebi'nin kurulması (Uçan, 2000: 121).
- 1924 yılında “Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun (Öğrenim Birleştirme Yasası) yürürlüğe girmesiyle genel müzik eğitiminin laik bir temele oturtulması”
- 1924 yılında “Tekke ve Zaviyelerin kapatılmasıyla “tekke müziği”nin varlık nedeni ve ortamının kaldırılması”
- 1925 yılında Avrupa'ya yetenekli öğrencilerin müzik öğrenimi görmeleri için gönderilmeye başlanması,

- 1925 yılında “Halk Müziği ezgilerinin derlenmeye başlanması ve 1926 yılında Derlenen ezgilerin notaya alınıp yayımına geçilmesi”
- 1926 yılında Batı müziği programa eklenmiş olan Darülelhan’ın konservatuara dönüştürülmesi (Akgül Barış ve Ece, 2007: 112-113).
- 1926 yılında Türk Sanat Müziği Tespit ve Tasnif heyeti kurulması.
- 1927 yılında İcra heyeti oluşturulmuş ve Radyo müzik yayını yapmaya başlamıştır (Uçan, 2000: 121).
- 1927-1930 yılları arasında Avrupa da öğrenimini tamamlayarak yurdumuza dönen kişilerin Musiki Muallim Mektebinde görevlendirilmesi
- 1928 yılında Çoksesli müziğe temel olmak üzere müzik teorisi kitaplarının yayınlanmaya başlaması (Akgül Barış ve Ece, 2007: 112-113).
- 1930 yılında Osman Zeki Üngör’ün bestelediği İstiklal Marşı resmi olarak kabul edilir. Marşın orkestrasyonunu besteci Edgar Manas tarafından yapılmıştır (Paçacı, 1999: 19).
- 1931 yılında Balkan Oyunları Müzik festivalleri düzenlenmesi (Akgül Barış ve Ece, 2007: 113).
- 1931 yılında Atatürk’ün emriyle Türk Tarihi Tektik Cemiyeti Ankara’da kurulması ve Dolmabahçe sarayında yedi seçkin hafız tarafında “Tanrı uludur” diye başlayan Türkçe ezan okunması.
- 1932 yılında Türk Dili Tektik Cemiyetinin kurulması ve ilk dönem sanat ve kültür yaklaşımlarına destek veren Halkevlerinin kurulması.
- 1933 yılında “Cumhuriyet’in 10. yılı münasebetiyle yapılan törenler çok görkemli geçmiş, Cemal Reşit Rey 10. Yıl Marşı’nı bestelemiştir” (Paçacı, 1999: 19).
- 1933 yılında “Atatürk’ün 10. Yıl Söylev’inde Türk müzik kültüründe “çağdaşlaşma” amacının belirtmesi”
- 1934 yılında “Meclisin açılış söylevinde “evrenselleşmeyi” açıkça dile getirip kültürel hedef olarak göstermesi.
- 1934 yılında Ahmet Adnan Saygun tarafından bestelenen ilk Türk operası olarak kabul edilen “Özsoy”un sahnelenmesi.
- 1934 yılında Milli Musiki ve Temsil Akademisi Kanununun çıkartılması (Akgül Barış ve Ece, 2007: 113).
- 1934 yılında Türk musikisinin radyolardan uzaklaştırılması (Paçacı, 1999: 24).

- 1934-1935-1936 yıllarında Başta Hindemith olmak üzere, Avrupa'daki ünlü müzik adamları ülkemize davet edilerek, görevlendirilmeleri.
- 1935 yılında “Müzik alanını da kapsayan Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'nün kurulması”
- 1936 yılında “Ankara Devlet Konservatuari'nin kurulması ve öğretime başlaması” (Akgül Barış ve Ece, 2007: 113).
- 6 Eylül 1936 yılında Radyolarda Geleneksel Türk Müziği yayın yasağının kaldırılması (Tunçay, 2009: 115).
- 1937 yılında Türkiye'de bilimsel yöntemle uygulanan en büyük ve geniş kapsamlı halk ezgileri derleme çalışmalarının başlaması
- 1937-1938 yıllarında “Musiki Muallim Mektebi'nin Gazi Terbiye Enstitüsü'ne aktarılması”
- 1938 yılında Ankara “Askerî Mızıka Okulu'nun” kurularak öğretime başlaması (Akgül Barış ve Ece, 2007: 113).
- 1938 yılında “Türk Halk Müziği Belgeliği” verilmesi (Uçan, 2000: 121).
- 1940 yılında Ankara Devlet Konservatuari yasası çıkarılır ve ilk mezunlarını 1941 yılında tiyatro bölümünden verir (Paçacı, 1999: 19).
- 1940 yılında Devlet Konservatuari müzik ve temsil kısmı olarak ikiye ayrıldı (Balkılıç, 2009: 95).
- 1944 yılında “Ankara radyosunda dört sesli koro ve mandolin takımı kurulup, yayınlara başladı” (Uçan, 1996, akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 41).
- 1945 yılında Ankara II. Erkek Sanat Enstitüsü'nde Çalgı Yapım Bölümü kurulmuştur (Uçan, 2000: 86).
- 1945 yılında müzikte ‘olağanüstü yetenekli’ çocukların yurt dışında müzik öğretimi için yasa çıkarılmıştır (a.g.e.).
- 1946 yılında Ahmet Adnan Saygun'un yazdığı ve bestelediği ilk Türk oratoryosu ‘Yunus Emre Oratoryosu’ Ankara'da seslendirilmiştir (a.g.e.).
- “Ortaöğretimde “genel lise” programlarına müzik dersi ilk kez 1952 yılında konmuştur. 1952-1974 yılları arasında “zorunlu seçmeli” olarak okutulan bu ders, 1974-1978 yılları arasında “seçmeli”, 1978 yılından itibaren de yeniden “zorunlu seçmeli” ders durumuna getirilmiştir” (Uçan, 2005: 51).
- Dördüncü Millî Eğitim Şurası tarafından alınan kararla, “1949 Orta Okul Programı'nın “Orta Okulun Eğitim Ve Öğretim İlkeleri” kısmınının 12. maddesinde:

“Okul, öğrenciye bos zamanlarını iyi bir şekilde kullanma alışkanlığını kazandırmalıdır” başlığının “b” sikkında: “Müzik dinlemek, bir müzik aleti çalmak, şarkı söylemek, koro çalışmalarına katılmak” (Orta Okul Programı, 1949: 23) olarak yer aldığı görülmektedir. Dördüncü Millî Eğitim Şûrası'nın almış olduğu bu kararın, öğrencinin ders dışında da müziksel etkinliklerini devam ettirmesi konusundaki önemi özellikle vurguladığı görülmektedir” (Gündoğdu, 2007: 46).

- 1949 yılında Devlet Opera ve Balesi kurulmuştur (İlyasoğlu, 1999: 73).
- 1949 yılında Askeri Mızıka Okulu kuruldu.
- 1951 yılında İstanbul'da İlköğretmen Okulu bünyesinde ilk Müzik Semineri açıldı (Uçan, 1996, akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 43).
- 1952 yılında İlk kez, bugünkü öğretim programı anlayışına yakın bir lise öğretim programı içine alınmıştır:

Millî Eğitim Şurasının (1953) “Müzik dersine ait “Açıklamalar” kısmının 17. maddesinde; “Ses ve kulak eğitimine yer verilmekle beraber, öğretmen adayına, ilerde derslerinde yardımına ihtiyaç duyacağı bir müzik aleti (esas olarak ve mümkün olan sayıda keman ve imkân nispetinde piyano) öğretilmelidir. Bundan başka büyük miktarda “Blokflüt”lerin temin edilip öğretilmesi, “Guide-chant” adlı körüklü ve klavyeli sazın da kullanılması göz önünde tutulmalıdır. Keman çalmaya istidatsız görülen öğrencilerin okullarda bugün mevcut olan mandolinlerle çalışmalarına da müsaade olunur” şeklinde 1953 Öğretmen Okulları ve Köy Enstitüleri Programı'na yansıdığı (1953 Öğretmen Okulları ve Köy Enstitüleri Programı; 1953: 269) görülmektedir” (Gündoğdu, 2007: 56).

- 1953 yılında Türkiye Filarmoni Derneği kuruldu (Uçan, 2000: 86). Aynı yıl İstanbul Çapa Müzik Semineri açıldı (Şentürk, 2001: 139).
- 1960 yılında İstanbul Şehir Operası kuruldu (İlyasoğlu, 1999: 75).
- 1963 yılında Ankara Müzik Semineri açıldı (Şentürk, 2001: 139).
- 1968 yılında “İlköğretim müzik öğretim programı yeniden düzenlendi”
- 1969 yılında “Atatürk Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü (İstanbul) açıldı” (Kuloğlu, 2010, akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 44).
- 1970 yılında “Sekizinci Millî Eğitim Şûrası'nda alınan karar: “Orta Öğretim Sistemimizin Kuruluşu ile Yüksek Öğretime Geçisin Yeniden Düzenlenmesi”

konusunda Talim ve Terbiye Kurulunca hazırlanan ve Sekizinci Millî Eğitim Şûrası'nca incelenip kabul edilen “Orta Öğretim” ile ilgili esaslardan “Ortaokul” bölümünde, Ortaokulda derslerin a) Mecburi Dersler, b) Seçmeli Dersler olarak iki grupta toplandığı görülmektedir. Şura tarafından hazırlanan “Yeni Ortaokul Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesi Taslağı” üzerinde Ortaokulda alınması gereken “mecburi dersler” in içerisinde “Müzik” dersinin I., II. ve III. sınıflarda haftada 1 saat olarak yer aldığı görülmektedir” (Sekizinci Millî Eğitim Şûrası, 1971:141, akt: Gündoğdu, 2007: 70).

- 1970 yılında İstanbul Devlet Operası kuruldu (İlyasoğlu, 1999: 75).
- 1971 yılında TRT Çok Sesli Korosu kuruldu (Uçan, 2000: 86).
- 1972 yılında İstanbul Şehir Orkestrası İstanbul Devlet Senfoni Orkestrasına dönüştü (İlyasoğlu, 1999: 75).
- 1973 yılında İzmir Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü kuruldu (Şentürk, 2001: 140).
- 1974 yılında “Orta okullarda “Koro ve Çalgı Toplulukları” adı ile seçmeli derslere yer vermeye başlandı” ve aynı yıl “Ankara Çok Sesli Müzik Derneği kuruldu” (Uçan, 1996, akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 45).
- 1975 yılında “Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü kuruldu (Uçan, 1996, akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 46).
- 1975 yılında “İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı kuruldu (a.g.e.).
- 1977 yılında Nazilli Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü kuruldu, 1978 yılında kapatıldı (Şentürk, 2001: 140).
- 1978 yılında İzmir Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü açıldı, aynı yıl Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü açıldı (a.g.e.).
- 1980 yılında Yüksek Öğretmen Okulları Müzik Bölümleri açıldı (Şentürk, 2001: 140).
- 1981 yılında Bursa Yüksek Öğretmen Okulları Müzik Bölümleri açıldı (a.g.e.).
- 1981 yılında “Onuncu Milli Eğitim Şurası’nda Anasınıfı Programlarında müzik öğretimi belirginleştirildi (Uçan, 1996, akt: Sazak ve diğerleri, 2014: 46).
- 1982 yılında “Yüksek Öğretmen Okulları 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Eğitim Fakültelerine dönüşerek Üniversitelere bağlanmıştır” (Şentürk, 2001: 138).
- 1982 yılında İzmir Devlet Opera ve Balesi kuruldu (İlyasoğlu, 1999: 75).

- 1985 yılında Devlet Konservatuarlarına ve Müzik Bilimleri mezunlarına Öğretmenlik hakkı verildi (Şentürk, 2001: 138-139).
- 1986 yılında Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi kuruldu (İlyasoğlu, 1999: 74).
- 1988 yılında I. Müzik Kongresi yapıldı (Uçan, 2000: 86).
- 1989-1990 Öğretim yıllarında Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri açıldı (a.g.e.).
- 1990 yılında Mersin Devlet Opera ve Balesi açıldı (İlyasoğlu, 1999: 75).
- 1994 yılında “sekiz yıllık kesintisiz müzik eğitimini öngören yeni-çağdaş, İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programının Milli Eğitim Bakanlığınca kabul edilip yayınlanması” (Uçan, 2000: 87).
- 1997 yılında Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri, Müzik Eğitim Anabilim Dalı halini almıştır (Uçan, 2005: 173).
- 1999 yılında Antalya Devlet Opera ve Balesi kuruldu (İlyasoğlu, 1999: 74).
- 2005 yılında İlköğretim Müzik Öğretim Programı yapılandırmacı yaklaşım anlayışıyla yenilenmiştir.
- 2008 yılında Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri “Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi” adı altında aynı çatı altında birleştirilmiştir (Sazak ve diğerleri, 2014: 47).
- 2010 yılında “18. Milli Eğitim Şurası’nda Müzik Eğitimi adına şu önemli kararlar alındı “iki farklı disiplin anlayışı olan Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Liseleri ayrı okullar olarak faaliyet göstermeli ya da aynı isim altında farklı binalarda faaliyet gösterme zorunluluğu olan bir yapıya dönüştürülmelidir” (a.g.e.).

“İlköğretim düzeyinde görsel sanatlar ve müzik ders saatleri yeni öğretim yöntem ve teknikleri de dikkate alınarak arttırılmalı ve bu dersler ortaöğretimde zorunlu ders haline getirilmelidir” (Sazak ve diğerleri, 2014: 48).

“İlköğretimin bütün sınıflarında görsel sanatlar, beden eğitimi ve müzik dersleri, not yerine “yeterli, geliştirilebilir” gibi ifadelerle değerlendirilmelidir” (Meb, 2010).

- 2013 yılında 18. Milli Eğitim Şurasında alınan karar doğrultusunda, Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri birbirinden ayrılarak iki farklı lise türü olarak eğitim-öğretime devam etmeleri sağlanmıştır (Sazak ve diğerleri, 2014: 48).

“Tevhid-i Tedrisat Yasası sonrasında planlanan “yurtdışı eğitimi uygulaması”, 29 Ekim 1924’te, yani cumhuriyetin birinci kuruluş yıldönümünde açılan “Maarif Vekâleti

Avrupa Sınavyyla” hayata geçirilmiştir. Böylece yeni Türkiye Cumhuriyeti için ekonomistler, hukukçular, felsefeciler ve sanatçılar yetiştirilmesi hedeflenmiştir... Bu dönemde eğitim amaçlı yurtdışına öğrenci gönderilmesi, müzik eğitimi açısından da önemli bir noktadır. Yurtdışında müzik eğitimi almak, sanatçı ve müzik öğretmeni olarak yetiştirilmek üzere seçilen yetenekli öğrencilerden, 1924 yılının sonbaharında Ekrem Zeki Ün ve 1925 yılında Ulvi Cemal Erkin ve Cezmi Erinç Paris’e, 1926 yılında Necil Kâzım Akses ve 1927 yılında Hasan Ferit Alnar Viyana’ya, 1928 yılında Cevad Memduh Altar Leipzig’e, Ahmet Adnan Saygun Paris’e, Halil Bedii Yönetken Prag’a gönderilmiştir. Bu yıllarda Nurullah Şevket Taşkiran ve Bayan Afife de Avrupa’ya şan eğitimi için gönderilmiştir. Bu gençler 1930’lardan sonra yurda dönerek ülkenin müzik eğitim kurumlarında yer almış ve dönemin müzik eğitim anlayışında büyük bir öneme sahip olmuşlardır. Özellikle Musiki Muallim Mektebi’nde göreve başlayarak, genç Cumhuriyet’in yeni müzik yapısına katkıda bulunmuşlardır. O dönemde yurtdışına gönderilecek öğrencilere söylenen “*sizler birer kıvılcım olarak gönderiliyorsunuz, volkan olup dönmelisiniz...*” sözü onların ülkeleri adına taşıdıkları önem ve sorumluluğu göstermektedir” (Şahin ve Duman, 2008: 262).

2.10.4. Cumhuriyet Döneminde Müzik Eğitiminde Kurumlar

2.10.4.1. Darülelhan

1921 yılında kapanan Darülelhan, 1923 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti ile “doğu” ve “batı” müziği bölümleriyle İstanbul’da yeniden açılmıştır. 1926’da ise batı müziğini esas alan bir Konservatuara dönüştürülmüştür (Uçan, 2005: 46).

Darülelhan, Cumhuriyet dönemi süresince ve ilerleyen dönemlerde müzik eğitimi açısından önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Darülelhan’ın eğitime devam ettiği sürede, eğitim kadrosunda Ali Rıfat Çağatay, Tanburi Cemil Bey, Hüseyin Saadettin Arel, Suphi Ezgi gibi üstatlar bulunmuştur. Darülelhan ayrıca verdiği Musiki eğitiminin yanı sıra, müzik alanında yayın ve araştırma çalışmalarına da ağırlık vermiştir. Bu çalışmaların devamlılığı ile 1924’den itibaren başlayarak eski Musiki eserlerinin derlendiği Darülelhan Mecmuası adında bir de dergi yayına başlamıştır. Bunun yanında, Rauf Yekta, H. Saadettin Arel, Dr. Suphi Ezgi kişisel çabalarıyla Türk müzikolojisi üzerine araştırmalarını ve

çalışmalarını sürdürmüşlerdir. Batı Musikisi bölümü ise, eğitim-öğretimden daha çok konser çalışmalarına ağırlık vermiştir (Şahin ve Duman, 2008: 266).

“1923 yılında “Garp Musikisi Şubesi” açılmış ve 1927’de “Şark Musikisi Şubesi” kapatılmıştır. Öğretimde yeni düzenlemeler yapılarak kurumun adı İstanbul Belediye Konservatuarına çevrilmiştir. Bu şekilde Türk Musikisi bölümü kaldırılan Darülelhan, doğrudan doğruya Batı Musikisi konservatuarı haline getirilmiştir” (Şahin ve Duman, 2008: 267).

2.10.4.2. Musiki Muallim Mektebi

“Musiki Muallim Mektebi (MMM) Atatürk önderliğinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk temel kurumlarından ve köklü atılımlara yönelen Türk Müzik İnkılabı’nın ana kurumlarından biridir. Okulun kuruluş amacı 1925 Yönetmeliği’nde “ortaokul ve liseler ile [ilk]öğretmen okulları için”, 1931 Yönetmeliği’nde ise “ilk ve orta dereceli okullar için” müzik öğretmeni yetiştirmektir” (Uçan, 2005: 226).

Cumhuriyet döneminde, müzik öğretmeni yetiştirme amaçlı müzik eğitimi veren ilk kurum Musiki Muallim Mektebi olmuştur. Eğitimde, bilimsel yöntemlerle modern bir yapıda düzenleme ve uygulama söz konusu olunca, okullarda Batı müziği öğretiminin yer alması kaçınılmaz bir durum olmuştur. Bu mevzu, 16 Temmuz 1921 yılında Ankara’da toplanan Maarif Kongresi’nde tartışılmış ve Batı müziği tekniğini bilen çok sayıda öğretmenin yetiştirilmesi ihtiyaç olarak belirlenmiştir. Bu amaç dâhilinde ulusal müzik eğitimini, yurt genelinde uygulayabilecek öğretmen kadrosunu yetiştirmek için Musiki Muallim Mektebi kurulmuştur. Cumhuriyet’in kuruluşu ile birlikte müzik eğitimi anlamında köklü değişimler meydana gelmiş ve bu durum özellikle 1 Kasım 1924 yılında, Ankara’da müzik eğitimi açısından büyük bir öneme sahip olan Musiki Muallim Mektebi’nin açılmasıyla somutlaşmıştır (Mimaroglu, 1977, Akt: Şahin ve Duman, 2008: 264).

“Musiki Muallim Mektebi, *“millî Musikiyi işlemek, yükseltmek, yaymak, sahne sanatlarının her kolunda gerekli elemanları yetiştirmek, Musiki öğretmeni yetiştirmek”* yolunda çalışmalar yapmıştır. Musiki Muallim Mektebinde eğitim süresi dört yıldır ve son sınıf uygulamaya ayrılmıştır. Okula kabul edilmede, yaş sınırı 13-17’dir. Öğrenilebilecek

çalğılar; keman, piyano, flüt ve viyolonselidir. Ders programı ise oldukça ağırdır. 1931’de, öğrenim süresi altı yıla çıkarılmıştır” (Şahin ve Duman, 2008: 264).

“Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumların temel amaçlarına bakıldığında; Musiki Muallim Mektebi’nin 1925 yılında yayınlanan talimatnamesinin birinci maddesinde, “*Musiki Muallim Mektebi, lise ve orta mektepler ile muallim mektepleri için Musiki muallimi yetiştirmek maksadı ile tesis edilmiştir*” ifadesi yer almaktadır. 1931 yılında yayınlanan ikinci talimatnamede de “*Musiki Muallim Mektebi lise ve orta derecedeki mektepler için Musiki muallimi yetiştirmek maksadı ile açılmış bir müessesedir*” hükmünün yer aldığı görülür. 1934 yılında çıkarılan Milli Musiki ve Temsil Akademisi teşkilat kanunu ile “Millî Musiki ve Temsil Akademisi” kurulması ve Musiki Muallim Mektebinin, akademinin üç ana kuruluşundan biri olması düşünülmüştür. 1934 yılında çıkarılan bu yasa ile kurulan Temsil Akademisinin amaçları, “*memlekette ilmi esaslar dâhilinde milli Musikiyi işlemek, yükseltmek ve yaymak; sahne temsilinin her şubesinde ehliyetli unsurlar yetiştirmek, Musiki muallimi yetiştirmek*” olarak üç maddede toplanmıştır. Bununla birlikte, 1936’ya kadar temsil kolu kurulamamıştır. Musiki Muallim Mektebi öğretmen yetiştirmeye yönelik bir kurum olarak kurulmuş olmasına karşın orkestra üyeleri de yetiştirmiştir” (Şahin ve Duman, 2008: 264-265).

“Okul Ankara’nın Cebeci semtinde, kent merkezinden uzak olduğu için elektrik verilemeyen iki köşkte, 12 erkek öğrenci ile, müdürlüğüne getirilen Zeki Üngör’ün yönetiminde yatılı eğitime başladı. Musiki Muallim Mektebinin öğretim kadrosu genelde Bando ve Orkestra elemanlarından oluşuyordu. Zamanla kadro zenginleşti. İhsan Küncer, Necdet Remzi Atak, Ferhunde Erkin, Ekrem Zeki Üngör, Halil Onayman, Veli Kanık, Ahmet Muhtar Ataman, Mahmut Ragıp Gazmihal, Cevad Memduh Atar, Nurullah Şevket Taşkıran Atatürkçü yeni kuşakları yetiştiriyorlardı” (Selanik, 2010: 312).

“Musiki Muallim Mektebi 1924 yılında alınan kararda beş yıllık ilköğretim kurumu niteliğinde çalışması tasarlanmış ve ilköğretim okulu niteliğine kavuşturulmuştur. 1925 yılında tekrar bir düzenleme yapılarak ilk beş yılın üstüne birinci yılı hazırlık olmak üzere beş yıllık eğitim vermesi kararlaştırılmıştır ve düzenlemeyle ilköğretim konumundan alınarak ortaöğretim devresine bağlanmıştır. Eğitim süresi bir yıllık hazırlık üstüne dört yıllık eğitim süresi sabitlenerek ortaöğretime bağlanmıştır. Son sınıf sonunda başarılı olanlara lise ve ortaokullar ile öğretmen okulları için Müzik Öğretmenliği (“Şahadetnamesi”), son sınıf sonunda başarısız olanlar için İlkokul (İlk mektep) Müzik

Öğretmenliği Yeterlik Belgesi (“Ehliyetnamesi”) öngörülmüştür. Ayrıca, okulu seçkin bir yetenek ve başarıyla bitirenlerin iki yıl hizmet ettikten sonra daha ileri bir öğrenim için devletçe Batı ülkelerine gönderilmeleri öngörülmüştür” (Ceran, 2010: 92-93).

1925 yılından itibaren yurt dışına müzik eğitimi için sınavla Avrupa’ya öğrenci gönderilir. Ulvi Cemal Erkin, Cezmi ve Ekrem Zeki Beyler, ardından Nurullah Şevket Taşkıran ve Halil Bedai Yönetken Beyler, şan içinde Afife Hanım Avrupa’da eğitime başlamıştır. 1930 yılında Musiki Muallim Mektebinin eğitim yılı 6 yıla çıkarılmıştır ve okul, orkestraya eleman yetiştirme amacına yönelmiştir (Tarman, 2013: 84).

2.10.4.3. Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti

“Bando, Orkestra ve Fasil Heyetinden oluşan Muzıka-i Humayun, Cumhuriyetin ilanından sonra 1924’te Ankara’ya taşındı ve Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti adıyla Milli Savunma Bakanlığına (o zamanki adıyla Milli Müdafaa Vekaleti) bağlandı” (Selanik, 2010: 311).

Riyaset-i Cumhur Heyeti içinde yer alan Bando 1933 yılında Cumhurbaşkanlığı, 1963 yılından sonra da Kara Kuvvetleri Armoni Mızıkası adını almıştır. Bu kurumun ardından Hava, Deniz ve Jandarma Kuvvetleri Armoni Mızıkaları ve bu kuvvetlere bağlı başka bandoların kurulması izlemiştir (Uçan, 2010: 53).

2.10.4.4. İstanbul Belediye Konservatuarı

“Şehir orkestrası, şehir korusu, Türk sanat müziği ve folklor topluluğu da oluşturan bu kurum, çok sayıda sanatçı yetiştirmiştir. Zamanla kurum içine müzik çalışmalarının yanı sıra, tiyatro ve bale bölümleri de eklenmiştir. Belediye Konservatuvarının ismi daha sonra 1986 yılında “*İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı*”na dönüştürülmüş ve Yüksek Öğretim Kurumu’na bağlanarak varlığını sürdürmüştür. Konservatuvar, uygulamalı ve kuramsal eğitim yapan orta dereceli bir meslek okulu olarak yapılandırılmıştır. Öğretim kadrosunu, yerli ve yabancı müzik uzmanları ve kuramcılar oluşturmuştur. Konservatuvar da Batı müziğine yönelmesi; eğitim sisteminin bütünüyle modernleştirilmesi, alaturka

Musikinin hayat merkezleri olan tekkelerin kapatılması, her alandaki yenileşme hareketleriyle ve doğrudan doğruya ulusal kültür politikasıyla ilgilidir” (Şahin ve Duman, 2008: 267).

“1932 yılında İstanbul Belediye Konservatuvarında eğitimi iyileştirmek için Prof. Joseph Marx çağrılmış, ancak yabancı danışmanın hazırladığı rapor, hükümet politikalarıyla uyumlu olmadığı için uygulamaya konmamıştır. Görüşüne başvuru alan bir diğer uzman, Macar asıllı keman virtüözü Lico Amar’dır. Amar’ın 1934 tarihli raporunda, eğitim kurumları ve dinleyicisiyle yoğun bir müzik kültürü ortamı oluşturulması üzerinde durulmuştur. 1935 ve 1936 yıllarında bakanlık danışmanı olarak Türkiye’ye gelen Prof. Paul Hindemith’in hazırladığı rapora göre, asıl hazinemiz halk müziğidir. Halk müziği pek az ülkede görülebilecek ölçüde zengindir ve bestecilerin bu kaynaktan yararlanması gerekmektedir. Bu sebeple İstanbul Belediye Konservatuvarında Türk müziği çalışmaları folklor alanına kaydırılmış, Türkiye’de ilk kez müzik alanında folklor derlemeleri yapılmıştır” (a.g.m.)

Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasından sonra kabul edilen müzik politikası; Halk ezgilerini, oluşturulacak yeni Türk müziğinin temel kaynaklarından biri olarak kabul ediyor ve bunların notalarının belirlenip arşivlendikten sonra müzikologların, halk bilimcilerinin ve bestecilerin incelemesine ve sunulmasına öncelik tanıyordu. “Bu amaçla önce müzik öğretmenlerinden, buldukları yörenin melodilerini notaya alıp o dönemin tek konservatuvarı olan İstanbul Belediye Konservatuvarı’na (bugünkü İstanbul Ün., Dev. Kon.) göndermeleri istenmiştir” (Akgül Barış ve Ece, 2007).

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında, İstanbul Belediye Konservatuvarı’nda 1926’da “Tasnif ve Tesbit Heyeti”nin kurulmasıyla, müzik araştırmacılığının kurumsallaşması gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde başlayan arşiv çalışmaları Ankara Devlet Konservatuvarı’na bağlı olarak 1937 yılında kurulan “Türk Halk Müziği Arşivi” izlemiştir (Uçan, 2010: 47).

2.10.4.5. Ankara Devlet Konservatuvarı

“Türkiye’de sanatçı yetiştirmede önemli en güçlü kurumlardan biri de, Ankara Devlet Konservatuvarıdır. Ulusal müziği geliştirme, yayma ve sahne sanatlarının farklı

türlerine yönelik eleman yetiştirme amacıyla, 1936 yılında Musiki Muallim Mektebine bağlı olarak Ankara Devlet Konservatuvarı kurulmuştur. 1940 yılında çıkarılan Devlet Konservatuvarı yasasıyla, müzik ve temsil kolları ayrıştırılmıştır. Müzik kolu, kompozisyon ve orkestra yönetmenliği; piyano, org, arp; yaylı çalgılar; üflemeli ve vurma çalgılar; şan dallarından oluşmuştur. Böylece Ankara Devlet Konservatuvarı, çağdaş bir anlayışla müzik sanatçısı eğitiminin başlangıcını oluşturmuştur. Söz konusu dönem içinde Ankara Devlet Konservatuvarı'nda, orta ve yükseköğrenim verilmiştir. Her yıl, Devlet Operası ile Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının gereksinim duyduğu elemanların yetiştirilmesi için yeter sayıda parasız yatılı öğrenci alınması plânlanmıştır” (Şahin ve duman, 2008: 267-268).

1941 yılında oluşturulan yönetmeliğe göre okulun eğitim süresi, ilkokuldan sonra biri hazırlık olmak üzere üç yıl ortaöğretim ve altı yıl yükseköğretim dönemleri şeklinde düzenlenmiştir. Ankara Devlet Konservatuvarında asıl çalışmaların yanında, ilk günden itibaren “*Folklor Derleme Çalışmaları*” ve “*Folklor Arşivi*” düzenlenmiştir. Halk müziği derlemeleri 1937’de başlatılmış, 1952 yılında Anadolu’ya bir derleme grubu gönderilerek derleme çalışmalarına başlanılmış olsa da daha sonraki yıllarda arşivleme çalışmalarının ihmal edildiği belirtilir (a.g.m.).

2.10.4.6. Milli Musiki ve Temsil Akademisi

“1934 Yılında çıkarılan Milli Musiki ve Temsil Akademisinin teşkilat kanunu ile kurulan Temsil Akademisinin amaçları, “Memlekette ilmi esaslar dâhilinde milli musikiyi işlemek, yükseltmek ve yaymak, Sahne temsilinin her şubesinde ehliyetli unsurlar yetiştirmek, Musiki Muallimi yetiştirmek” olarak üç maddede toplanmıştır:

“Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Şubesi ismiyle eğitim öğretim hayatına başlayan kurum, enstitünün yönetmeliklerinde amaç ve kuruluş bölümünde birinci madde olarak yer alan “Gazi Eğitim Enstitüsü Ortaokullarla muadili öğretim kurumlarına ve ilk öğretmen okullarına öğretmen, ilköğretime müfettiş ve ilk öğretmen okullarına bağlı uygulama okullarına müdür yetiştiren; ilk ve ortaokullarla ve ilk öğretmen okullarıyla ilgili problemler üzerinde incelemeler yapan ve bu okullar öğretmenlerinin mesleki

gelişmelerine yardım eden bir yüksek öğretim kurumudur.” Bu maddesi ile amaçlarının düzenlendiği görülür (Yayla, 2006: 58).

2.10.4.7. Gazi Orta Muallim Mektebi

“1937 yılında Gazi Orta Muallim Mektebi Müzik Şubesi açılmış ve Musiki Muallim Mektebi'nin öğretmen olarak yetiştirilecek olan öğrencilerin bu kuruma aktarılmasıyla Musiki Muallim Mektebi, Gazi Orta Muallim Mektebi'nin bir şubesi durumuna gelmiştir ...”

Gazi Orta Muallim Mektebi Müzik Şubesi, yükseköğretim düzeyinde üç yıl eğitim veren bir kurumdu, daha sonra Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü adını alan okulda da öğrenciler, genel kültür, sanat dersleri ve eğitim derslerini kapsayan bir programla yetiştirilmiştir. Müzik bölümü mezunları, ortaokul, lise ve dengi okullarda müzik öğretmeni olarak göreve başlamışlardır (Şahin ve Duman, 2008: 265).

2.10.4.8. Askeri Müzik Okulu

“Cumhuriyet döneminde özellikle bandoculuk eğitimi çerçevesinde önemli gelişmeler göstermiştir. Bandolara çalıcı astsubay yetiştirmek amacıyla 1939 yılında Askeri Müzik Okulu, bando yöneticisi yetiştirmek amacıyla da 1949 yılında Askeri Müzik Meslek Okulu kurulmuştur” (Uçan, 2010: 47).

2.10.4.9. Halk Evleri

“Müzik modernleşmesi adı altında yürütülen çalışmalara C.H.P. de parti programlarında yer vermiştir ve özellikle müzikle ilgili maddeler dikkat çekmektedir. 1935 yılında C.H.P. Genel İdare Kolu tarafından hazırlanan, Genel Başkanlık Divanınca onaylanan parti programında sadece iki madde müzik için ayrılmıştır. Bu programın 43. maddesinde “Güzel sanatlara, bilhassa musikiye inkılabımızın yüksek tecellisi ile mütenasip bir suretle ehemmiyet vereceğiz”, sözü geçmekte, 51. maddesinde ise “milli

opera ve tiyatro mühim işlerimiz arasındadır” denilmektedir. C.H.P. bu işleri yürütmek için genellikle 1932 yılında kurulan Halkevleri’ni kullanmış ve bu tarz çalışmaları Halkevleri vasıtasıyla halka açmıştır” (Ceran, 2010: 73).

“Atatürk, Musiki İnkılabı’nı özellikle takip etmiş, direktif vererek Musiki Komisyonu’nun oluşturulmasını istemiş ve 26 Kasım 1934 yılında Kültür Bakanı Abidin Bey’in başkanlığında Musiki Komisyonu toplanmıştır. Bu komisyonda Ulvi Cemal (1906-1972), Ahmed Adnan (1907-1991), Cemal Reşit (1904-1985), Necil Kazım (1908-1999), Hasan Ferit (1906-1978), Mahmut Ragıp (1900-1961), Ferhunde Ulvi (1909-2007), Halil Bedi (1899-1968), Nurullah Şevket (1901-1952), Cevap Memduh (1902-1995), Vedat Nedim (1897-1985) gibi isimler bulunmaktadır. Komisyon yürütülecek müzik politikalarını değerlendirmiş ve “terbiye bakımından” başlığı altında şu konuları tartışmışlardır;

- Radyolardan sonra plak vasıtasıyla yahut umumi mahallelerde çalınan alaturka musikinın men’i çareleri
- Aile ocağında musiki terbiyesi ve bu arada aile muhiti için şarkılar
- İlk ve ortaöğrenim kurumlarında müzik eğitimi ve bu kurumları denetleyecek bir musiki müfettişliğinin kurulması
- Halkın Müzik zevkini geliştirme yolları
- Radyo yayımlarının musiki terbiyesi bakımından da kontrol ve organizasyonu
- Operetlerin musiki ahlak ve tiyatro bakımından da kontrolü
- Halk müziği dersanelerinin organizasyonu

İkinci tartışma da ise şu konular konuşulmuştur;

- Müziğin ihtisas ihtiyaçları
- Eserde musiki inkılabı
- Türk bestekârlarının eserlerinin yalnız temsile ait olanlarında değil, konser ve radyolardaki çalınmalarında da telif hakkı tanınması

“Bu komisyonun toplantısının sonunda ise “Devlet Musiki ve Tiyatro Akademisi Komisyonu” kurulmuş, bu komisyon Ahmed Adnan, Cemal Reşit, Halil Bedi, Hasan Ferit, Mahmut Ragıp, Nurullah Şevket ve Necil Kazım’dan oluşmuştur. Komisyon üç gün içerisinde bir rapor hazırlayıp Milli Eğitim Bakanlığı’na sunmuştur. “Türkiye Devlet Musiki ve Tiyatro Akademisi’nin Ana Çizgileri” başlıklı raporda, Musiki Muallim

Mektebi'nin yalnızca musiki öğreticileri yetiştirdiği, buna karşılık bestekâr, çalıcı, okuyucu, oynayıcı ihtiyacını karşılamadığı belirtilerek şöyle denilmektedir;

“Bu düşünceye göre Akademi denen okullarda yetişenler iki yıl Musiki Muallim Mektebi'nde pedagojik eğitim aldıktan sonra ülkenin dört bir yanına dağılıp orta öğretimde müzik eğitimi vereceklerdir. Bunun yanında orta öğretimde müzik eğitimi alan müzik öğrencilerine cüzi bir miktar para yardımının yapılması da çıkan kararlar arasındadır” (Ceran, 2010: 73-74).

“Halkevleri, Atatürk reformlarının, laiklik ve cumhuriyetçilik fikirlerinin ülke geneline yayılmasında kurulan zincirin en önemli halkası durumundadır. Türkiye'nin büyük şehirlerinde halkevi, köylerinde ise “halk odası” adı altında faaliyet gösteren bu merkezlerde, güzel sanatlar, spor, müzik, edebiyat, tarih, köycülük ve folklor alanlarını da içine alan geniş kapsamlı halk eğitici çalışmalar yapılmıştır. Halkevlerinin dikkati çeken en önemli özelliği, oluşturulmaya çalışılan çağdaş müzik ekolünün Türkiye çapında yaygınlaştırılmasında etken durumda olmalarıdır” (Şahin ve Duman, 2008: 269).

“1932 talimatnamesi ve 1940 talimatnameleri birbirini tamamlar niteliktedir. 1940 talimatnamesine göre 1932 talimatnamesinde müziğe dair çalışma öneriler daha dar bir kapsamda ifade edilmiştir. İki talimatnamede aynı temel üzerine yerleşmektedir. Bu talimatnamelerin öncelikli konusu Batı müziğinin halka sevdirmesi ve bir beğeni düzeyinin oluşturulmasıdır. Bu nedenle verilmesi tasarlanan kurslar, konserler, paneller çoğunlukla bu alana hitap etmektedir” (Ceran, 2010: 100).

“Halkevleri'nin ulusal kültürün yaratılması ve toplumda yüksek bir kültürel-sanatsal algılamının oluşturulabilmesi için yoğun bir program ortaya çıkarılmıştır. Halkevleri'nin sayıları giderek arttırılmış ve daha küçük bölgelere de halkodaları açılmıştır. Türkiye çapında bütün halkevleri ve halkodalarında yapılan çalışmalar genel merkez tarafından yıllık olarak rapor edilmiş ve böylece yapılan çalışmalar gözler önüne serilmeye çalışılmıştır. Genel merkezin sunduğu raporların dışında bağımsız olarak halkevlerinin şubelerinde kendi bölgesindeki çalışmaları raporla halinde yansıtmaya çalışmıştır. Halkevleri'nin savunduğu kültür politikaları ve ideolojik bakış açısı süreli yayınlarla da desteklenmeye çalışılmıştır. Bu yayınların en başında Ülkü Dergisi ve Halkevleri Dergisi gelmektedir. Dönemin önde gelen isimleri Ülkü Dergisi'nde yazma

imkanı bulmuş, bu düşüncenin halka iletilmesinde bir araç olmuştur. Ahmed Adnan Saygun, Halil Bedi Yönetken, Mahmud Ragıp Gazimihal, Cevat Memduh Altar gibi isimler bu dergide yazan kadrolar arasındadır. Cumhuriyet döneminin müzikte modernleşme ve ulusal müzik alanındaki tartışmaları bu dergiye de taşınmış, çokça makale yayınlanmıştır. Türk müziğinin kökenine dair yapılan tartışmalar, halk türkülerinin derlenmesi ve Türk müziğinde Pentatonizm konuları en fazla bu dergide gündeme gelmiştir. Bu bakımdan bu dergi Cumhuriyet dönemi müzik çalışmalarında önemli bir konumda durmaktadır. Halkevleri Dergisi ise şubelerin çıkardıkları ve farklı isimlerle de yayınlanan dergilerdir” (a.g.e. : 100- 101).

“Halkevleri'nin başka önemli bir çalışması da derleme çalışmalarıdır. Ulusal kültürün kaynaklarının çağdaş yöntemlerle ortaya çıkarılması, arşivlenmesi ve halka iletilmesi konusunda da yoğun çalışmalar yapılmıştır. Bu noktada halk türkülerinin derlenme işine büyük önem verilmiştir. Derleme çalışmalarında öne çıkan isimlerden birisi Ahmed Adnan Saygun'dur. Saygun çeşitli bölgelerde türkü derlemeleri yapmış ve Halkevleriyle yakın ilişki içerisinde olmuştur. Halkevleri'nin müfettişliğine getirilen Saygun, en fazla anılan isimeler arasındadır. Saygun'un Halkevleri'ndeki müzik çalışmalarını aktardığı “Halkevleri'nde Musiki” adlı kitabı Saygun Halkevleri'nde müfettişlik yaptığı dönemlerde yazılmıştır. Halk müziğinin derlenmesi ile ilgili uluslararası çalışmalar takip edilmeye çalışılmıştır ve bu yönde atılan en büyük adım A. Adnan Saygun'un girişimiyle Halkevleri'nin Macar besteci ve etnomüzikolog olan Bela Bartok'u Türkiye'ye davet etmesidir. 1936 yılında Türkiye'ye gelen Bartok, Adana'nın Osmaniye bölgesinde derlemele çalışmaları yapmış ve yaptığı çalışmaları rapor halinde sunmuştur” (Ceran, 2010: 101).

2.10.4.10. Köy Enstitüleri

“Köy Enstitüleri'nde müzik eğitimi ulusal kültür politikalarının bir yansıması olarak hayat bulmuştur. Burada eğitim gören öğretmen adaylarının köyde öğretmenlik yapacağı düşünüldüğünde bu kurumdaki müzik eğitimi programı daha da iyi anlaşılmaktadır. Ulusal müziğe dair tartışmaların halen de devam ettiği 1940'lı yıllarda Köy Enstitüleri, kendi müzik programını oluştururken o güne kadar müzik eğitimi alanlarında yapılmış olanın yanında köylerde etkin olan halk müziğinden yola çıkarak bir müzik eğitim programı oluşturmuştur. Köylü kesimi kültürel alanda da kalkındırmak

isteyen enstitünün seçtiği yöntem öncelikli olarak onları anlayıp daha sonra onların anladığı dilden yola çıkarak başka değerleri tanıtmaya ve bu yolla da sahiplenilmesini sağlamak olarak gelişmiştir” (Ceran, 2010: 106).

“Türkiye’de halk müziğinin sağlam öğelerinin eğitimde Batı müziğiyle birlikte kullanılmasına, ulusal müziğimizin yeni tekniklerle geliştirilip güzelleşmesine, çağcılılaşmasına, enstitülerdeki etkin müzik çalışmalarının büyük katkısı olmuştur” (Ersil, 2007).

“Enstitülerde müzik dersleri ve çalışmaları kendi is ortamında yapılmıştır. Karatahta basında nota ve müzik terimleri ezberletmek yerine, şarkının türkünün doğrudan söylenmesine geçilip, öğrenciyi etkinleştirerek teknik terimlerin bu yöntemle öğrenilmesi sağlanmıştır. Başka bir deyişle, ezgiler, nota öğrenmek için bir araç olarak değil, doğrudan eğitim için, günlük yaşamda kullanılması için öğretilmiştir. Her öğrenci çalgı kullandığından müzik terimlerinin, notaların öğretilmesi sorun olmamıştır. Ayrıca şarkı, türkü öğrenmek yalnızca dersle sınırlı kalmamış, günlük yaşamda da kullanılmıştır” (Ersil, 2007:) .

“Enstitülerde halk ezgilerinin enstitüye taşınarak, burada evrensel ritim ve tekniklerle buluşturulup geliştirilmesi, değişmiş, güzelleşmiş olarak öğretmenler aracılığıyla tekrar köylere gitmesi köy enstitülerinin öncelikli hedeflerinden olmuştur. Köy enstitülerinde bu amaca en güzel şekilde ulaşılmıştır. Müzik yeteneği olan öğrencilerin, seçkin müzik öğretmenlerinin ve sanatçıların Yüksek Köy Enstitüsü’nün güzel sanatlar bölümünde toplanması ile bu alandaki çalışmaların akademik ortamı da oluşturulmuştur” (a.g.e.).

Dönemin müzik etkinlikleri arasında önemli bir yere sahip olan Devlet Konservatuarı ve Musiki Muallim Mektebi’nde üretilen halk müziğini armonize ederek üretilen yeni müzikler en çok Köy Enstitülerinde beğeni toplamıştır. Köy Enstitüsünde müzik ders programında hem Batı müziği hem de halk müziği eğitimi verilmiştir. Tonguç’un enstitülerdeki sanat eğitimi anlayışını Yıldız Kurtuluş şöyle aktarmaktadır;

“Tonguç, oluşturulacak çevrede sanatsal güzelliklere yer verilmesini, sanat eğitimi dallarından biri olan müzik eğitimi ile de öğrencilerinin sanat duygularının müzik dersinde ya da dışında geliştirilmesi, öğrencilerin tek ya da grup halinde müziksel etkinliklere katılması, okulda sürekli olarak müzikle beslenen bir hava yaratmak için radyo yararlanılmasını istiyordu” (Ceran, 2010: 109-110).

Tonguç'un müzik eğitimine dair görüşlerini ise Kurtuluş şöyle açıklamaktadır; "İlk ve orta dereceli okullarda ve öğretmen yetiştiren kurumların programlarında yer alan müzik dersinin amacı, çocuğu kendiliğinden etkin kılarak müzikle ilgili yetilerini geliştirmektir. Öğrenciler; şarkı söylemeye, nota yazı okumaya, basit müzik aletlerinden birini çalmaya, müzik dinlemeye, izlenimlerini ifade etmeye ve kendi buluşlarını açıklamaya alıştırmalıdır. Çocukların çevrelerinde duydukları sesleri, taklit etmelerinden başlanarak, o seslerle şarkılardaki seslerin benzerlik ve farklılıklarına dikkatleri çekilmelidir. Müzik dersleri sıkıcı olmaktan çıkarılmalı ders dışı zamanlara taşınmalıdır. Çocuk koroları kurulmalı, konserler verilmeli, gramofon ve radyodan yararlanılmalı, çok sesli parçalara geçilmeli, marşlar söylenerek yürünmeli ve çalışılmalı, ritmik danslar ve ulusal oyunlar oynanmalıdır. Çocukta müzik gereksinimi yerleşmelidir" (Ceran, 2010: 110).

"Bu görüşler çerçevesinde enstitüde müzik eğitimi uygulama esasına dayandırılmıştır ve eğitimin öğrencilerin kendi iş ortamına öğretilmesi planlanmıştır. Yöntem olarak öğretilmeyen çalışılan bir şarkıyı direk notaları üzerinden göstermek yerine ilk başta ezberletilip, arkasından bu ezberletilen şarkı üzerinde nüanslar ve teknik terimler öğretilmektedir. Ezgiler nota öğrenmek için bir araç olarak değil, doğrudan eğitim için, günlük yaşamda kullanılması için öğretilmiştir."

Köy Enstitüsündeki müzik çalışmalarının amaçlarından birisi de toplanan halk ezgilerinin bu kurumda evrensel yöntemlerle tekrar gözden geçirilerek düzenlenmesi ve geliştirilmesi, bu kurumdan mezun olan öğretmenler tarafından düzenlenen müziklerin tekrar köyde uygulanmaya başlanmasıydı. Bunun yanında ulusal çoksesli müziğin oluşturulması ve geliştirilmesinde aktif bir rol üstlenen kurum, dönemin önde gelen sanatçıları ve öğretmenlerince de yakından takip edilmiş, çalışmaları da bu işte uzman kişilerce denetlenmiştir (a.g.e. : 111).

"...İlk olarak 1946 yılında Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in istifa etmesi ardından İsmail Hakkı Tonguç'un görevden alınmasıyla enstitünün çöküşü başlamış, ülkenin gerici ve sağ kanadının Demokrat Parti'de toplanmasıyla birlikte enstitü iktidar için seçimlerde tehlike yaratacağı gerekçesiyle yok edilmesi gereken bir kurum olarak görülmüştür. Bu gelişmeler ışığında Halkevleri'nin kaderini paylaşan Köy Enstitüleri 1954 yılında tamamen kapatılmıştır" (Ceran, 2010: 113).

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın konusuyla ilgili genel öğretim yöntemleri ve özel öğretim yöntemleri ile yapılmış olan araştırmalara kısa özetler halinde yer verilmektedir.

Özel Öğretim Yöntemleri

Yağcı (1995), “Müzik Eğitimi ve Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Drama İlişkisi” başlıklı araştırmasında M. E. B. Bağlı Ankara Büyükşehir’e bağlı gündüz bakımevi üç yaş çocuklarından 10 kişiden oluşmuş bir grup seçilmiştir. Gözlem tekniği uygulanmıştır. Sonuç olarak elde edilen kuramsal bilgilere göre müzik eğitiminde yaratıcı dramının bir yöntem olarak uygulanabileceği gözlenmiştir. Çocuğun yaşamında oyun ve müzik iç içedir. Taklit, dans, ritim öğeleri oyunsu nitelikleriyle çocuğun yaşamında bir bütün içerisinde var oldukları gözlenmiştir (Özcan, 2007: 89).

Bilen, Özevin ve Uçal tarafından (2003) “Orff Öğretisi”nin “interaktif öğrenme yöntemleri ”ne göre, müzik derslerine ilişkin olumlu tutumlarının gelişmesi üzerindeki etkilerinin önemli fark oluşturup oluşturmadığının ortaya konması amacı ile bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırma için Dokuz Eylül Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı’nın 93 öğrencisi ile Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı’nın 93 öğrencisine, 112 saatlik müzik öğretimi dersi verilmiştir. Her iki gruba da verilen müzik ve müzik öğretimi derslerinin sonunda, oluşturulan gruplara 32 maddeden oluşan müzik dersine ilişkin tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonuçları Orff Öğretisinin uygulandığı okul öncesi anabilim dalı öğrencilerinin tutumlarının, interaktif öğrenme yöntemlerinin kullanıldığı sınıf öğretmenliği anabilim dalı öğrencilerine göre anlamlı farklılıklar oluşturduğunu ortaya koymuştur.

Özen (2004), Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri konulu araştırma da sözü edilen tüm yöntemlerde ortak amaç, öğrencilere çalgı eğitimi öncesinde ve çalgı eğitimi sırasında müziksel bilgi ve beceri kazandırmanın hedeflenmesidir. Bir diğer ortak nokta ise, erken yaşta müzik eğitimine başlayan çocuklara yönelik olmasıdır. Müziğe yetenekli ve istekli bireylere bu yöntemlerle gelecekte yapacakları çalışmalarını için sağlam bir birikim kazandırılmaktadır.

Gürgen (2006), Müzik eğitimi, yaratıcı bireylerin yetiştirilmesinde sanat eğitiminin en uygun alanlarından birini oluşturmaktadır. Ancak, öğretmen merkezli, blokfült ve şarkı öğretimiyle sınırlı müzik dersleri yaratıcı potansiyeli ortaya çıkaramamakta, nitelikli bireyler yetiştirme konusunda istenilen sonuca götürmemektedir. Yaratıcı bireylerin yetiştirilmesinde önemli yer tutan müzik derslerinin, günümüzde etkililiği deneylerle kanıtlanmış çağdaş müzik eğitimi yaklaşımları ile sunulması gerekmektedir.

Yaşam boyu öğrenen, çağdaş ve yaratıcı bireylerin yetiştirilememesinin bir nedeni de öğretim yöntemleridir. Çağın gerektirdiği hedefler belirlense bile bu hedefleri geleneksel yöntemlerle gerçekleştirmek olanaksızdır. Geleneksel yöntemler öğrenciye “kendi öğrenme sürecinin sorumluluğunu taşıyamayacağı” mesajını vermektedir. Bu durum öğrencinin özgüvenini, güdüsünü ve yaratıcılığını yok etmektedir.

Aral ve diğerleri (2006), Müzik eğitiminde kullanılan tekniklerden biri olan ve Carl Orff tarafından geliştirilen Orff öğretisi, çocukların zevk alarak yaptıkları şarkı söyleme, şiir, tekerleme, el çırpma, doğaçlama, dans gibi çalışmalarını temel almakta ve bunları müzik unsurları ile birleştirerek çocuklara sunmaktadır. Orff öğretisi çocukların genel gereksinimlerine karşılık veren, çocukların oyun oynamaktan aldıkları zevki yaşamalarına, ilgi duydukları konulara yönelmelerine fırsat sunan bir yaklaşımdır. Çocukların doğal oyunlarında şarkı önemli bir yer tutmaktadır. Oyunların ritmik el çırpma, şarkı söyleme ile renklendirilmesi ilgiyi artırmakta, tekerleme ve şiirler kendiliğinden ortaya çıkan ritm ve hareketlerle anlam kazanmaktadır. Orff öğretisinde, çocukların doğasında var olan oyun doğal bir şekilde müzik ile birleştirilmektedir. Çocukların çok yönlü gelişimlerini destekleyen Orff öğretisinin hedefleri arasında bireysel yaratıcılığı desteklemek de bulunmaktadır.

Çevik (2007), Müzik öğretiminde, Orff yöntemi kadar mevcut olan diğer öğretim yöntemleri de önemli bir yere sahiptir. Bu yöntemler bireyin bilgiyi kendisinin keşfetmesine, değişik çalgılarla birlikte vücut dilinin kullanılmasına olanak vererek öğrenilenleri kalıcı hale getirmeye, daha zevkli ve eğlenceli ders ortamları oluşturmaya yardımcı olmaktadır. Müzik Eğitimcileri bu yöntemleri iyi bilmeleri ve kullanmaları durumunda hem bireyin daha kalıcı öğrenmesini sağlayabilirler hem de müzik derslerini zevkli hale getirebilirler.

Özcan (2007), Orff öğretisinin ve yaratıcı dramının uygulandığı ve uygulanmadığı okullarda öğrencilerin müzik dersine olan tutumlarının karşılaştırılması konulu araştırmasında; müzikteki özel öğretim yöntemleri öğrencilerin fiziksel gelişimleri ile birlikte bilişsel, sosyal, duygusal gelişimlerini destekleyen yöntemler olduğunu, buna karşın sınıf ve müzik öğretmenlerinin yöntemlerin uygulanması konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadığı; yöntemin gerektirdiği materyalleri, araç ve gereçleri, çalgıları kullanmadıkları yapılan araştırma sonucunda belirtilmiştir.

Özeke (2007), Kodály geliştirdiği yöntem ile, çocuğun doğal gelişimine odaklanan bir yaklaşım sergilemiş ve öğretimin çocuğun yaşantısında varolan ve bilinen olgulardan yola çıkılarak gerçekleştirilmesi gerektiğini savunmuştur. Kodály felsefesi, müzikaliteyi geliştirme adına ve çocukların nasıl daha iyi öğrenebileceğine açıklık getirmek adına düşünülmüş bir sistemdir. Kodály ve benzeri uygulamaların geçerliliği dünyanın birçok ülkesindeki müzik eğitimcileri tarafından kabul edilmiş olmasına rağmen, çağın istek ve gereksinimleri ölçüsünde yeni uygulama yöntemleri de geliştirilmiştir ve geliştirilmeye devam etmektedir. Dolayısıyla, her bir öğretmenin ideal bir eğitim-öğretim ortamı yakalayabilmesi için bütün bu yaklaşımları ve süreçleri iyi takip edip uygulayabilmesi ve bunun sonucunda da her bir yaklaşımın kendisine uyan taraflarını kendi özgün yöntemleriyle yaratıcı bir şekilde birleştirerek kullanması beklenir. Bu nedenle, varolan uygulamaları bilmek ve bu uygulamaları kendi ortam ve şartlarımıza uyarlamak yapılacak en önemli işlerden biridir.

Göğüş (2008), Yüzyılımızın önemli müzik eğitimcisi Carl Orff'un müzik öğretimiyle ilgili yaklaşımının temelini yaratıcılık oluşturmakta, çocuklara küçük yaşlarda doğaçlama denemeleri yaptırılması önerilmektedir. Bir diğer müzik eğitimcisi Zoltan Kodaly ise müzik okur-yazarlığının önemi üzerinde durarak; herkesin müziği bilmesi, günlük yaşantısına katması gerektiğini, ancak bunun küçük yaşlardan başladığını belirtmiştir. O'Brien'a göre; bir resim öğretmeni nasıl çocuklara resim yaptırarak dersini yürütüyorsa, müzik öğretmeni de çocuklara müzik yaptırarak (yani sesini kullanma, çalgı eğitimi ve müzik yaratma etkinlikleriyle) dersini yürütmelidir.

Kılıç (2008), "Nitelikli müzik öğretmenlerinin yetiştirilmesinde, müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretim yöntemleri konusunda bilgi sahibi olmaları ve bu bilgilerinin davranışa dönüşmesi çok büyük önem taşımaktadır. Müzik öğretim yöntemleri üzerinde daha fazla durulmalıdır ve her bir müzik öğretim yöntemi müzik öğretmeni adaylarıncaya kavranıp uygulanabilecek duruma getirilmelidir. Nitekim yöntem zenginliği, öğretmen adaylarının mesleki yaşamlarında karşı karşıya kalacakları öğrencilerinin derse ilgi göstermelerini sağlayacaktır."

Gürgen (2009), Orff Schulwerk ile işlenen derslerin müziksel işitme becerisini geliştirmede diğerlerine göre daha etkili olmasının nedeni olarak Orff Schulwerk ile işlenen derslerin, hareket, dans ve oyun çerçevesinde organize edilmesi, öğrenilen konuların kavramsal olarak değil çocukların hareket ederek, dans ederek, şarkı ve tekerleme söyleyerek, çalgı çalarak hissetmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Özmenteş (2005)'in araştırmasında da bedensel hareket içerikli müzik müziksel işitme becerisini geliştirmede geleneksel müzik öğretimine göre daha etkili olduğu ortaya konmuştur. Bu konu ile ilgili olarak Fleming (1976), yaratıcı ritmik dansın çocukların zaman, mekân, büyüklük, küçüklük gibi kavramları öğrenmelerinde en temel araç olduğunu, ayrıca bedensel hareket yolu ile çocukların genel olarak gördükleri, duydukları ve hissettikleri şeyler de daha duyarlı oldukları söylemiştir (Kim, 1998: 25).

Gürgen (2009), Araştırmada Kodály Yönteminin müziksel işitme becerisi gelişiminde geleneksel müzik öğretimine göre daha etkili olduğu bulgusunu destekleyen Beatty (1989)'nin araştırmasında da Kodály Yönteminin anaokulu öğrencilerinin sesleri ayırt etmede geleneksel müzik öğretimine göre daha etkili olduğu saptanmıştır (Cousin & Persellin, 1998).

Gürgrn (2009), Farklı müzik eğitimi yöntemlerinin öğrencilerin müziksel becerileri üzerindeki etkileri konulu araştırmasında müzik derslerinin bu yöntem ve yaklaşımları içermesine özen gösterilmelidir. Eğitim Fakültelerinin okul öncesi, müzik ve sınıf öğretmenliği bölümlerinde çalışan öğretim elemanlarından bir kısmının yurt dışında bulunan Orff Enstitüsü ve Kodály Enstitülerinde eğitim görmeleri, eğitim gören bu kişilerün müzik öğretmenlerine seminer vermeleri sağlanmalıdır. Bu bölümlerde ders programlarına bu yöntem ve yaklaşımları içeren dersler konulması ve bu derslerin uygulama ağırlıklı olmasına özen gösterilmelidir.

Yıldırım (2010), Kodaly yönteminin en önemli özelliği, kendisinden önce ortaya çıkmış olan farklı yöntemleri tutarlı bir bütün olarak kendi bünyesinde toplamış olmasıdır (Chosky, 1986). İlköğretim öncesi ve ilköğretim çocuklarının doğasına uygun düşen Kodaly yöntemi hareket, dans ve dil ile bağlantılı bir aktif öğrenme yaklaşımı olarak kabul edilebilir. İçerik ve uygulamaları müzik öğretimindeki tüm unsurları kapsar. Çocuk gelişimine göre oluşturulmuş tutarlı ve dengeli programıyla, başlangıçtan çok üst seviyelere dek kullanım alanı bulabilen, en gelişmiş genel müzik eğitimi olarak düşünülmektedir. Kodaly yönteminin amaçları şöyle sıralanabilir:

- Her çocukta var olan müzik kapasitesini en yüksek düzeye çıkarmak, müziğin dilini çocuklara öğretmek ve onları bu dille okuyup, yazıp üretecek hale getirmek.
- Çocukları kendi dil ve kültürlerinin ürünleri ile tanıştırmak (halk türküleri, halk dansları vb.)
- Çocukları dünyanın en büyük sanat eserleri ile tanıştırmak ve bu müzikleri dinlerken, çalışırken ve çözümlerken, müzik üzerine dayana bir bilgidan kaynaklanan güvenle müziği ve yaşamı sevmelerini sağlamaktır.

Erdal (2012), Okul öncesi dönem, müzikli oyunlara katılma, şarkılarda sözlere uygun taklitler yapma, oynadığı oyunlara uygun ezgiler üretme gibi müziksel etkinliklerin eğitim programında önemli yer tuttuğu bir dönemdir. Müziğin okul öncesi dönemde multidisipliner yapısı ile işbirlikli öğrenmeye uygunluğu ve çocuğun gelişimini pek çok yönden desteklemesi nedeniyle okul öncesi dönemde müzikal gelişimi genel gelişim evreleriyle paralellik taşır.

Buradan hareketle eğitim bilimcilerin bakış açısından yola çıkarak gelişim ve öğrenme kuramcılarının yaklaşımlarına göre müzik öğretim yöntemlerinin eğitimdeki yeri şöyle sıralanabilir:

- 1.Çocuğun müziksel gelişimi kalıtım-çevre etkileşimi sonucunda ortaya çıkar.
- 2.Çocukta müziksel gelişim farklı aşamalarda ve farklı şekillerde tümevarım ilkesiyle süreklilik gösterir.
- 3.Müziksel gelişim farklı dönemlere göre farklılıklar gösterir.
- 4.Müziksel gelişim içten dışa, genelden özele, somuttan soyuta, basitten karmaşığa doğru gelişim gösterir.
- 5.Çocuğun müziksel gelişimi genel gelişimiyle bütündür.
- 6.Müziksel gelişim çocuklara göre bireysel farklılıklar gösterir.
- 7.Bazı gelişim dönemlerinde ve yaşlarda çocuklar müziksel öğrenmelere daha eğilimli davranış sergilerler.

Genel Öğretim Yöntemleri

Küçükoğlu ve diğerleri (2012), Mikro öğretim uygulamalarının öğretim becerilerine etkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini incelemek üzere yapılan bu çalışma sonucunda, öğretmen adaylarının mikro öğretim uygulamaları ile öğretim becerilerini sergilerken daha az güçlükle karşılaştıkları tespit edilmiştir. Mikro öğretim uygulamalarının öğretmen adaylarının öğretim becerilerine etkisine ilişkin görüşlerini incelemek üzere yapılan bu çalışmada deney grubunun kontrol grubundan daha az güçlükle karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak, mikro öğretim uygulamalarına katılan öğretmen adaylarının öğretim becerilerini sergilerken diğerlerine göre daha az güçlükle karşılaştıkları tespit edilmiştir. Dolayısıyla mikro öğretim uygulamalarının öğretmen adaylarının öğretim becerilerini geliştirmelerine olumlu katkı sağladığı ifade edilebilir.

Bu sonuçtan hareketle; öğretmen eğitimi programlarında ve ders uygulamalarında mikro öğretime dayalı öğretim etkinliklerine daha fazla yer verilebilmesinin ve etkili mikro uygulamaların yapılabileceği uygun öğretim ortamlarının düzenlenmesinin öğretmen adaylarının hizmet öncesi süreçte öğretim becerilerini test etmelerine ve de geliştirmelerine katkı sağlayacağı söylenebilir.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada izlenen yöntem, yöntemin genel niteliği, evren ve örneklem ile verilerin toplanmasına ilişkin bilgiler, toplanan verilerin işlenip çözümlenmesinde kullanılan teknikler yer almaktadır.

Bu araştırmada, mevcut durumun belirlenmesi ve analiz edilmesine yönelik nitel araştırma türünde betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. “Nitel araştırma gözlem, görüşme, doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algılanan ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği aşamadır” (Yıldırım ve şimşek, 2013: 45).

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma da, öğretim ilke ve yöntemleri kapsamında, genel öğretim yöntemleri ile müzik öğretim yöntem ve tekniklerinin ilişkilendirilmesi, ayrıca öğretimde nasıl bir sıralama ya sahip olduğunun saptanması amaçlanmıştır.

Bu amaca uygun olarak tüm alt problemlerinin çözümlenmesine yönelik “durum çalışması” modeli kullanılmıştır. Durum çalışması; (1) güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi (içeriği) içinde çalışan, (2) olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve (3) birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir” (Yıldırım ve şimşek, 2013: 313).

4.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, genel öğretim ilke ve yöntemleri isimli tüm kaynaklardan oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise, Müzik Öğretim Yöntemleri İlköğretimde Müzik Öğretimi 9. Modül (A. Uçan, G. Yıldız, E. Bayraktar), İlköğretimde Müzik Öğretimi (G. Yıldız), Müzik Öğretimi ve Yöntemleri (G. Göğüş) isimli kaynaklar ve Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı (Ö. Demirel), Öğretim İlke ve Yöntemleri (V. Sönmez), Öğretim İlke ve Yöntemleri (L. Küçükahmet), Genel Öğretim Metotları (S. Büyükkaragöz ve C. Çivi) Eğitim Programları ve Öğretim- Öğretim İlke ve Yöntemleri (R. ve S. Yeşil) ait olan genel öğretim yöntem ve teknikleri kitaplarından oluşturmaktadır.

4.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veri toplama tekniklerinden “doküman incelenmesi” kullanılmıştır. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217).

4.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın veri analizi için “içerik analizi” yöntemi kullanılmıştır. “İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilmek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir. Strauss ve Corbin’in (1990) belirttiği gibi “Bilim kavramlar olmadan varolamaz; kavramlar bizim olguları anlamamıza ve bu olgular üzerinde etkili düşünmemize yardımcı olur. Bir kavrama bir ad verdiğimiz zaman; o kavramla ilgili sorular sorabiliriz, o kavramı inceleyebiliriz ve başka kavramlarla ilişkilendirebiliriz” (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 159).

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, yapılan literatür taraması sonucu ulaşılan veriler ve yorumları mevcuttur. Bu veriler aşağıda alt problemlerin sırası doğrultusunda açıklanmaya çalışılmıştır.

Araştırmada kullanılan kaynak kitaplarımız olan “Özcan Demirel, Veysel Sönmez, Leyla Küçükahmet, Savaş Büyükkaragöz ve Cuma Çivi, Rüştü ve Serdar Yeşil Öğretim İlke ve Yöntemleri isimli 5 kaynak birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci kitap şeklinde belirtilmiştir.

5.1. Birinci Alt Problem: “Felsefe, yaklaşım, yöntem ve teknik kavramlarının ilişkisi nasıldır?”

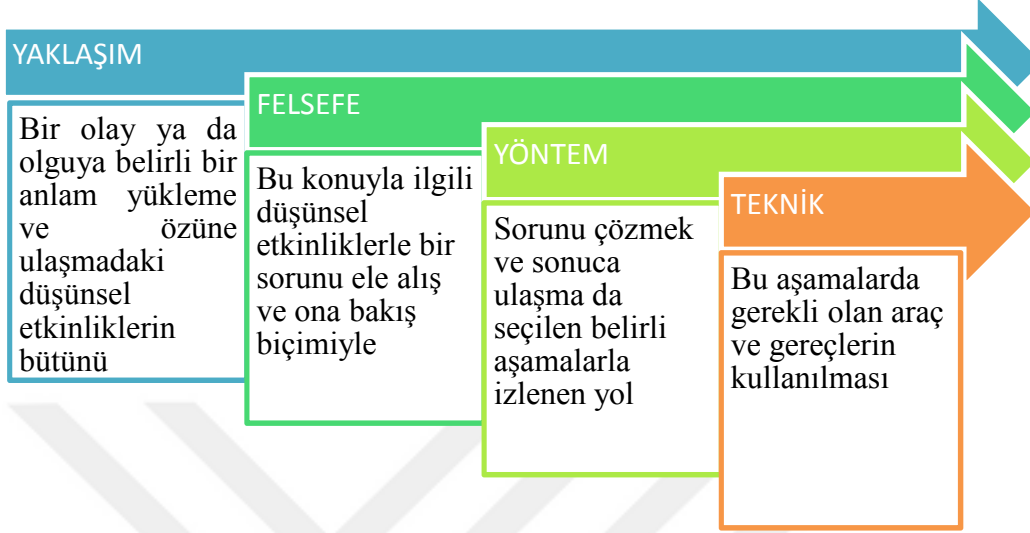
5.1.1. Birinci Alt Problemin Çözümü:

Birinci alt problemin çözümü için içerik analizi yapılmıştır. Kavramsal çerçeve bölümünde detayları ortaya konulan her bir kavramın birbiri ile olan ilişkisini ortaya konulmuş ve yorumlanmıştır. Ortaya çıkan durum aşağıda açıklanmaya çalışılmıştır.

İncelenen Felsefe, yaklaşım, yöntem ve teknik kavramları; anlamsal olarak farklı olmalarına rağmen birçok yerde neredeyse aynı anlamda kullanılmıştır. Özellikle yöntem ve teknik kavramları gerçek anlamı dışında kullanılmıştır.

Felsefe, yaklaşım, yöntem ve teknik kavramlarının ilişkisi; bir olay ya da olguya belirli bir anlam yükleme ve özüne ulaşmadaki düşünsel etkinliklerin bütünü ile “felsefe”, bu konuyla ilgili düşünsel etkinliklerle bir sorunu ele alış ve ona bakış biçimiyle “yaklaşım”, sorunu çözmek ve sonuca ulaşma da seçilen belirli aşamalarla izlenen yol ile

“yöntem” ve bu aşamalarda gerekli olan araç ve gereçlerin kullanılması ile “teknik” kavramları iç içe ama özünde bir bütün oluşturduğu düşünülmektedir. Aşağıda bu durum şekilsel olarak anlatılmıştır.

Şekil 1. Felsefe, Yaklaşım, Yöntem ve Teknik Kavramlarının İlişkisi

5.2. İkinci Alt Problem: “Genel Öğretim Yöntem ve tekniklerini anlatan beş kaynağa ilişkin genel öğretim yöntemleri incelendiğinde nasıl bir durum mevcuttur? (Beş Kaynak: Özcan Demirel, Veysel Sönmez, Leyla Küçükahmet, Savaş Büyükkaragöz ve Cuma Çivi, Rüştü Yeşil ve Serdar Yeşil)”

5.2.1. İkinci Alt Problemin Çözümü:

İkinci alt problemin çözümü için öğretim ilke ve yöntemleri isimli beş kitabın genel öğretim yöntemleri bölümleri incelenerek içinde bulunduğu durum yorumlanarak aşağıda belirtilmiştir.

Kitaplar genel öğretim yöntemleri açısından incelendiğinde, bazı yöntemlerin aynı başlık altında kabul gördüğü, bazı yöntemlerin ise bir tutarlılık göstermediği görülmektedir. Tutarlılık göstermeyen bu durum için kaynakların kullanımı esnasında kullanıcılar açısından sıkıntı arz edebilir. Kitaplarda bulunan kavramlardaki tanımsal ve

başlıksal tutarsızlık, kavramları anlatan öğretim elemanları, kavramları öğrenmeye çalışan öğrenciler, uygulama aşamasında kavramları kullanan öğretmenler için oldukça güçlük yaratabileceği düşünülebilir.

5.3. Üçüncü Alt Problem: “Genel öğretim yöntem ve teknikleri” başlık, içerik, yöntem ve teknik ilişkisi açısından incelendiğinde nasıl bir durum mevcuttur?

5.3.1. Üçüncü Alt Problemin Çözümü:

Üçüncü alt problemin çözümü için öğretim ilke ve yöntemleri isimli beş kitabın öğretim yöntemleri ve teknikleri bölümleri incelenerek elde edilen veriler ve sonuçları yorumlanarak aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 5. Beş Kaynağa Göre Genel Öğretim Yöntemlerinin Sınıflandırılması

YÖNTEMLER	1.Kitap*	2.Kitap**	3.Kitap***	4.Kitap****	5.Kitap*****
<i>Anlatım</i>	X	X	X	X	X
<i>Tartışma</i>	X	X	X	X	X
<i>Örnek Olay</i>	X		X	X	X
<i>Gösterip-Yaptırma</i>	X	X		X	X
<i>Problem Çözme</i>	X		X	X	X
<i>Yaratıcı Drama</i>	X		X		X
<i>Bireysel Çalışma</i>	X				
<i>Soru- Cevap</i>			X	X	X
<i>Gösteri</i>			X	X	X
<i>Grupla Çalışma</i>				X	X
<i>Benzetim</i>					X
<i>Mikro Öğretim</i>			X		X
<i>Programlı Ö.</i>			X		X
<i>Deney</i>				X	X
<i>Gözlem Gezisi</i>			X	X	
<i>Görüşme</i>		X			
<i>Bilgisayar D. Ö.</i>					X
<i>İş Başında E.</i>			X		
<i>Ekiple Öğretim</i>			X		
<i>Altı Şapka D.</i>			X		

*1. Kitap: Özcan Demirel'e, 2. Kitap: Veysel Sönmez'e, 3. Kitap: Leyla Küçükahmet'e, 4. Kitap: S. Karagöz ve C. Çivi'ye, 5. Kitap: R. Yeşil ve S. Yeşil'e aittir. Kitapların isimleri birinci bölümde mevcuttur. Diğer tablolarda da aynı durum mevcuttur.

Genel öğretim yöntemleri yukardaki Tablo 5’de görüldüğü gibi 20 başlık altında toplanmıştır. Özcan Demirel genel öğretim yöntemlerini yedi başlık altında, Veysel Sönmez genel öğretim yöntemlerini dört başlık altında, Leyla Küçükahmet genel öğretim yöntemlerini on üç başlık altında, S. Karagöz ve C. Çivi genel öğretim yöntemlerini on

başlık altında, R. Yeşil ve S. Yeşil ise genel öğretim yöntemlerini on dört başlık altında belirtmiştir.

Genel öğretim yöntemlerinin müzik alanında kullanılabilen kavramlar bulunduğu gibi uygun olmayanları da söz konusudur.

Tablo 6. Genel Öğretim Tekniklerinin beş kaynak tarafından sınıflandırılması

TEKNİKLER	1.Kitap	2.Kitap	3.Kitap	4.Kitap	5.Kitap
<i>Beyin fırtınası</i>	X	X	X		X
<i>Gösteri</i>	X	X		X	
<i>Soru-cevap</i>	X				
<i>Benzetim</i>	X	X			
<i>İkili ve Grup Ç.</i>	X				
<i>Mikro Öğretim</i>	X				
<i>Eğitsel Oyunlar</i>	X	X			X
<i>Altı Şapkalı D.</i>	X		X		X
<i>Bireyselleştirilmiş Öğretim</i>	X				
<i>Gezi</i>	X	X			
<i>Gözlem</i>	X	X		X	
<i>Görüşme</i>	X				
<i>Sergi</i>	X	X			
<i>Proje</i>	X				
<i>Ödev</i>	X				X
<i>Günlük Konuşma</i>		X			
<i>Panel</i>		X	X	X	X
<i>Diyalog</i>		X			X
<i>Forum</i>		X	X	X	X
<i>Komite Görüşmesi</i>		X			
<i>Sunu(Brifing)</i>		X	X		X
<i>Sempozyum</i>		X	X	X	X
<i>Konferans</i>		X			X
<i>Söylev</i>		X			X
<i>Demeç</i>		X			X
<i>MektupTelgraf Oyunu</i>		X			
<i>Nesi Var</i>		X			
<i>Doğru- Yanlış</i>		X			
<i>Küçük Grup T.</i>		X	X		X
<i>Büyük Grup T.</i>		X		X	X
<i>Çember</i>		X			X
<i>Zıt Panel</i>		X		X	X
<i>Münazara</i>		X		X	X
<i>Görüş Geliştirme</i>		X			X

<i>Açık Oturum</i>		X	X	X	X
<i>Kar Topu</i>		X			X
<i>Akvaryum</i>		X			X
<i>Dedikodu</i>		X			X
<i>Sokratik T.</i>		X			X
<i>Sokrat Semineri</i>		X			
<i>Workshop</i>		X			X
<i>Problem Çözme</i>		X			
<i>Karar Verme</i>		X			
<i>Konuşma H.</i>		X			X
<i>Gösterme</i>		X			
<i>Yaptırma</i>		X			
<i>Dramatizasyon</i>		X			
<i>Deney</i>		X		X	
<i>Arkası Yarın</i>		X			
<i>Yarışmalar</i>		X			
<i>Siz Olsaydınız?</i>		X			
<i>Şiir Yazma</i>		X			
<i>İstasyon</i>		X			X
<i>Vızıltı Grupları</i>			X		
<i>Kollegyum</i>				X	X
<i>Seminer</i>			X		X
<i>Balık Kılçığı</i>		X		X	X
<i>Rulman</i>					X
<i>Hızlı Tur</i>					X
<i>Kart Gösterme</i>					X
<i>Köşelenme</i>					X
<i>Pazar Yeri</i>					X
<i>Tereyağ-Ekmek</i>					X
<i>Sandviç</i>					X

Öğretim teknikleri yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi 60 başlık altında toplanmıştır. Özcan Demirel öğretim tekniklerini on altı başlık altında, Veysel Sönmez kırk altı başlık altında, Leyla Küçükahmet on başlık altında, S. Karagöz ve C. Çivi on iki başlık altında, R. Yeşil ve S. Yeşil ise otuz dört başlık altında belirtmişlerdir.

Genel öğretim tekniklerinin müzik alanında kullanılabilen olanları mevcut olduğu gibi uygun olmayanları da söz konusu olduğu söylenilebilir. Bu bağlamda müzik öğretim teknikleri, genel öğretim yöntemleri baz alınarak kullanılabilir.

Genel olarak bakıldığında aynı isimli hem öğretim yöntemi hem de öğretim tekniği de bulunmaktadır. Kavram kargaşasının olduğu bu durum aslında anlam kargaşasına da sebep olmaktadır. Kullanılacak “teknik” ise araç niteliğinde olmalı, “yöntem” ise öğretim yolunu anlatmalıdır.

Tablo 7. Aynı isimle hem yöntem hem de teknik olarak kullanılan başlıklar

	Yöntem					Teknik				
	1.Kitap	2.Kitap	3.Kitap	4.Kitap	5.Kitap	1.Kitap	2.Kitap	3.Kitap	4.Kitap	5.Kitap
<i>Gösterip- Yaptırma</i>	x	x	-	x	x	-	-	x	-	-
<i>Problem Çözme</i>	x	-	x	x	x	-	x	-	-	-
<i>Soru- Cevap</i>	-	-	x	x	x	x	x	-	-	-
<i>Gözteri</i>	-	-	x	x	x	x	x	-	-	-
<i>Benzetim</i>	-	-	-	-	x	x	x	x	x	-
<i>Mikro Öğretim</i>	-	-	x	-	x	x	x	-	x	-
<i>Deney</i>	-	-	-	x	x	x	x	x	-	-
<i>Gözlem Gezisi</i>	-	-	x	x	-	x	x	-	-	x
<i>Görüşme</i>	-	x	-	-	-	x	-	x	x	x
<i>Altı Şapka D.</i>	-	-	x	-	-	x	x	-	x	x

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi kaynaklar incelendiğinde aynı adı taşıyan kavramlar bazı kaynaklarda yöntem bazılarında ise teknik olarak tespit edilmiştir. Kavramların kullanımı aynı isimli olsa bile karışıklık göstermektedir.

5.4. Dördüncü Alt Problem: “Üç kaynakta “Müzik Öğretim Yöntemleri ve Teknikleri” nasıl ele alınmıştır? (İlköğretimde Müzik Öğretimi Modül 9: A. Uçan-G. Yıldız- E. Bayraktar, İlköğretimde Müzik Öğretimi: G. Yıldız, Müzik Öğretimi ve Yöntemleri: G. Göğüş)”

5.4.1. Dördüncü Alt Problemin Çözümü:

Dördüncü alt problemin çözümü için müzik öğretim yöntemlerini içeren üç kaynak kitap incelenerek elde edilen veriler ve sonuçları yorumlanarak aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 8. Müzik Öğretim Yöntemlerinin İlköğretimde Müzik Öğretimi Modül 9 kaynak kitabındaki sınıflandırılması

Müzik Öğretim Yöntemleri Ali Uçan/Gökay Yıldız/Ertuğrul Bayraktar	
A. Genel Müzik Öğretim Yöntemleri	
1. Anlatma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
2. Tartışma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
3. Sorma/Yanıtlama (Yanıt Alma) Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
4. Karşılıklı Konuşma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
5. Görüşme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
6. Araştırma/İnceleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
7. Sunma/Alma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
8. Bulma/Keşfetme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
9. Yaratma/Üretme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
10. Oyunlama/Oyunlaştırma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
11. Rol Yapma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
12. Örnek Olay İnceleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
13. Yaşam Öyküleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
14. İşbirliği Yapma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
15. Paylaşma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
16. Sorun Çözme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
17. Gösterme/Yaptırma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
18. Çalışma/Çalıştırma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
19. Yapma/Yaşama Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
20. Tasarlama/Gerçekleştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
21. Öğrenmeyi Öğretme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
22. Öğrenme Yaklaşımları Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
B. Özel Öğretim Yöntemleri	
B.1. Temel Oluşturma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri	
1. Müziksel İşitme/Okuma/Yazma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Suzuki Yöntemi)	
2. Müziksel Devinme/Ritimleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Dalcroze Yöntemi)	
3. Müziksel Toplu Söyleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Kodaly Yöntemi)	
4. Müziksel Devinme/Ritimleme/Söyleme-Çalma/Doğaçlama Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi (Orff Yöntemi)	
B.2. Geliştirme İşlevli Müzik Öğretim Yöntemleri	
1. Müziksel Yetenek Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
2. Müziksel Zeka Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
3. Müziksel Dil Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
4. Sanal Müzik Yapmayı Geliştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi	
B.3. Odaklanma İşlevli Özel Müzik Öğretim Yöntemleri	
1. Devinme-Dans etme Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi	
2. Doğaçlama-Besteleme Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi	
3. Seslendirme-Yorumlama Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi	
4. Dinleme-Özümseme Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi	
5. Çevirme-Dönüştürme Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi	
6. Bilgilenme-Bilgileştirme Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi	
7. Düşünme-Yansıtma Odaklı Müzik Öğretim Yöntemi	

C. Özgül Müzik Öğretim Yöntemleri

1. İşitsel Müzik Öğretim Yöntemi (Kulaktan Öğretim Yöntemi)
2. Görsel/İşitsel Müzik Öğretim Yöntemi (Gözden/Kulaktan Öğretim Yöntemi)
3. Görsel/Okusal/Yazsal Müzik Öğretim Yöntemi (Yazıdan/Notadan Öğretim Yöntemi)
4. Devinsel/Oynasal Müzik Öğretim Yöntemi (Devinimden/Oyundan Öğretim Yöntemi)
5. Eylesel/Söylesel/Çalsal Müzik Öğretim Yöntemi (Meşkten Öğretim Yöntemi/ Meşksel Öğretim Yöntemi)

Müzik eğitiminde konu türüyle ilgili veya konu türüne ilişkin başlıca özgül müzik öğretim yöntemleri ise şunlardır;

- Ezgi Öğretim Yöntemi
- Şarkı Öğretim Yöntemi
- Çalgı Öğretim Yöntemi
- Müzik Yazısı Öğretim Yöntemi
- Müzik Bilgisi Öğretim Yöntemi
- Müzik Dili (Müzikçe) Öğretim Yöntemi

İlköğretimde müzik öğretimi modül 9 isimli kaynakta, müzik öğretim yöntemleri üç ana başlık altında toplanmıştır. Bu başlıkların altındaki başlıklar içinde yöntem kavramı kullanılmıştır. Mevcut durum için söylenebilecek olan aslında teknik olabilecek başlıklar yöntem olarak ele alınmıştır. Başlıklara ait içeriklerin bir kısmı açıklanmış bir kısmı ise açıklanmamıştır. Bu durum yöntemlerin kullanılmasında uygulama gücüne sebep olabilir.

Tablo 9. Müzik Öğretim Yöntemlerinin, Müzik Öğretimi ve Yöntemleri isimli kaynak kitabındaki sınıflandırılması

Müzik Öğretim Yöntemleri Gülay GÖĞÜŞ
XX. Yüzyıl Öncesinde Müzik Öğretim Yöntemleri
1. Fransız Rakamlı Müzik Öğretim Yöntemi
2. İngiliz tonik Sol-Fa Yöntemi
3. Mason-Pestalozzi Yöntemi
XX. Yüzyıl Başlarında Müzik Öğretim Yöntemleri
1. Max Battke Yöntemi
2. Maurice Chevais Yöntemi
XX. Yüzyıl Müzik Öğretim Yöntemleri
1. Dalcroze Yöntemi
2. Kodaly Yöntemi
3. Orff Yöntemi

Müzik öğretim yöntemleri yukardaki tabloda görüldüğü gibi üç ana başlık altında sınıflandırılmıştır.

Tablo 10. Müzik Öğretim Yöntemlerinin, İlköğretimde Müzik Öğretimi Birinci Kademe isimli kaynak kitabındaki sınıflandırılması

Müzik Öğretim Yöntemleri Gökay YILDIZ
1. Rakamlamalı Müzik Öğretim Yöntemi
2. Harflemeli Müzik Öğretim Yöntemi
3. Alfabelemeli Müzik Öğretim Yöntemi
4. Renklemeli Müzik Öğretim Yöntemi
5. Grafiklemeli Müzik Öğretim Yöntemi
6. Merdivenlemeli Müzik Öğretim Yöntemi
7. Kodaly Müzik Öğretim Yöntemi
8. Farklı Nota Biçimlemeli Müzik Öğretim Yöntemi
9. Dalcroze Müzik Öğretim Yöntemi
10. Orff Müzik Öğretim Yöntemi
11. Canlandırmayla (Dramatizasyon) Müzik Öğretim Yöntemi

Müzik öğretim yöntemleri yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi ulaşılan kaynağın içeriğine göre on bir ana başlık altında sınıflandırılmıştır.

Yukardaki tablolar incelendiğinde müzik öğretim yöntemleri içeriğinde olan üç kaynağa ulaşılmış, aynı adı taşıyan yöntemler bulunduğu gibi farklı isimlendirilen yöntemlerde bulunmaktadır. İlköğretimde müzik öğretimi modül 9 isimli kaynağımızda müzik öğretim yöntemlerinin diğer kaynaklara göre daha detaylı incelendiği görülmektedir. Bu konu ile ilgili olarak üç kaynağımıza ulaşılmış ve en eski tarihli kaynak olarak modül 9 belirlenmiştir.

5.5. Beşinci Alt Problem: “Genel öğretim yöntemlerinin kapsamında yer alan, müzik öğretim yöntemleri mevcut mudur?”

5.5.1. Beşinci Alt Problemin Çözümü:

Beşinci alt problemin çözümü için ulaşılan genel öğretim yöntemleri isimli beş kaynak ve müzik öğretim yöntemlerini içeren üç kaynak incelenerek elde edilen veriler ve sonuçları yorumlanarak aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 11. Genel Öğretim Yöntemlerinin ve Müzik Öğretim Yöntemlerinin sınıflandırılması

Genel Öğretim Yöntemleri	Müzik Öğretim Yöntemleri
<i>Anlatım</i>	<i>Anlatma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Tartışma</i>	<i>Tartışma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Örnek Olay</i>	<i>Örnek Olay İnceleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Gösterip- Yaptırma</i>	<i>Gösterme/Yaptırma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Problem Çözme</i>	<i>Sorun Çözme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Yaratıcı Drama</i>	<i>Rol Yapma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Bireysel Çalışma</i>	<i>Yapma/Yaşama Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Soru- Cevap</i>	<i>Sorma/Yanıtlama (Yanıt Alma) Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Gösteri</i>	<i>Sunma/Alma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Grupla Çalışma</i>	<i>Paylaşma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Benzetim</i>	-
<i>Mikro Öğretim</i>	
<i>Programlı Ö.</i>	<i>Tasarlama/Gerçekleştirme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Deney</i>	<i>Araştırma/İnceleme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Gözlem Gezisi</i>	-
<i>Görüşme</i>	<i>Görüşme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Bilgisayar D. Ö.</i>	-
<i>İş Başında E.</i>	<i>Çalışma/çalıştırma Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Ekipte Öğretim</i>	<i>Öğrenmeyi Öğretme Yoluyla Müzik Öğretim Yöntemi</i>
<i>Altı Şapka D.</i>	-

Yukardaki tablo incelendiğinde genel öğretim yöntemleri ile müzik öğretim yöntemlerinin ortak noktaları bulunduğu gibi birbirine uygun olmayan yöntemlerin olduğu da görülmektedir.

5.6. Altıncı Alt Problem: “Müzik Eğitiminde; yaklaşım, felsefe, yöntem ve teknik açısından nasıl bir durum söz konusudur?”

5.6.1. Altıncı Problemin Çözümü:

Altıncı alt problemin çözümü için müzik öğretim yöntemlerini içeren üç kaynak kitap incelenerek elde edilen veriler ve sonuçları yorumlanarak aşağıda verilmiştir.

- Müzik öğretimi için ulaşılan kaynaklar incelendiğinde “yaklaşım” kavramı ile bir bulguya ulaşılmamıştır.
- Yöntem kavramı kaynakların tamamında kullanılmıştır.
- Felsefe kavramı Gülay Göğüş’ün müzik öğretim yöntemleri isimli kitabında kullanılmış diğer kaynaklarda kullanılmamıştır.
- Teknik kavramı ise sadece Gülay Göğüş’ün müzik öğretim yöntemleri isimli kitabında kullanılmıştır.

5.7. Yedinci Alt Problem: “Müzik öğretiminde mevcut teknikler, genel öğretim yöntemleri açısından nasıl bir yere sahiptir?”

5.7.1. Yedinci Alt Problemin Çözümü:

Yedinci alt problemin çözümü için müzik öğretim yöntemlerini içeren üç kaynak kitap incelenerek elde edilen veriler ve sonuçları yorumlanarak aşağıda verilmiştir.

Ulaşılan üç kaynağın içeriği müzik öğretim teknikleri açısından incelendiğinde, “teknik” başlığını içeren bulguya sadece Gülay Göğüş’ün müzik öğretim yöntemleri isimli kitabında ulaşılmıştır. Müzik öğretiminde mevcut olan tekniklerin genel öğretim yöntemleri ile birlikte anlatıldığı herhangi bir kaynağa rastlanılmamıştır.

5.8. Sekizinci Alt Problem: Ortaokul ve liseye ait kılavuz kitaptaki ortak konuları içeren örnek uygulamalar, genel öğretim yöntemleri-teknikleri ve müzik öğretim yöntem-teknikleri açısından öğretmen kitaplarındaki uygulamalarda nasıl bir ilişki mevcuttur?

5.8.1. Sekizinci Alt Problemin Çözümü:

Bu alt problemin çözümünde liselere ait mevcut öğretmen kılavuz kitabının olmaması sebebi ile sadece ortaokullara ait öğretmen kılavuz kitabı incelenmiştir. Müzik dersi öğretmen kılavuz kitabında bulunan 5.,6.,7.,ve 8. sınıflarda ortak bulunan üç konu belirlenip incelenerek elde edilen veriler ve sonuçları aşağıda verilmiştir.

Öğretmen kılavuz kitabında “ Öğrenme Alanı, İlgili Kazanım, Uyarı, Süre, Araç ve Gereç, Ders Öncesi Hazırlık, Diğer Derslerle İlişkilendirme, Ara Disiplinlerle İlişkilendirme, Ölçme v Değerlendirme, Ders İçi İlişkilendirme” başlıkları mevcuttur ancak öğretim yöntem ve tekniğine ilişkin başlık mevcut olmadığı gibi herhangi bir başlığın altında bilgi ve alt başlık da mevcut değildir.

Örnek inceleme

Örnek inceleme; konu, ilgili kazanım ve etkinlikler başlıkları altında tamamlanmıştır.

Konu: İstiklal Marşı

Öğrenme Alanı: A. Dinleme- Söyleme- Çalma

İlgili Kazanım:

5. sınıf : İstiklal Marşı'nı anlamına uygun söylemeye özen gösterir.

6. sınıf: İstiklal Marşı'nı anlamına uygun söyler.

7. sınıf: İstiklal Marşı'nı anlamına uygun söyler.

8. sınıf: İstiklal Marşı'nı anlamına uygun ve doğru söyler.

Etkinlik

5. Sınıf Etkinlik

- İstiklal Marşı'nı söylerken ve dinlerken neden saygı göstermemiz gerektiğini yazınız.
- İstiklal Marşı'nı söylerken ve dinlerken hangi davranışlarda bulunmamız gerektiğini yazınız.
- İstiklal Marşı'nı söylerken ve dinlerken hangi davranışlarda bulunmamamız gerektiğini yazınız.

6. Sınıf Etkinlik

- İstiklal Marşı'nın ilk iki kıtasını yazınız ve ezberleyiniz. Marşı söylerken nefes almamız gereken yerleri öğretmenimizin gösterdiği şekilde kırmızı kalem kullanarak işaretleyiniz.
- İstiklal Marşı'nı cd den dinleyiniz. Dinlerken aşağıdaki tabloyu takip ediniz. Tablada hangi vuruşlarda hangi hecelerin söylendiğine, hecelerin uzunluklarına ve nefes yerlerine dikkat ediniz.
- İstiklal Marşı'nı söylerken ve dinlerken neler hissediyorsunuz?

	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
Kerk	ma	sön	mez	bu pa	lak			lar	da	yü	zen	al san	çak			Sönmeden
yar	du	man	üstü	de si	ten en	son o	çak O	be	nim ml.	le	ti	mim				ylıkta
dir	par	aya	çak O be	nim	dir	o	benim	mille	ti min	dir	an	çak				Çat
ma	kur	ben	ola	yim			çak	re	ni	ey mez	bi hi	ül				Kahraman
er	la	ma	bir gül	me bu	jiddet	bu co	ül sa	na	olmaz	dü	ki	ten				kanlan
mez	son	ra he	ül Hakkı	dir	hak	ka	tapar	mille	timin	is	tik	ül				

7. Sınıf Etkinlik

- Kurtuluş savaşı ile ilgili aşağıdaki görselleri dikkatli bir şekilde inceleyiniz. Duygu ve düşüncelerinizi boş bırakılan yerlere yazınız.
- İstiklal Marşımızı söylerken dikkat edilmesi gereken önemli yerleri hatırlayınız. Milli marşımızı anlamına uygun coşkulu bir şekilde söyleyiniz.

8. Sınıf Etkinlik

- Aşağıda verilen İstiklal Marşımızın
 - Sözlerini notalarının altına yazınız.
 - Nefes yerlerini işaretleyiniz.
 - Nüans değişim yerlerini belirleyiniz.
 - Farklı çalgılarla eşlik ediniz.

ATATÜRK ve MÜZİK

Öğrenme Alanı: D. Müzik Kültürü

İlgili Kazanım:

5. sınıf:

- D.4. Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlar.
- D.5. Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkıları tanır.
- D.6. Atatürk'ün sanata verdiği önemi anlatan kaynaklara istekle başvurur.
- D.2. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.

6. sınıf:

D.2. Atatürk'ün müzikle ilgili temel düşüncelerini kavrar.

D.4. Atatürk'ün müzikle ilgili görüşlerini anlamak için çeşitli kaynaklardan yararlanır.

7. sınıf:

D.6. Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini öğrenmeye istekli olur.

D.5. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde Türk müziğinin gelişmesine verdiği önemi açıklar.

8. sınıf:

D.8. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yeri ve önemi kavrar.

Etkinlik

5. Sınıf Etkinlik

- Atatürk “Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.” sözü ile ne anlatmak istemiştir? Kısaca yazınız.
- Atatürk'ün sevdiği şarkı, türkü ve marşlardan bildiklerinizin adlarını aşağıdaki boşluğa yazınız.
 - a. Klasik Türk Müziği
 - b. Türk Halk Müziği
 - c. Marşlar
 - d. Batı Müziği Eserleri
- Atatürk'ün sevdiği “Manastır” ve “Vardar Ovası” adlı türküler kulaktan yansılama yolu ile öğretilir. Hep birlikte seslendirilir.

6. Sınıf Etkinlik

Atatürk 1925 yılında İzmir Kız Öğretmen Okulunu ziyaretinde, öğrencilere “Müzik; hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve her şeyidir.” demiştir.

- Sizce Atatürk bu sözü ile öğrencilere ne anlatmak istemiştir. Kısaca açıklayınız.
- Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türküleri araştırınız. Bunlardan bir tanesinin sözlerini yazınız. Yazdığımız bu eserin ses kaydı varsa sınıfa dinletiniz.

- Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin görüş ve düşünceleri ile müziğe ve sanatçıya verdiği değer hakkında farklı kaynaklardan yararlanarak bir araştırma yapınız. Elde ettiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşmak için özetleyiniz.
- Atatürk'ün sevdiği türkülerden “Bilâl Oğlan” ve “Bülbülüm” türkeleri dinletilir, kulaktan yansılıma yoluyla öğretilir

7. Sınıf Etkinlik

- Atatürk bir konuşmasında; “Beyler, şu gördüğünüz küçük sazın bağrında bir milletin kültürü dile geliyor.” sözünü söylemiştir. Bu sözde ne anlatmak istediğini aşağıdaki boşluğa yazınız.
- Aşağıda Atatürk'ün 1 Kasım 1934'te Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yapmış olduğu konuşmayı dikkatli bir şekilde okuyunuz.

“Arkadaşlar! Güzel sanatların hepsinde ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğinizi biliyorum. Bu yapılmaktadır. Ancak bana kalırsa bunda çabuk, en önde götürülmesi gerekli olan Türk musikisidir. Bir ulusun yeni değişikliğine ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir. Ulusu ince duygularını düşüncelerini anlatan, yüksek deyişlerini, söyleyişlerini toplamak, onları genel musiki kurallarına göre işlemek gerekir, ancak Türk ulusal musikisi böyle yükselebilir, evrensel musikide yerini alabilir. Kültür İşleri Bakanlığı'nın buna değerince önem vermesini, kanunun ona yardımcı olmasını dilerim.”

- Atatürk'ün 1 Kasım 1934 günü mecliste yapmış olduğu konuşmasından yola çıkarak aşağıya bu konudaki duygu ve düşüncelerinizi yazınız.
- Aşağıda verilen “Yangın Olur Biz Yangına Gideriz” türküsünü seslendiriniz.

8. Sınıf Etkinlik

- Yapmış olduğunuz araştırma sonunda, Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği önemi kısaca yazınız. Sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Öğretme süreci: “Öğretmen, Atatürk'ün “Hayat Musikidir” sözü ile derse başlar. Bu söz ile Atatürk'ün müziğe verdiği önemin ne kadar büyük olduğu vurgulanır. Görsel ve işitsel

materyallerle Atatürk'ün bu konu ile ilgili sözleri ve düşünceleri sınıfta öğrencilerle paylaşılır.

- Öğrencilerin yapmış oldukları araştırma sonunda getirdikleri Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği önemle ilgili bilgiler sınıfta anlatılır. Slayt, yazılı ve görsel materyallerle konu desteklenir. Öğretmen gerekli tamamlamaları yapar, duygu ve düşünceler paylaşılır.
- Öğrencilere, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı sürecinde dilinden düşürmediği “Gençlik Marşı” dinletilir. Ardından “Gençlik Marşı” kulaktan yansılama yolu ile öğretilerek hep birlikte seslendirilir.

RİTİM

Öğrenme Alanı: C. Müziksel Yaratıcılık

İlgili Kazanım:

5. sınıf: Ritim Oluşturalım

C.4. Müziğe kendi oluşturduğu ritim kalıbıyla eşlik eder.

6. sınıf: Ritim Kalıbı İle Eşlik

C.3. Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.

7. sınıf:

C.2. Müziğe kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.

C.5. Farklı ve tekrarlanan motiflerden oluşan ritim kalıpları oluşturur.

8. sınıf:

C.1. Bildiği müziğe basit ritim eşlikleri yazmaktan hoşlanır.

Uyarı: Yazılacak ritim kalıpları, öğrenilmiş ölçü sayısı ve nota değerlerinden oluşmalıdır

C.3. Farklı ve tekrarlanan bölümlerden oluşan ritim kalıpları oluşturur.

Uyarı: Öğrencilerden; (ab), (aba), (abaca) diziliminde ritim kalıpları oluşturmaları istenmemelidir.

Etkinlik

5. Sınıf Etkinlik

- Öğretmenin çalmış olduğu 2/4'lük ve 4/4'lük dörder ölçülerden oluşan ritimleri aşağıdaki boş yerlere yazınız.

- Aşağıdaki boş yerlere kendi oluşturduğunuz ritminizi 2/4'lük dört ölçü olacak şekilde yazınız. Daha sonra arkadaşlarınıza ritim çalgınızla veya beden perküsyonu (hareketlerinizi) kullanarak çalınız.

-

Oturmuş Kapiya” adlı türkü için;

- Türkünün altındaki boş yerlere uygun ritim kalıplarını yazınız.
- Türküyü ritim çalgınızla veya beden perküsyonu (hareketlerinizi) kullanarak eşlik ediniz.
- Türküyü hep birlikte seslendiriniz.

OTURMUŞ KAPIYA

Türkü
Yöresi: Eskişehir

Orta

O tur muş ka pi ya por ta kal so yar Soy ma eğ lan soy ma e li ni bo yar
Bir ta ne ye mey nen a dam mı do yar Ta bak ta bak gö rüp göz doy ma yın ca

- Aşağıdaki “Dağı Duman Olanın” adlı türküyü seslendiriniz. Ritim çalgınızla veya beden perküsyonu (hareketlerinizi) kullanarak eşlik ediniz.

DAĞI DUMAN OLANIN

Türkü
Yöresi: Sivas

Orta

6. Sınıf Etkinlik

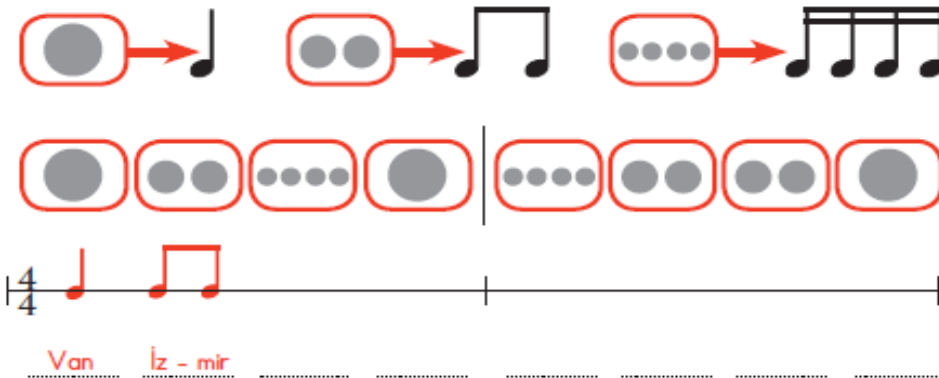
- A)Aşağıdaki ritim kalıbını inceleyiniz. Notaların altlarındaki boşluklara uygun şehir isimlerini yazınız.

B)Ritim kalıbını alkışla seslendiriniz.

- A)Aşağıdaki ritim kartlarına uygun olan ritim kalıbını ritim çizgisi üzerinde örnekte olduğu gibi nota süre değerleri ile gösteriniz.

B)Aşağıda verilen boşluklara ritim kalıplarının örnekte olduğu gibi süre değerlerine uygun şehir isimleri yazınız.

- C)Yukarıda yazmış olduğunuz ritim kalıbını alkışla seslendiriniz.

- A)Aşağıdaki sembollerle verilen ritimlerin nota ile yazılmış karşılığı hangisidir? İşaretleyiniz.

Four red circles containing different patterns of grey dots: two small dots, one large dot, four small dots, and one large dot.

Four musical staves showing the corresponding rhythmic notation for each pattern. The first staff corresponds to two small dots (two eighth notes), the second to one large dot (a quarter note), the third to four small dots (four sixteenth notes), and the fourth to one large dot (a quarter note).

- A)Bildiğiniz süre değerlerini kullanarak “Karlı Dağlar” isimli şarkı için bir ritim oluşturunuz.
B)Arkadaşlarınızla iki grup oluşturunuz ve aşağıdaki yönergelere uyarak şarkıyı birlikte seslendiriniz.
- Grup:** Şarkıyı blok flütünüzle çalınız.
 - Grup:** Oluşturulan ritmi, ritim çalgınızla çalınız.

Karlı Dağlar

Söz-Müzik: Salih Aydoğan

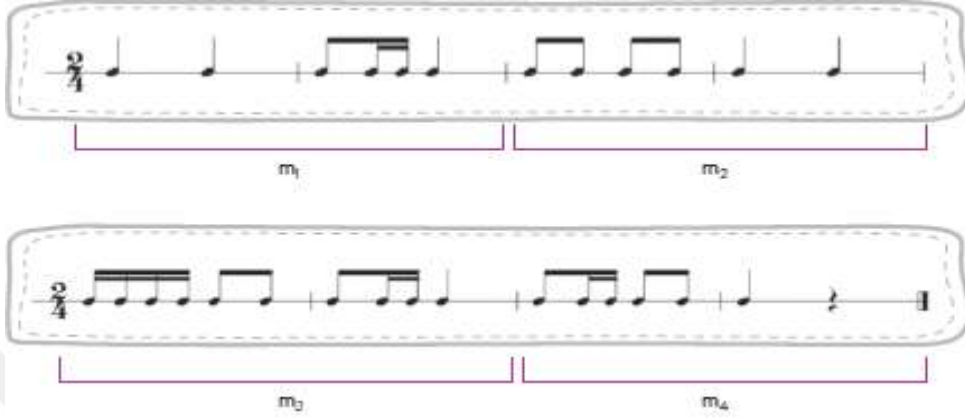
Orta

1. Ey u lu dağ lar kar lı dağ lar
2. Hep do ru gün ün da kar lar - dağ lar
3. Ah ba har ol sa buz lar - kar lar

Hiç git - mez - ni - si - sin - du - ma - nın
Bak e te ğin - de ar - nık - mğ - lar
Oz le dim ke ki ği ni pi nâ nı su - yu ru

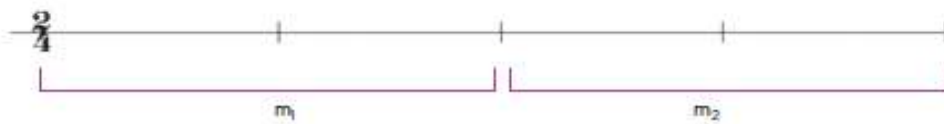
7. Sınıf Etkinlik

- Aşağıdaki ritim kalıbı dört motiften oluşmaktadır. Her motif i ayrı bir ritim çalgısıyla (tef, marakas, kaşık, zil vb.) seslendiriniz.

-

- Sınıfınızdaki arkadaşlarınızla dört grup oluşturunuz. Kendi grup arkadaşlarınızla birlikte aşağıda verilen süre değerlerini kullanarak 2/4' luk ölçü sayısında 2 ölçülük bir ritim kalıbı oluşturunuz ve öğretmeninize veriniz. Sizin ve diğer grupların oluşturduğu ritim kalıplarını öğretmeninizin yaptığı sıralamayla aşağıdaki ritim çizgisine yazınız. Ritim çalgıları veya beden perküsyonu kullanarak ritim kalıbını seslendiriniz.

Kullanabileceğiniz süre değerleri:

- Aşağıda verilen türküye farklı ve tekrarlanan motiflerden oluşan bir ritim eşliği oluşturarak türküyü birlikte seslendiriniz.

Saray Yolu

Türkü-Yöresi: Elazığ

Orta

1 Sa ray - yo lu - in ce - dir
2 Sa ray - yo lu - in ce - dir
Sa ray - yo lu - in ce - dir
Sa ray - yo lu - in ce - dir

8. Sınıf Etkinlik

- Aşağıda “a” ve “b” bölümü verilen ritim kalıbının “c” ve “d” bölümünü tamamlayınız ve ritim çalgınızla seslendiriniz.

a b
c d

- Aşağıdaki ritim kalıbının motiflerini işaretleyerek ritim çalgınızla seslendiriniz.

- Aşağıda verilen motif sıralamasına uygun ritim kalıpları oluşturunuz.

- Aşağıdaki şarkının motiflerine dikkat ederek altındaki boşluğa ritim eşliği oluşturunuz ve seslendiriniz.

VATAN

Söz-Müzik: Saip Egüz

Orta

The musical score is in 3/4 time and consists of four staves. The lyrics are as follows:

1. Ey gö zel va tan ey gö zel va tan
 2. Ner de boy le yurt san ki bir ci han

Tan Ner de ven le genç li ye i nan
 Uğ ru na fe da her za man bu can

Hep sa na ol sun ar ma gan

BÖLÜM VI

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde genel öğretim yöntemleri ve müzik öğretim yöntemlerinin birbiri ile olan ilişkisi kapsamında yapılan araştırmaya yönelik bulgular ışığında araştırma sonuçları aşağıda açıklanmaya çalışılmıştır.

Felsefe, yaklaşım, yöntem ve teknik kavramlarının ilişkisi; bir olay ya da olguya belirli bir anlam yükleme ve özüne ulaşmadaki düşünsel etkinliklerin bütünü ile “felsefe”, bu konuyla ilgili düşünsel etkinliklerle bir sorunu ele alış ve ona bakış biçimiyle “yaklaşım”, sorunu çözmek ve sonuca ulaşma da seçilen belirli aşamalarla izlenen yol ile “yöntem” ve bu aşamalarda gerekli olan araç ve gereçlerin kullanılması ile “teknik” kavramları iç içe ama özünde bir bütün oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Felsefe, yöntem ve teknik kavramlarının ilişkisi kapsamında ortaya çıkan sonuç bu konudaki kaynaklarla desteklenmeye çalışılmıştır. “Öğretim metodu ve öğretim tekniği arasında kesin bir sınır çizilemez. Bu iki kavram arasında iç içe bir ilişki bulunmaktadır. Bu iç içe ilişkide öğretim metodu daha genel ve kapsamlı bir kavram olup öğretim tekniğini de kapsamaktadır. Öğretim metodu belirli görüş, ilke ve kurallara göre geliştirilmiş olan öğretim yapma yoludur. Teknik ise öğretim metodunu öğretmenin uygulamaya koyma biçimidir” (Büyükkaragöz ve Çivi, 1999: 70). Felsefe, yaklaşım, yöntem ve teknik; bütün bu kavramlar incelendiğinde aslında hepsinin birbiri ile bağıntılı olduğu görülmektedir. Eğitimin zihin disiplini olarak değerlendirilen yaklaşımı, belirli bir amacı gerçekleştirmeye dönük bir uğraşlar bütünü var olduğuna göre, bu unsurların her biri belli bir felsefe ışığında yoluna girecektir. Bu süreçte kazanılacak yeni davranışlar için toplumsal yapının çok iyi çözümlenip, toplum gerçekleri ve ihtiyaçları ile tutarlı bir sosyolojik ve felsefik eleştiri ve sosyolojik ve felsefik bir yol haritasının hazırlanması olmalıdır (Aksu, 2005: 12-13). “Felsefi yaklaşımlara dayalı olarak gelişen her eğitim felsefesinin kendi anlayışı ve ilkelerine göre eğitim-öğretim hedefleri, öğrenci, öğretmen, içerik, öğrenme-öğretme

süreci-eğitim durumları ve ölçme ve değerlendirme kavramlarına ilişkin amaçları bulunur” (Duman, 2008: 205).

Bu konudaki kaynaklara ve araştırma bulgularına dayanarak, bireye kazandırılacak olan yeni davranışların, felsefi düşüncelere dayalı olarak gelişen eğitim felsefelerinin, birey yetiştirme anlayışının gerçekleşmesi için hazırlanan yolun yani metodun ve bu metoda uygun tekniklerin kullanılarak, bu davranışları uygulamaya dönüştürmenin mümkün olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretimin gerçekleştirilmesinde öncelikle kullanılacak uygun felsefe ardından yöntem (metot) ve en son teknik belirlenmelidir ve bu şekilde eğitim öğretim için hazırlık yapılmalıdır.

Genel öğretim yöntemleri açısından kitaplar incelendiğinde, bazı yöntemlerin aynı başlık altında mevcut olduğu, bazı yöntemlerin ise mevcut olmadığı görülmektedir. Tutarlılık göstermeyen bu durum için kaynakların kullanımı esnasında kullanıcılar açısından sıkıntı arz edebileceği söylenilebilir. Kitaplarda bulunan kavramlardaki tanımsal ve başlıksal tutarsızlık, kavramları anlatan öğretim elemanları, kavramları öğrenmeye çalışan öğrenciler, uygulama aşamasında kavramları kullanan öğretmenler için güçlük yaratabileceği düşünülebilir.

Kaynaklar genel öğretim yöntemleri açısından incelendiğinde, Anlatım ve tartışma yönteminin beş kaynakta mevcut olduğu; Örnek olay, gösterip yaptırma ve problem çözme yönteminin dört kaynakta mevcut olduğu; Gösteri, soru-cevap ve yaratıcı drama yönteminin üç kaynakta mevcut olduğu; Grupla çalışma, mikro öğretim, programlı öğretim, deney ve gözlem gezisi yöntemlerinin iki kaynakta mevcut olduğu; Bireysel, benzetim, görüşme, bilgisayar destekli öğretim, iş başında eğitim, ekiple öğretim ve altı şapka düşünme öğretim yöntemlerinin birer kaynakta mevcut olduğu tespit edilmiştir.

Anlatım ve tartışma yöntemlerinin incelenen tüm kitaplarda yer alıyor olması daha çok kabul gördüğünün göstergesidir.

Kaynaklar genel öğretim teknikleri açısından incelendiğinde, Beyin fırtınası, panel, forum, sempozyum ve açık oturum teknikleri dört kaynaktan mevcuttur. Gösteri, eğitsel oyunlar, altı şapka düşünme, gözlem, sunu (brifing), küçük ve büyük grup tartışma, zıt panel, münazara ve balık kılçığı teknikleri üç kaynaktan mevcuttur. Benzetim, gezi, sergi, ödev, diyalog, konferans, söylev, demeç, çember, görüş geliştirme, kartopu, akvaryum, dedikodu, sokratik tartışma, work shop, konuşma halkası, deney, istasyon, kollegyum ve seminer teknikleri iki kaynaktan mevcuttur. İkili ve grup çalışması, mikro öğretim, bireyselleştirilmiş öğretim, görüşme, proje, günlük konuşma, komite görüşmesi, mektup-telgraf oyunu, nesi var, doğru- yanlış, sokrat semineri, problem çözme, karar verme, gösterme, yaptırma, dramatizasyon, arkası yarın, yarışmalar, siz olsaydınız? şiir yazma, vızıltı grupları, rulman, hızlı tur, kart gösterme, köşelenme, pazar yeri, tereyağ-ekmek ve sandviç teknikleri ise birer kaynaktan mevcuttur.

Kaynaklar genel öğretim yöntem ve teknikleri açısından incelendiğinde aynı isimle hem yöntem hem de teknik olarak kullanılan başlıklar tespit edilmiştir. Gösterip yaptırma ve problem çözme dört kaynaktan yöntem, birer kaynaktan teknik adı altında mevcuttur. Soru-cevap ve gösteri üç kaynaktan yöntem, iki kaynaktan teknik adı altında mevcuttur. Mikro öğretim, deney ve gözlem gezisi iki kaynaktan yöntem, üç kaynaktan teknik adı altında mevcuttur. Benzetim, görüşme ve altı şapka düşünme birer kaynaktan yöntem, dört kaynaktan teknik adı altında mevcuttur.

Genel öğretim tekniklerinin müzik öğretiminde kullanılabilecekleri mevcut olduğu gibi uygun olmayanlarının da söz konusu olduğu söylenilebilir. Bu bağlamda müzik öğretim teknikleri, genel öğretim yöntemleri temelinde kullanılabilir. Aynı isimli hem öğretim yöntemi hem de öğretim tekniği olarak kullanılan kavramların olduğu görülmektedir. Kavram kargaşasının olduğu bu durum aslında anlam kargaşasına da sebep olmaktadır. Kullanılacak “teknik” ise araç niteliğinde olmalı, “yöntem” ise öğretim yolunu anlatmalıdır.

İlköğretimde müzik öğretimi modül 9 isimli kaynaktan, müzik öğretim yöntemleri üç ana başlık altında toplanmıştır. Bunların altındaki başlıklar için de yöntem kavramı kullanılmıştır. Mevcut durum için söylenebilecek olan teknik olabilecek başlıklar yöntem olarak ele alınmıştır. Başlıklara ait içeriklerin bir kısmı açıklanmış bir kısmı ise açıklanmamıştır. Bu durum yöntemlerin kullanılmasında uygulama gücüne sebep olabilecektir.

Modül dokuz temel alınarak hazırlanmış olduğu düşünölen Gökay YILDIZ'ın kaynağında müzik öğretim yöntemleri içeriğine göre on bir ana başlık altında sınıflandırılmıştır.

“Müzik öğretim yöntemleri” nin yer aldığı sadece üç kaynağa ulaşarak, kaynaklarda farklı başlıkların olduğu tespit edilmiştir. “İlköğretimde müzik öğretimi modül 9” isimli kaynakta müzik öğretim yöntemlerinin diğör kaynaklara göre daha detaylı incelendiğı görölmektedir. Bu konu ile ilgili olarak üç kaynağa ulaşılmış ve en eski tarihli kaynağın “İlköğretimde müzik öğretimi modül 9” belirlenmiştir.

Müzik öğretim yöntemlerini içeren üç kaynak kitap incelendiğinde; “yaklaşım” kavramı ile ilgili bir bulguya ulaşılmamıştır. Yöntem kavramı kaynakların tamamında kullanılmıştır. Felsefe kavramı Gülay Göğüş'ün “Müzik Öğretim Yöntemleri” isimli kitabında kullanılmış diğör kaynaklarda kullanılmamıştır. “Teknik” kavramı ise sadece Gülay Göğüş'ün “Müzik Öğretim Yöntemleri” isimli kitabında kullanılmıştır.

Öğretmen kılavuz kitabı incelendiğinde genel öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili hiçbir bilginin verilmediğı müzik öğretim yöntem ve tekniklerini içeren başlığın sadece birkaç konu içerisinde belirtildiğı tespit edilmiştir.

Genel öğretim yöntemleri kapsamında müzik öğretim yöntemlerinin beraber anlatıldığı her hangi bir kaynağa rastlanmamıştır. Bu durumdaki eksikliğin giderilmesi için çalışmalar yapılması eğitim- öğretim sistemimize büyük katkı sağlayacaktır. Genel öğretim yöntemleri ile müzik öğretim yöntemlerinin ortak noktaları bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak genel öğretim yöntemleri ve müzik öğretim yöntemlerinin birbirine uygun olmayan yönlerinin olduğu da görölmektedir.

KAYNAKÇA

Acar, A. Demir, Ö. (2005) Sosyal Bilimler Sözlüğü. Ankara: Adres Yayınları.

Adıgüzel, Ö. (2013). **Eğitimde Yaratıcı Drama**. Ankara: Pegem Akademi.

Ak, A. Ş.(2009). **Türk Musikisi Tarihi**. Ankara: Akçağ Yayınları

Akgül Barış, D. Ece, A.S. (2009). Cumhuriyetten Günümüze Toplumsal Kültürel Değişim Sürecinde Müzik ve Müzik Eğitimi, Z. Dilek, M. Akbulut, A. Uçan, Z.B. Özen, R.Gürses, B. Karabab Taşkın. (Haz). Müzik Kültürü ve Eğitimi 38. ICANAS Uluslar arası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi: 10-15 Kasım 2007- Ankara: Bildiriler.

Aksu, C. (2005). Eğitimde Program Geliştirme Bağlamında 'Müzik Eğitimimiz'. **Sanat Dergisi: Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi** 2005: 11-24

Akyüz, Y. (2006). **Türk Eğitim Tarihi**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Aral, N. Köksal, A, A. Sığırtmaç, A. (2006). Beş-Altı Yas Grubundaki Çocukların Yaratıcılıkları Üzerinde Orff Öğretisine Dayalı Müzik Eğitimine Etkisinin İncelenmesi. **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi** www.e-sosder.com ISSN:1304-0278 Kıs-2006 C.5 S.15 (1-9)

Arendes, R.I. (1997). Classroom Instruction and Management. New York: Mc Graw Hill, Inc. 'dan Aktaran: Yeşil, R. ve Yeşil, S. (2013/2014). -**Eğitim Programları ve Öğretim- Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Sonçağ Yayıncılık.

Anonymous (1997), Yönetici ve Öğretmenler İçin Yönetmelik El Kitabı. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, s.104 'dan Aktaran: Güneş, M. Güneş, H. (2003). **Türkiye'de Eğitim Politikaları ve Sivil Toplum**. Ankara: Anı Yayıncılık.

Aslan,T. (2008). II. Meşrutiyet Düşüncesinin Cumhuriyet'e Tesirleri. **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Ağustos, Sayı: 21; s.371-372.

Atalay, A. (2009). Müzik Eğitimi Ders Kitapları Üzerine Mavi nota sayı: 770, Erişim: 2 Şubat 2015, <http://www.mavi-nota.com/index.php?link=yazi&no=2687>

Aysal, N. (2005). Anadolu'da Aydınlanma Hareketinin Doğuşu: Köy Enstitüleri. **Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi**. S. 35-36, Mayıs-Kasım 2005, s. 267-282

Balkılıç, Ö. (2009). **Cumhuriyet Halk ve Müzik Türkiye'de Müzik Reformu (1922-1952)**. Ankara: Tan Kitapevi Yayınları.

Bilen, M. (2014). **Plandan Uygulamaya Öğretim**. Ankara: Yargı Yayınevi.

Bilen, S., Özevin, B., Uçal, E. (2003). Öğretmen Yetiştirmede Orff Öğretisi. Orff Schulwerk Müzik ve Dans Pedagojisi Sempozyumunda Sunulan Bildiri, İstanbul

Binbaşoğlu, C. (2014). **Başlangıçtan Günümüze Türk Eğitim Tarihi**. Ankara: Anı Yayıncılık.

Binbaşıoğlu, C. (1988). **Özel Öğretim Yöntemleri**. Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi'dan Aktaran: Yeşil, R. Yeşil, S. (2013/2014). -**Eğitim Programları ve Öğretim- Öğretim İlke ve Yöntemleri**. İstanbul: Sonçağ Yayıncılık.

Budak, O. A. (2000). **Türk Müziğinin Kökeni Gelişimi**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Büyükkaraoğ, S. Çivi, C. (1999). **Genel Öğretim Metotları**. İstanbul: Beta Yayınları.

Ceran, İ. (2010). **Cumhuriyet Döneminde Müzikte Modernleşme Süreci**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzikoloji Anabilim Dalı Genel Müzikoloji Programı, İstanbul.

Çelebi, N. Asan, H. T. (2014). II. Meşrutiyet Dönemi Eğitimi Ve İnsan/Birey Yetiştirme Paradigmaları Analizi. **Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi**. Cilt:3 Sayı:1 Makale No: 25 ISSN: 2 146-9199

Çetin, K. Gülseren, H.Ö. (2003). Cumhuriyet Dönemi Eğitim Stratejileri. **Milli Eğitim Dergisi**, sayı 160, Güz, Erişim, Şubat, 2015, http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/160/cetin-gulseren.htm

Çevik, D. B. (2007). Müzik Öğretim Yöntemlerinden, Orff Müzik Öğretisine Genel Bir Bakış. **BAU FBE Dergisi**, Cilt:9, Sayı:1, 95-100 Temmuz 2007

Choksy, L. (2001). "The Kodaly Method" Teaching Music in the Twenty-First Century. New Jersey: Prentice Hall, Inc.'dan Aktaran: Göğüş, G. (2009). **Müzik Öğretimi ve Yöntemleri**. Bursa: Star Ajans Matbaacılık Ltd. Şt

Demirel, Ö. ve diğerleri. (2013). **Eğitim Bilimine Giriş**. Ankara: Pegem Akademi.

Demirel, Ö. (1993). **Eğitim Terimleri Sözlüğü**. Ankara: USEM Yayınları.

Demirel, Ö. (2004). **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Pegem A Yayıncılık: syf.153.

Demirel, Ö. (2014). **Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı**. Ankara: Pegem Akademi. S.77-128

Doğan, İ. (2010). **Türk Eğitim Tarihinin Ana Evreleri**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Doğramacı, E. (1993). **Atatürk'ten Günümüze Sosyal Değişmede Türk Kadını**. Ankara: Atatürk Kültür Dil Tarih ve Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi.

Duman, B. (2008). Öğrencilerin Benimsedikleri Eğitim Felsefeleriyle Kullandıkları Öğrenme Strateji ve Öğrenme Stilllerinin Karşılaştırılması. **Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt 17, Sayı 1, 2008, s.203-224

Ereş, F. (2007). **Eğitim Bilimlerine Giriş**. Ankara: Maya Akademi.

Erdal, G. G. (2012). Gelişim Ve Öğrenme Kuramcılarına Göre Müzik Öğretim-Yöntemlerinin Okul Öncesi Eğitimdeki Yeri. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education - 2012, volume 1, issue 4*

- Ergin, N. (1999). **Yıldız Sarayı'nda Müzik Abdülhamit II Dönemi**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Ergin, O. (1977). İstanbul Mektepleri ve İlim ve Terbiye Müesseseleri- Dolayısıyla- Türkiye Maarif Tarihi. İstanbul'dan Aktaran: Ergün, M. (1996). **II. Meşrutiyet Devrinde Eğitim Hareketleri (1908-1914)**. Ankara: Ocak Yayınları.
- Ergin, O. (1977). Türk Maarif Tarihi, cilt.4.s. 1510'dan Aktaran: İstanbul Paçacı, G. (1999). **"Cumhuriyetin Sesli Serüveni" Cumhuriyetin Sesleri**. Editör: Paçacı Gönül, s.11, İstanbul: Tarih vakfı yayınları.
- Erginer, E. (2000). **Öğretimi Planlama ve Değerlendirme**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ergün, M. (1996). **II. Meşrutiyet Devrinde Eğitim Hareketleri (1908-1914)**. Ankara: Ocak Yayınları.
- Ersil, G. Ö. (2007). **Cumhuriyet Devrimimizin Özgün Eğitim Kurumları Köy Enstitülerinde Müzik Eğitim ve Günümüze Yansımaları**. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı. Ankara.
- Ertürk, S. (1984). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara. Yelkentepe Yayınları.
- Ertürk, S. (1972). **Eğitimde Program Geliştirme**. Yelkentepe Yayınları. Ankara.
- Fer, S. (2005). 1923 Yılından Günümüze Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Programları Üzerine Bir İnceleme. *Cumhuriyet Dönemi Eğitim Politikaları Sempozyumu, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi ve Başbakanlık Atatürk Kültür , Dil Ve Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi, 7-9 Aralık 2005, İstanbul.*
- Gagne, R.M. Briggs, L.J. and Wager, W.W. (1992). Principles of Instructional Design. Orlanda: Rinehart and Winston inc.'dan Aktaran: Yeşil, R. ve Yeşil, S. (2013/2014). **-Eğitim Programları ve Öğretim- Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Sonçağ Yayıncılık.
- Göğüş G. (2008). İlköğretim I. Kademe Müzik Eğitiminde Öğretmenin Etkinliği. **Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Eğitim Fakültesi Dergisi**. XXI (2), 2008, 369-382.
- Göğüş, G. (2009). **Müzik Öğretimi ve Yöntemleri**. Bursa: Star Ajans Matbaacılık Ltd. Şt.
- Gözütok, F.D. (2007). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Ekinoks Eğitim Danışmanlık Hizmetleri ve Basın Yayınları.
- Gündoğdu, E. (2007). **Milli Eğitim Şuralarında Orta Öğretim Müzik Öğretimi Üzerine Alınan Kararların Orta Öğretimi Müzik Öğretim Programlarına Etkileri**. Bolu. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi AİBÜ Sosyal Bilimler Ens.
- Güneş, M. Güneş, H. (2003). **Türkiye'de Eğitim Politikaları ve Sivil Toplum**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gürgen, E. T. (2006). **Müzik Eğitiminde Yaratıcılığı Geliştiren Yöntem ve Yaklaşımlar**. Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: 7 Sayı:12 Güz 2006 s. 81-93
- Gürgen, E. T. (2009). Farklı Müzik Eğitimi Yöntemlerinin Öğrencilerin Müziksel Becerileri Üzerindeki Etkileri. Bildiriler – 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23–25 Eylül 2009, OMÜ

Gürkan, T. (1991). “Öğretmen Eğitiminde Mikro Öğretim Yöntemi” *Eğitimde Nitelik Geliştirme*. İstanbul: Kültür Koleji Yayım 1. 'dan Aktaran: Demirel, Ö. (2014). **Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı**. Ankara: Pegem Akademi.

Güven, İ. (2014). **Türk Eğitim Tarihi**. Ankara: Pegem Akademi.

Haşım Bey, (1269). *Musiki Mecmuası, İstanbul'dan Aktaran: Paçacı, G. (1999). “Cumhuriyetin Sesli Serüveni” Cumhuriyetin Sesleri*. İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.

İhsanoğlu, E. (1999). *Osmanlı Medeniyet Tarihi, Cilt 2, İstanbul Zaman Yayınevi, s.502. Akt. Sazak, N. ve diğerleri. (2014). İlkokul Müzik Öğretim Programları (1913-2005) Tarihsel süreç- Program İnceleme- Programlarda Değerler*. Ankara: Öncü Kitap.

İlyasoğlu, E. (1999). **20. Yüzyılda Evrensel Türk Müziği**. İstanbul Editör: Paçacı, Göznül Cumhuriyetin sesleri. Tarih Vakfı Yayınları.

İnan, R. (1983). *Cumhuriyet Döneminde Eğitim*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi. S.305 'den Aktaran: Sazak N. ve diğerleri. (2014). **İlkokul Müzik Öğretim Programları (1913-2005) Tarihsel süreç- Program İnceleme- Programlarda Değerler**. Ankara: Öncü Kitap.

Kaçar, G. (2009). *Türk Musiki Rehberi*. Ankara. Maya Akademi

Kara, M. Yüksel, P. (2013). *Suzuki Keman Okulu Volum I. Metodunun Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi. Eğitim Ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. Journal of Research in Education and Teaching. Şubat 2013, Cilt: 2, Sayı:1, Makale No:01, ISSN: 2146-9199.

Kasap, B. T. (2005). *Suzuki Okulu Metodu, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:6, 115-128.*

Kılıç, I. (2008). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretim Yöntem Bilgilerinin Araştırılması. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı 26, Sayfa 107 -119, 2008*

Kızılloluk, H. (2002). **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. (Editör: Adil Türkoğlu). Mikro Yayınları. Ankara.

Kuloğlu, Ü. (2010). *Müzik Eğitimi. <http://turkiyekulturportai.gov.tr>'dan Aktaran: Sazak ve diğerleri. (2014). İlkokul Müzik Öğretim Programları (1913-2005) Tarihsel süreç- Program İnceleme- Programlarda Değerler*. Ankara: Öncü Kitap.

Küçükahmet, L. (1983). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: A.Ü.E.F. Yayınları. No.124 'den Aktaran: Demirel, Ö. (2014). **Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı**. Ankara: Pegem Akademi.

Küçükahmet, L. (2014). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim danışmanlık.

Küçüköğlü, A. Köse, E. Taşgın A. Yılmaz, B. Y. Karademir, Ş. (2012). *Mikro Öğretim Uygulamasının Öğretim Becerilerine Etkisine İlişkin Öğretmen Adayı Görüşleri. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi – Journal of Educational Sciences Research. Cilt:2 sayı:2 Aralık.*

Jacobsen, D. And others. (1985). Methods for teaching: ASkills Approach. London: Charles E. Merrill Pub. Co.'dan Aktaran: Yeşil, R. ve Yeşil, S. (2013/2014). **-Eğitim Programları ve Öğretim- Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Sonçağ Yayıncılık.

Mimaroğlu, İ. (1999). *Müzik Tarihi*, İstanbul: Varlık Yayınları'dan Aktaran: Şahin, M. Duman, R. (2008). **Cumhuriyetin Yapılanma Sürecinde Müzik Eğitimi**. ÇTTAD, VII/16-17, (Bahar- Güz)

Moore, K. D. (1999). Middle and Secondary Instructional Methods. New York: McGraw-Hill College'den Aktaran: Yeşil, R. Yeşil, S. (2013/2014). **-Eğitim Programları ve Öğretim- Öğretim İlke ve Yöntemleri**. İstanbul: Sonçağ Yayıncılık.

Nalbantoğlu, M. (1963). İstiklal Marşımızın Tarihi'dan Aktaran: Paçacı, G. Cumhuriyetin Sesli Serüveni. İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.

Ocak, G. (2008). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Pegem Akademi.

Oğuzkan, A. F. (1981). **Eğitim Terimleri Sözlüğü**. Ankara: TDK Yayınları.

Oransoy, G. (1984). Çok Sesli Musiki, CDTA, s.519, İstanbul. Akt. Paçacı, G. (1999). "Cumhuriyetin Sesli Serüveni" Cumhuriyetin Sesleri. Editör: Paçacı Gönül, s.11, İstanbul: Tarih vakfi yayınları.

Özalp, R. Ataünal, A. (1977). Türk Milli Eğitim Sisteminde Düzenleme Teşkilatı. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi'dan Aktaran: Uçan, A. (2005). **Müzik Eğitimi Temel Kavramlar- İlkeler- Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum**. Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.

Özcan, V. (2007). **Orff Öğretisinin Ve Yaratıcı Dramanın Uygulandığı Ve Uygulanmadığı Okullarda Öğrencilerin Müzik Dersine Olan Tutumlarının Karşılaştırılması**. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Programı Yüksek Lisans Tezi.

Özen, N. (2004). Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri. **GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt 24, Sayı2 (2004) 57-63

Özeke, S. (2007). Kodály Yöntemi ve İlköğretim Müzik Derslerinde Kodály Yöntemi Uygulamaları. **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Fakültesi Dergisi XX (1)**, 2007, 111-119

Paçacı, G. (1999). "Cumhuriyetin Sesli Serüveni" Cumhuriyetin Sesleri. İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.

Rawlinson, J. G. (1995) (Çev. O. Değirmen) Yaratıcı Düşünme ve Beyin Fırtınası. Rota Yayın Tanıtım. İstanbul'dan Aktaran: Gözütok, F. D. (2007). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Ekinoks Eğitim Danışmanlık Hiz. ve Bas. Yayınları.

Sağlam, M. diğerleri.(2005) **Özel Öğretim Yöntemleri**. Eskişehir. TC. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları.

Sakaoğlu, N. (2003). Osmanlıdan Günümüze Eğitim Tarihi, İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları. 'dan Aktaran: Sazak ve diğerleri. (2014). **İlkokul Müzik Öğretim Programları (1913-2005) Tarihsel süreç- Program İnceleme- Programlarda Değerler**. Ankara: Öncü Kitap.

San, İ. (1991). "Eğitsel Yaratıcı Drama". ASSITEJ Türkiye Merkezi semineri. 25-26 Mayıs, 1-28, 'dan Akt: Demirel, Ö. (2014). **Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı**. Ankara: Pegem Akademi. S.77-128

Sazak, N. Barış Akgül, D. Çaydere Öztosun, Ö. Sevinç, S. (2014). **İlkokul Müzik Öğretim Programları (1913-2005) Tarihsel süreç- Program İnceleme- Programlarda Değerler**. Ankara: Öncü Kitap.

Selanik, C. (2010). **Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni**. Ankara: Doruk Yayıncılık.

Selimbocaoğlu, A. (2014). Drama Ve İlköğretimde Dramanın Önemi. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Malatya*

Sönmez, V. (2008). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Anı Yayıncılık.

Suzuki, S. (2010). Sevgiyle Eğitmek. (Çev: Jülide Yalçın Dittgen). İstanbul:Porte Müzik Eğitim'dan Aktaran: Kara, M. Yüksel, P. (2013). Suzuki Keman Okulu Volum I. Metodunun Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi. **Eğitim Ve Öğretim Araştırmaları Dergisi**. Journal of Research in Education and Teaching. Şubat 2013, Cilt: 2, Sayı:1, Makale No:01, ISSN: 2146-9199.

Sünbül, A.M. (2011). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Konya: Eğitim Akademi.

Şahin, M. Duman, R. (2008). Cumhuriyetin Yapılanma Sürecinde Müzik Eğitimi. ÇTTAD, VII/16-17, (Bahar- Güz)

Tan, Ş. (2006). **Öğretimde Planlama ve Değerlendirme**. Ankara: Pegem Akademi

Tarman, S. (2013). **Doğumunun 130. Yılında Atatürk ve Müzik**. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.

TDK Türkçe Sözlük (1998). Türk Dil Kurumu Yayınları. Ankara.

TDV İslam Ansiklopedisi. (1988). Özcan, N. Darulmusik-i Osmani. Erişim Tarihi: 13.02.2015. <http://www.diyaretislamansiklopedisi.com/darulmusiki-i-osmani/>

Tekin, Z. (2007). **Türk Eğitim Tarihi**. Karabük: Karabük Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi. PFS105

Tunçay, Ç. (2009) **Atatürk Döneminde Müzik Alanında Yapılan Çalışmalar**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, İzmir.

Uçan, A. Yıldız, G. Bayraktar, E. (1999). **İlköğretimde müzik öğretimi: modül 9**. *Süleyman Demirel Üniversitesi, Burdur*.

Uçan, A. (1996). İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları. Editör Ahmet Say. S. 106.108.110'dan Aktaran: Sazak ve diğerleri. (2014). İlkokul Müzik Öğretim Programları (1913-2005) Tarihsel süreç- Program İnceleme- Programlarda Değerler. Ankara: Öncü Kitap.

Uçan, A. (2000). **Geçmişten Günümüze Günümüzden Geleceğe Türk Müzik Kültürü**. Ankara, Müzik Ansiklopedi Yayınları.

Uçan, A. (2005). **Müzik Eğitimi Temel Kavramlar- İlkeler- Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum**. Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.

Uçan, A. (2010). **Başöğretmen Atatürk ve Cumhuriyet Öğretmeni**. Ankara: Anı Yayıncılık.

Üstündağ, T. (1996). “**Yaratıcı Dramanın Üç Boyutu**” . Yaşadıkça Eğitim. Sayı 49.

Varış, F. (1988). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını No: 157, Ankara.

Varış, F. diğerleri.(1991). **Eğitim Bilimine Giriş**. Ankara: Alkım Yayınları.

Yayla, F. (2006). Üniversiter Yapı İçinde Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sistemi. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 26-28 Nisan 2006, Pamukkale Üniv. Eğt. Fak. Denizli

Yeşil, R. Yeşil, S. (2013/2014).). **-Eğitim Programları ve Öğretim- Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Sonçağ Yayıncılık.

Yıldırım, A. Şimşek, H. (2013). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**. Ankara: Seçkin Yayıncılık San. Ve Tic. A.Ş.

Yıldırım, K. (2010). Kodaly Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Keman Çalma Becerisi Üzerindeki Etkisi. **Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi** (BAED)Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, *İzmir* ISSN 1308 – 8971 (online) Cilt: 01, Sayı: 02, 2010, 140-149

Yıldız, G. (2006). **İlköğretimde Müzik Öğretimi Birinci Kademe**. Ankara: Anı Yayıncılık

http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113631_17_sura.pdf Erişim Tarihi. 2015.

http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2010/ttkb/18Sura_kararlari_tamami.pdf